

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 11.9.2013
COM(2013) 627 final

2013/0309 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające środki dotyczące europejskiego jednolitego rynku łączności elektronicznej i mające na celu zapewnienie łączności na całym kontynencie, zmieniające dyrektywy 2002/20/WE, 2002/21/WE i 2002/22/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 1211/2009 i (UE) nr 531/2012

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2013) 331 final}

{SWD(2013) 332 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Cele wniosku

W celu przywrócenia konkurencyjności, wspierania innowacji i tworzenia nowych miejsc pracy Europa musi ona wykorzystać nowe źródła wzrostu. Gospodarka światowa zmierza w kierunku gospodarki internetowej i w związku z tym technologie informacyjno-komunikacyjne należy w pełni uznać jako źródło inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego. Europa nie może sobie pozwolić na rezygnację z korzyści związanych z technologiami łączności, które w ostatnich latach przyczyniły się do wzrostu produktywności o 50 % we wszystkich sektorach, które na każde dwa utracone miejsca pracy tworzą pięć nowych, oraz które są źródłem nowych innowacyjnych usług mogących – przy odpowiednich warunkach rozwoju – szybko osiągnąć skalę globalną. Usunięcie przeszkód wynikających z istniejącego rozdrobnienia ma kluczowe znaczenie dla wyjścia Europy z kryzysu. Znaczenie tych kwestii zostało w pełni potwierdzone w konkluzjach Rady Europejskiej z wiosennego szczytu 2013 r., w których zwrócono się do Komisji o przygotowanie – w terminie do końca października 2013 r. – sprawozdania na temat utrzymujących się przeszkód utrudniających osiągnięcie w pełni funkcjonującego jednolitego rynku cyfrowego oraz o przedstawienie konkretnych środków mających na celu jak najszybsze ustanowienie jednolitego rynku w dziedzinie technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych.

Ogólnym celem wniosku jest podążanie w kierunku jednolitego rynku łączności elektronicznej, w ramach którego:

- obywatele i przedsiębiorstwa mają dostęp do usług łączności elektronicznej niezależnie od tego, gdzie są one świadczone na terytorium Unii, bez ograniczeń transgranicznych oraz bez konieczności ponoszenia nieuzasadnionych kosztów dodatkowych;
- przedsiębiorstwa zapewniające sieci łączności elektronicznej i świadczące usługi łączności elektronicznej mogą prowadzić działalność i świadczyć takie usługi niezależnie od tego, gdzie na terytorium UE mają siedzibę, oraz niezależnie od tego, gdzie na terytorium UE znajdują się ich klienci.

Osiągnięcie tego ambitnego celu jest ważne samo w sobie, gdyż działania legislacyjne Unii mające na celu liberalizację i integrację tych rynków trwają już ponad 10 lat. Ważne jest również szybkie i zdecydowane wprowadzenie środków niezbędnych do jego realizacji, tak jak przewidziano w niniejszym wniosku, ponieważ część z nich przyniesie efekty dopiero po pewnym czasie od ich przyjęcia. Jednolity rynek łączności elektronicznej umożliwiłby wspieranie konkurencji, inwestycji oraz innowacji w dziedzinie sieci i usług poprzez ułatwienie integracji rynku, transgranicznych inwestycji w sieci i świadczenia usług. Zaproponowane środki powinny doprowadzić do wyższego poziomu konkurencji pod względem jakości infrastruktury i cen, do zwiększenia innowacji i zróżnicowania, w tym pod względem modeli biznesowych, oraz powinny ułatwić planowanie handlowych i technicznych elementów decyzji inwestycyjnych dotyczących wchodzenia na rynki łączności bezprzewodowej lub stacjonarnej lub ekspansji na takich rynkach. Działania te będą zatem stanowić podstawę innych środków, wprowadzanych w celu realizacji ambitnych celów dotyczących dostępu szerokopasmowego, określonych w Europejskiej agendzie cyfrowej, a także dotyczących ustanowienia prawdziwego jednolitego rynku cyfrowego, na którym treści, aplikacje i inne usługi cyfrowe mogą być przedmiotem swobodnego obrotu. Większa

konkurencja infrastrukturalna i integracja w całej Unii powinna również doprowadzić do ograniczenia liczby wąskich gardeł, zmniejszając tym samym zapotrzebowanie na regulację *ex ante* rynków łączności elektronicznej, co spowoduje, że z czasem sektor ten upodobni się do pozostałych sektorów gospodarki podlegających regulacjom horyzontalnym i regułom konkurencji.

Wzrastająca dostępność infrastruktury cyfrowej i usług cyfrowych zwiększyłaby z kolei możliwości wyboru dla konsumentów i umożliwiłaby podniesienie jakości usług, a także przyczyniłaby się do zwiększenia spójności terytorialnej i społecznej oraz ułatwienia mobilności w całej Unii, natomiast jeśli chodzi o gospodarkę cyfrową ogółem, sprawniejsze funkcjonowanie sektora łączności elektronicznej w całej Unii powinno zwiększyć możliwości wyboru i podnieść jakość produktów dla przedsiębiorstw, co umożliwi wzrost wydajności związany z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz zmodernizowanych usług publicznych. Celem ostatecznym jest zwiększenie konkurencyjności Europy w gospodarce światowej, której funkcjonowanie i wzrost są w coraz większym stopniu uzależnione od gospodarki cyfrowej.

W celu zapewnienia integracji jednolitego rynku konieczne jest rozwiązanie kilku problemów. Po pierwsze, konieczne jest usunięcie niepotrzebnych przeszkód stwarzanych przez przepisy dotyczące udzielania zezwoleń oraz przepisy mające zastosowanie do świadczenia usług, tak aby zezwolenie wydane w jednym państwie członkowskim było ważne we wszystkich państwach członkowskich, oraz aby operatorzy mogli świadczyć usługi na podstawie przepisów gwarantujących jednolite i stabilne stosowanie obowiązków regulacyjnych. Po drugie, konieczne jest zapewnienie większej harmonizacji dostępu do podstawowych produktów poprzez zapewnienie operatorom sieci ruchomych przewidywalnych warunków przydzielania częstotliwości oraz skoordynowanych terminów w zakresie dostępu do widma na potrzeby łączności szerokopasmowej w całej UE oraz poprzez harmonizację sposobów dostępu do europejskich sieci stacjonarnych, tak aby dostawcy usług mieli większą swobodę oferowania swoich usług na całym jednolitym rynku. Po trzecie, należy zagwarantować wspólny wysoki poziom ochrony konsumentów oraz wspólne warunki handlowe w całej Unii, w tym poprzez wprowadzenie środków mających na celu stopniowe wyeliminowanie nadmiernych opłat roamingowych oraz poprzez zapewnienie ochrony dostępu do otwartego internetu. Są to różne problemy, dla których w niniejszym wniosku wprowadzono różne rozwiązania. Wszystkie te rozwiązania mają zasadnicze znaczenie dla procesu podejmowania decyzji handlowych i dokonywania inwestycji w tym sektorze i są korzystne dla klientów, jednak aby uwolnić potencjał jednolitego rynku, należy je wprowadzić równocześnie. Oprócz tych kwestii istotne są również bardziej ogólne wyzwania związane z tworzeniem jednolitego rynku cyfrowego, takie jak np. kwestia przepisów mających zastosowanie do treści internetowych.

Aby Europejczycy mogli korzystać z nowych, innowacyjnych usług wysokiej jakości, konieczne jest przyspieszenie inwestycji w infrastrukturę nowej generacji. Odpowiednie otoczenie regulacyjne w istotny sposób przyczynia się do zapewnienia dynamicznego i konkurencyjnego rynku. Musi ono zapewnić podmiotom gotowym do inwestowania właściwą równowagę między ryzykiem a zyskiem. Ponadto może ono doprowadzić do zakończenia rozproszonego świadczenia usług, tak aby wszystkie sektory i wszyscy użytkownicy w całej UE mogli z nich w pełni czerpać korzyści. Aby przyczynić się do osiągnięcia tych celów, wraz z niniejszym wnioskiem Komisja przyjmuje zalecenie w sprawie jednolitych obowiązków niedyskryminacji i metod kalkulacji kosztów w celu wspierania konkurencji i

poprawienia otoczenia dla inwestycji w sieci szerokopasmowe¹. Zalecenie to będzie wspierać konkurencję i umożliwi zwiększenie inwestycji w sieci o dużej przepustowości poprzez zapewnienie długoterminowej stabilności cen dostępu do sieci miedzianych i zagwarantowanie równego dostępu podmiotom ubiegającym się o dostęp do sieci operatorów zasiedziały, zapewniając tym samym równe warunki działania, a także poprzez określenie warunków, których spełnienie sprawi, że regulacja cen w odniesieniu do sieci NGA nie będzie już uzasadniona, po to aby przedsiębiorstwa inwestujące w takie sieci miały większą swobodę działania w zakresie stosowania odpowiednich strategii cenowych w celu zapewnienia zwrotu w sytuacji, gdy konkurują ze sobą różne rodzaje infrastruktury, takie jak np. regulowane siedzi miedziane, sieci kablowe na niektórych obszarach oraz, w coraz większym stopniu, sieci łączności ruchomej czwartej generacji.

Niniejszy wniosek należy rozpatrywać także w kontekście innych niedawno przedstawionych lub planowanych inicjatyw w tej dziedzinie. Niniejszy wniosek opiera się na głównych dyrektywach z 2002 r. dotyczących zapewniania łączności elektronicznej, zmienionych w 2009 r., i rozszerza je poprzez wprowadzenie bezpośrednio stosowanych przepisów prawnych, które będą mieć zastosowanie w związku z przepisami tych dyrektyw dotyczącymi takich zagadnień jak zezwolenia, przydzielanie widma oraz dostęp do sieci. Niniejszy wniosek przyjmuje się w kontekście wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania szybkich sieci łączności elektronicznej², w którym przyjęto podejście polegające na rozwiązaniu za pomocą jednego instrumentu szeregu różnych kwestii regulacyjnych związanych z elementami kosztów na różnych etapach procesu inwestycji w sieci, które łącznie umożliwiają ograniczenie kosztów budowy sieci szerokopasmowych nawet o 30 %. Niniejszy wniosek przyjmuje się również ze świadomością, że w 2014 r. przeglądowi ma zostać poddane zalecenie Komisji w sprawie właściwych rynków³, oraz że prace przygotowawcze dotyczące tego przeglądu są bardzo zaawansowane. Szybkie przyjęcie i wprowadzenie w życie tego wniosku może umożliwić ograniczenie liczby lub zakresu rynków podlegających regulacji *ex ante* w ramach prospektywnej analizy dotyczącej rozwoju konkurencji na jednolitym rynku.

1.2. Kontekst ogólny

W dzisiejszym świecie wiele nowych usług i aplikacji cyfrowych przenosi się do środowiska internetowego w ramach jednolitego rynku UE. Dzisiejsze możliwości innowacji i możliwości zapewnienia wzrostu gospodarczego są często związane z gospodarką cyfrową. Dotyczy to prawie wszystkich sektorów gospodarki, począwszy od sektora motoryzacyjnego (samochody podłączone do sieci) i sektora energii (inteligentne sieci), poprzez organy administracji publicznej (e-administracja), aż po sektor ogólnych usług (e-zdrowie). Prowadzenie prawie wszystkich rodzajów działalności gospodarczej, począwszy od małych firm rozpoczynających działalność, a skończywszy na dużych przedsiębiorstwach, wymaga dostępu do najnowocześniejszych usług i infrastruktury. Cały ekosystem gospodarczy uzależniony jest od łączności zapewnianej przez sieci łączności elektronicznej.

Obecnie w Europie występuje podział na 28 odrębnych krajowych rynków telekomunikacyjnych, z których każdy charakteryzuje się ograniczoną liczbą podmiotów. W związku z powyższym, jako iż żaden operator nie prowadzi działalności w ponad połowie państw członkowskich, a większość prowadzi działalność w znacznie mniejszej liczbie

---

¹ COM [dodać odniesienie]

² COM (2013) 147.

³ Dz.U. L 344 z 28.12.2007, s. 65.

państw, ogółem ponad 200 operatorów obsługuje rynek obejmujący 510 mln klientów. Przepisy UE dotyczące np. zezwoleń, warunków regulacyjnych, przydzielania widma i ochrony konsumentów są wdrażane na różne sposoby. Ta niejednolita sytuacja stwarza bariery dla wejścia na rynek i zwiększa koszty dla operatorów pragnących świadczyć usługi transgraniczne, utrudniając tym samym ich rozwój. Taki stan rzeczy wyraźnie kontrastuje z sytuacją w USA i w Chinach, które posiadają jednolite rynki obejmujące, odpowiednio, 330 mln i 1,4 mld klientów, obsługiwane przez czterech do pięciu dużych operatorów i funkcjonujące w oparciu o jeden system prawny, jeden system zezwoleń oraz jedną politykę w zakresie widma radiowego.

Korzyści skali i nowe możliwości rozwoju mogą zatem poprawić zwrot z inwestycji w szybkie sieci, wspierając przy tym konkurencję i konkurencyjność w skali globalnej. W obrębie UE operatorzy nie mogą z nich jednak korzystać w wystarczającym stopniu. W innych częściach świata realizuje się znaczące działania i inwestycje nakierowane na gospodarkę cyfrową, które przynoszą korzyści zarówno inwestorom, jak i konsumentom, ale w Europie ta modernizacja nie następuje wystarczająco szybko.

Jednocześnie ze względu na rozdrobnione rynki krajowe konsumenci mają mniejszy wybór, korzystają z mniej innowacyjnych usług o niższej jakości i wciąż płacą wysokie ceny za połączenia transgraniczne i korzystanie z roamingu w obrębie UE. Oznacza to, że nie mogą oni w pełni korzystać z usług cyfrowych, jakie są obecnie potencjalnie dostępne.

W konsekwencji Europa traci możliwość wykorzystania ważnego potencjalnego źródła wzrostu gospodarczego. W świecie, w którym technologie informacyjno-komunikacyjne są wszechobecne, rozdrobnienie rynku łączności elektronicznej ma negatywny wpływ na efektywność i wydajność całej gospodarki. Szacuje się, że niewykorzystany potencjał jednolitego rynku łączności elektronicznej w UE może wynosić nawet 0,9 % PKB, czyli 110 mld EUR rocznie⁴. Same korzyści płynące z funkcjonowania jednolitego rynku biznesowych usług łączności wynoszą prawie 90 mld EUR rocznie⁵.

Dobrze rozwinięty rynek telekomunikacyjny stanowi podstawę funkcjonowania całej gospodarki cyfrowej, której dynamika przekłada się na stały wzrost zatrudnienia. Skalę i rozmach tej branży potwierdza fakt, iż w UE pracuje ponad 4 mln specjalistów z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych i mimo recesji ich liczba cały czas rośnie. W szerszym kontekście gospodarczym zwiększenie inwestycji w technologie informacyjne i komunikacyjne, poprawa umiejętności cyfrowych pracowników oraz reforma warunków dla gospodarki internetowej mogą przyczynić się do wzrostu PKB o dodatkowe 5 % do 2020 r.⁶ oraz do utworzenia 3,8 mln miejsc pracy⁷.

Bariery na rynku łączności elektronicznej utrudniają uzyskanie korzyści z ogólnoeuropejskich usług, takich jak lepsza jakość, korzyści skali, zwiększenie inwestycji, wzrost efektywności i silniejsza pozycja negocjacyjna. Ma to niekorzystny wpływ na szerszy ekosystem cyfrowy, w tym na unijnych producentów sprzętu oraz dostawców treści i aplikacji, oraz dotyczy to

---

⁴ „Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020” (Kroki w kierunku rzeczywistego wewnętrznego rynku łączności elektronicznej w okresie do 2020 r.), Ecorys, TU Delft i TNO, dokument wydany w lutym 2012 r.

⁵ „Business communications, economic growth and the competitive challenge” (Biznesowe usługi łączności, wzrost gospodarczy i wyzwania związane z konkurencją), WIK 2012 r.

⁶ „Capturing the ICT dividend” (Pozyskanie dywidendy z tytułu ICT”), Oxford Economic Research, 2011 r.

⁷ „Quantitative estimates of the demand for cloud computing in Europe and the likely barriers to take-up” (Szacunkowe dane ilościowe dotyczące popytu na usługi świadczone w modelu chmury obliczeniowej w Europie i możliwych barier dla ich wprowadzenia), IDC, 2012 r.

wszystkich podmiotów – od przedsiębiorstw rozpoczynających działalność aż po organy administracji rządowej. Bariery te mają również wpływ na takie sektory gospodarki, jak bankowość, przemysł motoryzacyjny, logistyka, handel detaliczny, służba zdrowia, energia i transport, w których wykorzystuje się usługi łączności w celu zwiększenia wydajności, na przykład poprzez wykorzystywanie chmur obliczeniowych, usług M2M, a także poprzez zintegrowane świadczenie usług.

1.3. Kontekst polityczny

Tę istotną rolę technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz łączności sieci zasygnalizowano już w Europejskiej agendzie cyfrowej, która jest jedną z inicjatyw przewodnich realizowanych w ramach unijnej strategii „Europa 2020”. Określono w niej szereg inicjatyw ukierunkowanych na promowanie inwestycji, zwiększenie konkurencji i ograniczenie kosztów budowy szybkich sieci, w celu zapewnienia wszystkim Europejczykom dostępu do szybkich łączy szerokopasmowych. Komisja utworzyła również wielką koalicję na rzecz miejsc pracy w sektorze cyfrowym w celu wykorzystania potencjału tego sektora pod względem zwiększenia zatrudnienia.

Komisja realizuje również inicjatywy mające na celu utworzenie jednolitego rynku cyfrowego, a także wspieranie tworzenia treści internetowych, w tym handlu elektronicznego i administracji elektronicznej. Komisja przedstawiła również wniosek dotyczący zmiany unijnego rozporządzenia w sprawie ochrony danych, którego celem jest zapewnienie ochrony prywatności obywateli przy jednoczesnym ułatwianiu innowacji oraz działalności gospodarczej w ramach jednolitego rynku, a także przedstawiła strategię na rzecz bezpieczeństwa cybernetycznego i ochrony krytycznej infrastruktury teleinformatycznej i sieci w UE, obejmującą m.in. projekt dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji⁸, która w znaczącym stopniu zwiększy zaufanie obywateli i konsumentów do środowiska internetowego.

Podążanie w kierunku jednolitego rynku łączności elektronicznej wzmocniłoby ekosystem jednolitego rynku cyfrowego. Taki rynek oznaczałby nie tylko nowoczesną infrastrukturę, ale również innowacyjne i bezpieczne usługi cyfrowe.

W obliczu tej sytuacji na wiosennym szczycie Rady Europejskiej w 2013 r. podkreślono znaczenie jednolitego rynku cyfrowego dla wzrostu gospodarczego i wezwano Komisję do przedstawienia, jeszcze przed październikowym posiedzeniem Rady Europejskiej, konkretnych środków mających na celu jak najszybsze ustanowienie jednolitego rynku w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Niniejszy wniosek, wraz z zaleceniem Komisji w sprawie jednolitych obowiązków niedyskryminacji i metod kalkulacji kosztów w celu promowania konkurencji i poprawienia otoczenia dla inwestycji w sieci szerokopasmowe, zawiera zestaw wyważonych działań mających na celu podążanie w kierunku jednolitego rynku usług telekomunikacyjnych i wspieranie inwestycji.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA SKUTKÓW

2.1. Opinie zainteresowanych stron

Ze względu na fakt, iż na wiosennym szczycie Rady Europejskiej stwierdzono w konkluzjach potrzebę przedstawienia konkretnych propozycji jeszcze przed szczytem zaplanowanym na

---

⁸ COM (2013) 48.

październik, konsultacje społeczne musiały zostać przeprowadzone w ramach bardzo napiętego harmonogramu działań. Oprócz formalnych konsultacji i spotkań konsultacyjnych Komisja przeprowadziła zakrojone na dużą skalę rozmowy z szerokim gronem organizacji zrzeszających zainteresowane podmioty w celu oceny ogólnego stanu rynku łączności elektronicznej i w celu omówienia sposobu utworzenia jednolitego rynku. Komisja odbyła spotkania z zainteresowanymi stronami reprezentującymi wszystkie sektory branży, organizacje konsumenckie, społeczeństwo obywatelskie oraz krajowe organy regulacyjne i rządy, a także otrzymała od nich odpowiedzi na konsultacje.

Ponadto Komisja zorganizowała kilka spotkań konsultacyjnych, na których obecni byli przedstawiciele zainteresowanych stron reprezentujących wszystkie sektory branży, konsumentów oraz społeczeństwo obywatelskie⁹. Konsultacje te wykazały, że znaczna większość zainteresowanych stron podziela zdanie Komisji na temat przedmiotowego problemu oraz uznaje, że konieczne jest pilne podjęcie działań.

Ponadto przeprowadzono rozmowy w Parlamencie Europejskim i w Radzie Ministrów (Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii). W Radzie większość delegacji była zgodna co do istoty problemu i konieczności podjęcia działań mających na celu podążanie w kierunku jednolitego rynku w celu zapewnienia ochrony lub zwiększenia konkurencji i wyboru dla konsumentów, rozwiązania kwestii neutralności sieci i roamingu oraz uniknięcia arbitrażu regulacyjnego, przy jednoczesnym zapewnieniu większej spójności regulacyjnej, w tym w zakresie zarządzania widmem radiowym, oraz przy ograniczeniu nadmiernej centralizacji uprawnień. Podczas rozmów w Parlamencie Europejskim wyrażono silne poparcie dla ogólnych założeń przedstawionych w propozycjach Komisji i zwrócono uwagę w szczególności na pilną potrzebę wyeliminowania opłat za roaming w ramach jednolitego rynku łączności elektronicznej, a także na potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów i jasnych przepisów dotyczących neutralności sieci.

2.2. Wiedza specjalistyczna

W 2012 r. ukończono obszerne badanie pod nazwą „Kroki w kierunku rzeczywistego wewnętrznego rynku łączności elektronicznej w okresie do 2020 r.”, znane również pod nazwą „koszty braku wspólnych działań na poziomie europejskim w dziedzinie telekomunikacji”¹⁰. W ramach tego badania oceniono stan jednolitego rynku łączności elektronicznej w UE oraz oszacowano gospodarczy potencjał jednolitego rynku.

Komisja wykorzystwała również wiele innych źródeł informacji, takich jak np. coroczna tabela wyników agendy cyfrowej oraz analizy ekonomiczne wykonane przez DG ECFIN, na przykład na temat fragmentacji rynku telekomunikacyjnego w Europie¹¹. Stosowanie unijnego mechanizmu konsultacji określonego w ramach regulacyjnych wykazało również, że przy regulowaniu właściwych rynków krajowe organy regulacyjne stosują niespójne praktyki. Ponadto w kontekście programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego Komisja odnotowała znaczny brak spójności pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi w

---

⁹ Główna publiczna sesja informacyjna odbyła się w Brukseli w dniu 17 czerwca 2013 r. Kolejna sesja miała miejsce w ramach corocznego zgromadzenia agendy cyfrowej, które odbyło się w dniu 19 czerwca w Dublinie.

¹⁰ „Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020” (Kroki w kierunku rzeczywistego wewnętrznego rynku łączności elektronicznej w okresie do 2020 r.), Ecorys, TU Delft i TNO, dokument wydany w lutym 2012 r.

¹¹ Komisja Europejska, European Economy Occasional Papers nr 129: „Market Functioning in Network Industries - Electronic Communications, Energy and Transport” (Funkcjonowanie rynku w sektorach sieciowych – łączność elektroniczna, energia i transport), 2013 r.

zakresie udzielania zezwoleń i udostępniania pasm widma na potrzeby zastosowań neutralnych technologicznie, zwłaszcza jeśli chodzi o powiązane warunki i terminy.

2.3. Ocena skutków rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku

Zgodnie ze swoją polityką dążenia do lepszych uregulowań prawnych służby Komisji przeprowadziły ocenę skutków innych możliwych wariantów działania.

Główne przyczyny rozdrobnienia regulacyjnego są powiązane z głównymi wymogami sektorowymi dotyczącymi zapewniania łączności elektronicznej, które podlegają przepisom UE (uzyskiwanie zezwoleń, dostęp do produktów stacjonarnych i bezprzewodowych, przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony dla użytkowników końcowych). Ponieważ każdy z tych elementów ma odrębne właściwości, rozwiązania kwestii rozdrobnienia również muszą być bardzo różne, niemniej jednak wszystkie one są niezbędne, aby usunąć główne przeszkody na drodze do zintegrowanego dostarczania sieci łączności elektronicznej i świadczenia usług łączności elektronicznej w Unii. W szczególności ocenę rozwiązań przeprowadzono odpowiednio w odniesieniu do a) barier wynikających z krajowych systemów udzielania zezwoleń i braku spójności między podejściami regulacyjnymi przyjmowanymi przez krajowe organy regulacyjne; b) braku koordynacji w zakresie przydziału widma i warunków jego użytkowania, a także w odniesieniu do braku pewności prawa co do dostępności częstotliwości; c) braku produktów hurtowych, które umożliwiają świadczenie usług z wykorzystaniem sieci innego operatora przy zachowaniu spójnych poziomów interoperacyjności usług, w ramach środków naprawczych lub wzajemnych negocjacji; d) rozdrobnienia w zakresie przepisów dotyczących ochrony konsumentów, które prowadzi do różnic w poziomie ochrony konsumentów oraz rozbieżnych warunków handlowych, w tym w odniesieniu do wysokich kosztów roamingu i połączeń międzynarodowych, jak również w odniesieniu do blokowania lub ograniczania usług.

Aby wyeliminować powyższe przyczyny rozdrobnienia, do dalszej analizy wybrano trzy warianty działania. Pierwszy wariant polegał na pozostawieniu ram regulacyjnych dotyczących łączności elektronicznej w niezmienionej postaci. Drugi wariant zakładał wprowadzenie jednego instrumentu prawnego (rozporządzenia) dostosowującego ramy prawne jedynie tam, gdzie jest to niezbędne dla jednolitego rynku łączności elektronicznej w UE, w oparciu o zwiększoną koordynację na szczeblu UE. Trzeci wariant obejmował główne elementy drugiego wariantu, lecz zakładał zastąpienie obecnej struktury zarządzania przez jednego unijnego regulatora w celu osiągnięcia pełnej koordynacji regulacyjnej.

Każdy wariant działania oceniono pod kątem skuteczności w realizacji celów polityki, ze szczególnym uwzględnieniem kosztów i korzyści dla popytu i podaży, w tym wpływu na strukturę unijnego sektora łączności elektronicznej, gospodarkę, tworzenie miejsc pracy, nadwyżkę konsumenta i środowisko.

W sprawozdaniu z oceny skutków stwierdzono, że najlepszym dostępnym wariantem jest wariant drugi. Po pierwsze, ustanowienie jednolitego europejskiego zezwolenia ma na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla europejskich operatorów i zapewnienie spójności uregulowań, które mają wobec nich zastosowanie.

Koordynacja wykorzystania widma radiowego w ramach jednolitego rynku zapewni zsynchronizowaną dostępność częstotliwości i wprowadzenie jednolitych warunków ich użytkowania w całej Europie, zapewniając tym samym efektywne wykorzystanie tego zasobu. Jednocześnie przyczyni się to do utworzenia przewidywalnego otoczenia dla inwestycji w szybkie sieci, zapewniając tym samym ich szeroki zasięg terytorialny, co również leży w długoterminowym interesie użytkowników końcowych.

Dostępność ujednoliconych produktów hurtowego dostępu na poziomie UE – jako potencjalny środek naprawczy mający na celu neutralizację znaczącej pozycji rynkowej – umożliwi operatorom sieci stacjonarnych świadczenie usług łączności klientom w całej Unii, zapewniając przy tym wysoką jakość usług. Oczekuje się, że dostępność takich produktów będzie mieć pozytywny wpływ na inwestycje, zwłaszcza ponad granicami państw członkowskich, ułatwiając przedsiębiorstwom wchodzenie na nowe rynki, na których jest popyt ze strony klientów, i umożliwiając im korzystanie w tym celu z produktów dostępu wysokiej jakości, co powinno zwiększyć konkurencję i zmusić operatorów do wzbogacania ofert poprzez inwestycje w infrastrukturę i usługi.

Wspólne przepisy dotyczące jakości usług zapewnią użytkownikom swobodę dostępu do dowolnych usług i aplikacji w całej Unii, na podstawie jasnych warunków umownych, oraz będą zapobiegać sytuacjom, w których dostęp do internetu jest nadmiernie ograniczany lub blokowany. Równocześnie zapewnią one możliwość nabywania usług specjalistycznych do celów dostarczania określonych treści, aplikacji i usług o podwyższonej jakości. Większa przejrzystość oraz prawa zagwarantowane w umowach zapewnią konsumentom niezawodne usługi wysokiej jakości oraz umożliwią zwiększenie konkurencyjnej dynamiki rynku.

Ponadto środki mające na celu wyeliminowanie nieuzasadnionych różnic w cenach między połączeniami krajowymi a połączeniami wewnątrzunijnym oraz środki, które ułatwiają świadczenie usług roamingu po cenach usług krajowych dzięki umowom roamingowym mają na celu zniesienie nieuzasadnionych dodatkowych kosztów transgranicznych usług łączności elektronicznej.

Podsumowując, wariant ten zwiększy przewidywalność oraz przejrzystość prawa w sposób najbardziej skuteczny i najszybszy. Większą spójność powinny zapewnić w szczególności większe możliwości wchodzenia przedsiębiorstw na rynki, bardziej ujednolicone warunki prowadzenia działalności (dostęp do produktów, przepisy dotyczące konsumentów), jak również korzyści skali wynikające z elastyczności cen dla klientów lub presji konkurencyjnej. Silniejsza presja konkurencyjna, prowadząca do większego zróżnicowania ofert, a także większe korzyści skali, większa przewidywalność regulacyjna oraz lepsze warunki dla szerokiego wprowadzania innowacyjnych usług powinny w odpowiednim czasie poprawić środowisko inwestycyjne. Mimo iż oczekuje się, że propozycje te będą mieć pozytywny wpływ na tworzenie miejsc pracy, na obecnym etapie trudno jest szczegółowo ocenić skutki społeczne i wpływ na zatrudnienie. Komisja zwróci szczególną uwagę na ten aspekt podczas monitorowania i oceny przedmiotowych przepisów.

W porównaniu z wariantem preferowanym, w przypadku wariantu 1 (stosowanie obowiązujących ram regulacyjnych) i wariantu 3 (całkowita zmiana systemu regulacyjnego w odniesieniu do usług paneuropejskich) osiągnięcie pożądaných wyników trwałoby od 3 do 5 dłużej i utracono by potencjalną możliwość zwiększenia PKB o 3,7 % w latach 2015–2020.

Ponadto wariant ten najszybciej przyniesie oczekiwane efekty i zapewni osiągnięcie konkretnych celów, przynosząc tym samym największe korzyści gospodarcze i społeczne spośród wszystkich analizowanych wariantów.

Rada ds. Ocen Skutków przedstawiła opinię na temat projektu oceny skutków w dniu 6 września 2013 r.

Sprawozdanie oraz jego streszczenie opublikowano wraz z niniejszym wnioskiem.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1. Podstawa prawna

Podstawą wniosku jest art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ponieważ dotyczy on rynku wewnętrznego łączności elektronicznej oraz jego funkcjonowania.

3.2. Zasada pomocniczości

Obecne ramy regulacyjne nie umożliwiają całkowitego osiągnięcia celu, jakim jest ustanowienie jednolitego rynku łączności elektronicznej. Różnice w przepisach krajowych, które są wprawdzie zgodne z obowiązującymi unijnymi ramami regulacyjnymi, tworzą jednak przeszkody dla działalności i nabywania usług ponad granicami, ograniczając w ten sposób gwarantowaną przez unijne prawo swobodę świadczenia usług łączności elektronicznej. Ma to bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Państwa członkowskie nie mają ani uprawnień, ani motywacji do zmiany istniejącego otoczenia regulacyjnego.

W celu wyeliminowania przyczyn leżących u podstaw tego problemu konieczne jest podjęcie działań na poziomie UE. Po pierwsze, obecny problem rozdrobnienia wynikający z krajowego charakteru systemów udzielania ogólnych zezwoleń zostaje rozwiązany poprzez wprowadzenie jednolitego zezwolenia unijnego. Jednolity unijny mechanizm udzielania zezwoleń w połączeniu z mechanizmem kontroli sprawowanej przez państwo siedziby dostawcy w przypadku cofnięcia lub zawieszenia zezwolenia ułatwi rejestrację operatorów unijnych oraz koordynację najpoważniejszych środków egzekwowania przepisów, które mają do nich zastosowanie. Wniosek zapewnia takim przedsiębiorstwom większą spójność regulacyjną i przewidywalność poprzez przyznanie Komisji uprawnień, na mocy których może ona zobowiązać krajowe organy regulacyjne do wycofania zaproponowanych środków naprawczych, które byłyby niezgodne z prawem UE. Wniosek doprowadzi do zapewnienia znacznie większej konwergencji w odniesieniu do regulowanych warunków dostępu do produktów stacjonarnych i bezprzewodowych, które ułatwiają świadczenie usług ogónoeuropejskich. Pełna harmonizacja praw użytkowników końcowych zapewnia, że obywatele i usługodawcy w całej UE mają podobne prawa i obowiązki, w szczególności mają oni możliwość wprowadzania na rynek i nabywania usług w innych państwach członkowskich na takich samych warunkach.

Zasada pomocniczości jest przestrzegana, ponieważ interwencja UE będzie ograniczona w zakresie do działań niezbędnych do usunięcia określonych barier na rynku wewnętrznym.

Po pierwsze, jednolite zezwolenie unijne jest dostępne dla operatorów, którzy zamierzają prowadzić działalność na terenie całej UE, a obowiązki regulacyjne nieodłącznie związane z miejscem, w którym zlokalizowana jest sieć lub w którym świadczona jest usługa, pozostają w gestii krajowego organu regulacyjnego tego państwa członkowskiego. Dochody uzyskane z przydziału widma pozostaną w danym państwie członkowskim, a bardziej szczegółowe zasady regulacyjne dotyczące użytkowania widma, które stanowią uzupełnienie ambitnych celów określonych w ramach regulacyjnych UE, wciąż pozostawiają państwom członkowskim dużą swobodę podejmowania decyzji dotyczących bardziej szczegółowych kwestii. Analogicznie, procedura przewidująca zgłaszanie Komisji środków dotyczących widma polega na ocenie zgodności prawnej, a nie na zastąpieniu dyskrejonalnych uprawnień państw członkowskich uprawnieniami Komisji, i podlega dodatkowym zabezpieczeniom, takim jak np. procedura sprawdzająca w ramach procedury komitetowej. Rozszerzenie systemu udzielania ogólnych zezwoleń na przypadki stosowania punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu ograniczone jest do zastosowań o niskiej mocy niepowodujących zakłóceń, które będą ściśle określone w środkach wykonawczych. Ponadto wprowadzenie europejskich produktów dostępu wirtualnego pozostaje w gestii krajowego organu regulacyjnego państwa członkowskiego, w którym umiejscowiona jest sieć, po przeprowadzeniu analizy rynku w oparciu o obecne ramy prawne; jednocześnie harmonizacja produktów dostępu wirtualnego opiera się na takim samym mechanizmie jak w przypadku

fizycznych produktów dostępu hurtowego, przewidzianym już w ramach istniejących ramach prawnych.

3.3. Proporcjonalność

Działanie UE jest ograniczone do tego, co jest konieczne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Głównym celem proponowanych środków będzie usunięcie wyraźnych przeszkód utrudniających funkcjonowanie jednolitego rynku, przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum niezbędnych zmian w obowiązujących ramach regulacyjnych mających na celu stworzenie warunków dla rozwoju nowych transgranicznych rynków łączności elektronicznej na poziomie UE. W ten sposób możliwa będzie realizacja podwójnego celu dotyczącego jednolitego rynku, tzn. możliwe będzie zapewnienie swobody świadczenia usług łączności elektronicznej i swobody korzystania z nich. Równocześnie, poprzez pozostawienie istniejących ram regulacyjnych w znacznym stopniu w niezmienionej postaci, w tym jeśli chodzi o metody sprawowania nadzoru nad rynkami przez krajowe organy regulacyjne, proponowane działanie nie spowoduje zakłóceń w działalności operatorów, którzy zdecydują się na prowadzenie działalności tylko na poziomie krajowym lub lokalnym.

Ponadto rozwój nowych rynków transgranicznych powinien odbywać się zgodnie z polityką dążenia do lepszych uregulowań prawnych, tzn. działania regulacyjne powinny być stopniowo ograniczane, jeżeli rynki staną się konkurencyjne w ramach bardziej zintegrowanego rynku europejskiego, ale powinny podlegać nadzorowi ze strony krajowych organów regulacyjnych i kontroli *ex post* w zakresie konkurencji. Taka strategia jest korzystna ze względu na to, że krajowe organy regulacyjne byłyby również w stanie najlepiej uwzględnić specyfikę krajową podczas (i) regulowania dostępu do infrastruktury fizycznej, która ze względu na swój charakter jest geograficznie ograniczona do poziomu krajowego lub regionalnego; oraz (ii) rozwiązywania problemów zgłaszanych przez konsumentów w kontekście krajowym (w szczególności w ich własnym języku).

W związku z powyższym proponowane działania nie będą obejmować istotnych zmian w dziedzinie zarządzania ani nie będą przenosić uprawnień na poziom europejski, np. poprzez ustanowienie regulatora unijnego lub wprowadzenie ogólnoeuropejskiego systemu udzielania zezwoleń na korzystanie z widma.

Proponowane rozwiązania umożliwią odpowiednim zainteresowanym stronom wykorzystanie synergii dużego jednolitego rynku i zwiększenie efektywności ich działalności i inwestycji w najbardziej skuteczny i najszybszy sposób. Jednocześnie wniosek gwarantuje operatorom, którzy zdecydują się na świadczenie usług w jednym państwie członkowskim, ciągłość aktualnie obowiązujących przepisów przy jednoczesnym wprowadzeniu lepszych i bardziej przejrzystych przepisów dotyczących praw użytkowników końcowych oraz bardziej przewidywalnego otoczenia dotyczącego dostępu do widma oraz do wysokiej jakości produktów dostępu do sieci stacjonarnych.

3.4. Prawa podstawowe

Analizie poddano również wpływ wniosku na prawa podstawowe, takie jak wolność wypowiedzi i informacji, wolność prowadzenia działalności gospodarczej, prawo do niedyskryminacji, ochrona konsumentów i ochrona danych osobowych. W szczególności rozporządzenie zapewni ochronę dostępu do otwartego internetu; ponadto określa ono wysokie standardy dotyczące w pełni zharmonizowanych praw użytkowników końcowych, zwiększa swobodę działalności gospodarczej w skali europejskiej i z biegiem czasu powinno doprowadzić do zmniejszenia liczby uregulowań sektorowych.

3.5. Wybór instrumentu

Komisja proponuje przyjęcie rozporządzenia, ponieważ instrument ten gwarantuje usunięcie barier na jednolitym rynku poprzez uzupełnienie obowiązujących ram regulacyjnych w zakresie łączności elektronicznej. Rozporządzenie przewiduje wprowadzenie konkretnych, bezpośrednio stosowanych praw i obowiązków dostawców i użytkowników końcowych; ponadto zawiera ono również mechanizmy koordynacji w odniesieniu do niektórych produktów na poziomie europejskim, tak aby ułatwić świadczenie usług łączności elektronicznej ponad granicami. Wybór rozporządzenia jako instrumentu jest ważny na przykład w takich dziedzinach jak otwarty internet i zarządzanie ruchem, w przypadku których prawdziwie wspólne podejście jest niezbędne, aby już na samym początku zapobiec widocznym obecnie tendencjom do przyjmowania rozbieżnych rozwiązań krajowych, oraz aby umożliwić zarówno zintegrowane zarządzanie siecią, jak również rozwój treści, aplikacji i usług internetowych, które będą udostępniane w jednolity sposób w całej Unii.

3.6. Struktura wniosku oraz główne prawa i obowiązki

Przepisy ogólne (rozdział I, art. 1 i 2)

Rozdział 1 zawiera przepisy ogólne, w tym również odpowiednie definicje. Ustanawia się w nim zasady regulacyjne, zgodnie z którymi działają właściwe organy regulacyjne podczas stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia w powiązaniu z przepisami obowiązujących ram regulacyjnych.

Jednolite zezwolenie unijne (rozdział II, art. 3– 7)

Operatorzy pragnący świadczyć usługi w kilku państwach członkowskich muszą obecnie posiadać zezwolenia wydane w każdym z tych państw. Rozporządzenie wprowadza jednolite zezwolenie unijne oparte na systemie jednego zgłoszenia w państwie członkowskim, w którym znajduje się główna siedziba europejskiego dostawcy łączności elektronicznej (w państwie siedziby dostawcy) i określa warunki, które mają do niego zastosowanie. Cofnięcie lub zawieszenie jednolitego zezwolenia unijnego podlega kontroli sprawowanej przez państwo siedziby dostawcy. Posiadacze jednolitego zezwolenia unijnego mają prawo do równego traktowania regulacyjnego w podobnych sytuacjach w poszczególnych państwach członkowskich i między nimi, a nowi operatorzy wchodzący na rynek oraz mniejsi operatorzy prowadzący działalność transgraniczną są zwolnieni z opłat administracyjnych i wkładów na rzecz finansowania usługi powszechnej w państwach członkowskich innych niż państwo siedziby dostawcy (w państwach przyjmujących). Posiadacze jednolitego zezwolenia unijnego będą świadczyć usługi w całej Europie w oparciu o bardziej jednolite stosowanie obowiązków regulacyjnych.

Jednolite zezwolenie unijne zmniejszy przez to liczbę niepotrzebnych barier administracyjnych i zagwarantuje europejskim dostawcom bardziej spójne prawa i obowiązki umożliwiające prowadzenie działalności w całej UE oraz osiągnięcie większej skali.

Produkty europejskie (rozdział III)

Sekcja 1 (art. 8–16):

W dzisiejszej Europie operatorzy sieci łączności ruchomej działają w środowisku, w którym brakuje niezbędnej przewidywalności dotyczącej dostępności widma w całej UE, oraz muszą sobie radzić z odmiennymi warunkami dotyczącymi przydzielania częstotliwości. Utrudnia to planowanie długoterminowe i inwestowanie ponad granicami, a co za tym idzie – osiągnięcie większej skali. Tego rodzaju niejednolita sytuacja oznacza, że producenci urządzeń projektują produkty z myślą o innych rynkach, które charakteryzują się większą skalą i większymi perspektywami wzrostu. Aby położyć kres tej niekorzystnej sytuacji, należy zapewnić harmonizację dostępnych zasobów częstotliwości poprzez:

- określenie wspólnych zasad regulacyjnych mających zastosowanie do państw członkowskich przy określaniu warunków dotyczących użytkowania częstotliwości radiowych, które są zharmonizowane na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej;
- upoważnienie Komisji do przyjmowania aktów wykonawczych w celu zharmonizowania dostępności widma, terminów przydzielania częstotliwości i okresów obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości;
- wprowadzenie mechanizmu konsultacji umożliwiającego Komisji dokonywanie przeglądu projektów krajowych środków dotyczących przydziału i wykorzystania widma;
- uproszczenie warunków wprowadzania i świadczenia bezprzewodowego dostępu szerokopasmowego o niskiej mocy („Wi-Fi”, nadajniki o małej mocy) w celu zwiększenia konkurencji i zmniejszenia obciążenia sieci.

Sekcja 2 (art. 17–20)

Zharmonizowany, wysokiej jakości wirtualny dostęp do sieci stacjonarnych ułatwi wchodzenie na rynek i świadczenie usług transgranicznych zarówno użytkownikom końcowym, jak i przedsiębiorstwom, a także będzie sprzyjał konkurencji i inwestycjom. Obecnie produkty wirtualnego dostępu do sieci stacjonarnych definiowane są na wiele sposobów w całej UE. Wirtualny dostęp do sieci stacjonarnych w celu świadczenia usług transgranicznych zostaje zharmonizowany poprzez:

- określenie wspólnych cech produktów wirtualnego dostępu szerokopasmowego zharmonizowanych na poziomie UE (wirtualne uwolnienie pętli, dostęp do strumienia bitów na poziomie IP i dzierżawa odcinków zakończeń łączy), w sytuacji gdy do ich zapewnienia zobowiązani są operatorzy o znaczącej pozycji rynkowej;
- w związku z tym krajowe organy regulacyjne mają obowiązek uwzględnienia wprowadzenia takich zharmonizowanych produktów dostępu podczas wprowadzania środków regulacyjnych, z należyтым uwzględnieniem istniejącej konkurencji infrastrukturalnej, bieżących inwestycji oraz nadrzędnego wymogu zapewnienia proporcjonalności. Ponadto wniosek odzwierciedla praktykę decyzyjną w przepisie łączącym możliwość nałożenia obowiązków kontroli cen hurtowych na sieci NGA z presją konkurencyjną ze strony infrastruktury alternatywnej, skutecznymi gwarancjami zapewnienia niedyskryminacyjnego dostępu i poziomem konkurencji na rynku detalicznym pod względem cen, wyboru i jakości;
- przyznanie dostawcom łączności elektronicznej prawa do oferowania zharmonizowanych produktów łączności elektronicznej o zapewnionej jakości usług i do uzyskiwania dostępu do tych produktów na rozsądnych warunkach, tak aby umożliwić świadczenie nowych rodzajów usług internetowych.

Prawa użytkowników końcowych (rozdział IV, art. 21-29)

W Europie zarówno dostawcy łączności elektronicznej, jak i użytkownicy końcowi mają do czynienia z niespójnością przepisów dotyczących praw użytkowników końcowych, co prowadzi do nierównego poziomu ochrony oraz do sytuacji, w której należy przestrzegać dużej liczby odmiennych przepisów obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich. Rozdrobnienie to jest kosztowne dla operatorów i niezadowolające dla użytkowników końcowych, utrudnia świadczenie usług transgranicznych i ma negatywny wpływ na gotowość użytkowników końcowych do korzystania z nich. W celu zapewnienia

odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów w całej UE przepisy określające prawa użytkowników końcowych zostają zharmonizowane, w tym poprzez zapewnienie:

- niedyskryminacji między niektórymi krajowymi i wewnętrznym (międzynarodowymi) rodzajami łączności, chyba że różnice są obiektywnie uzasadnione;
- obowiązkowych informacji udzielanych przed zawarciem umowy i podawanych w umowie;
- zwiększonej przejrzystości i mechanizmów zapobiegających „szokująco wysokim rachunkom”;
- prawa do wypowiedzenia umowy po upływie sześciu miesięcy bez ponoszenia kosztów (z wyłączeniem wartości rezydualnej subsydiowanego sprzętu lub innych promocji);
- nałożenia na dostawców usług obowiązku zapewnienia nieograniczonej łączności ze wszystkimi treściami, aplikacjami lub usługami, które są dostępne dla użytkowników końcowych – znanego także jako neutralność sieci, przy jednoczesnej regulacji stosowania środków zarządzania ruchem przez operatorów w odniesieniu do ogólnego dostępu do internetu. Jednocześnie doprecyzowano ramy prawne dla usług specjalistycznych o podwyższonej jakości.

Ułatwienie zmiany dostawcy (rozdział V, art. 30)

Ulepszone przepisy dotyczące zmiany dostawcy wspierają wchodzenie na rynek i sprzyjają konkurencji między dostawcami łączności elektronicznej, a także umożliwiają użytkownikom końcowym łatwiejsze przejście do dostawcy, który najlepiej spełnia ich konkretne potrzeby. Wprowadza się zharmonizowane zasady mające zastosowanie do procedur zmiany dostawcy, takie jak orientacja kosztowa, procedura prowadzona przez dostawcę przejmującego, automatyczne zakończenie umowy z dotychczasowym dostawcą.

Przepisy organizacyjne i przepisy końcowe (rozdział VI, art. 31– 40)

Rozdział ten zawiera pierwsze ogólne przepisy dotyczące uprawnień właściwych organów krajowych do nakładania kar oraz przepisy dotyczące uprawnień Komisji do przyjmowania aktów delegowanych i wykonawczych.

W rozdziale tym przedstawiono również zmiany, które należy wprowadzić w dyrektywach ramowych, jak również w rozporządzeniu w sprawie roamingu i w rozporządzeniu w sprawie BEREC. W szczególności, jeśli chodzi o regulację rynku *ex ante*, a także mając na uwadze, że każdy krajowy organ regulacyjny wciąż odpowiada za swoje (krajowe) rynki, zmiany mają na celu zapewnienie większej spójności i stabilności w całej UE w odniesieniu do oceny rynków przez krajowe organy regulacyjne i w odniesieniu do nakładania obowiązków regulacyjnych na posiadaczy jednolitego zezwolenia unijnego, w celu uniknięcia przypadków, w których w każdym państwie członkowskim, w którym są oni obecni, nakłada się na nich różne obowiązki w związku z tą samą nieprawidłowością w funkcjonowaniu rynku. W tym celu przepisy przewidują przyznanie Komisji uprawnień do zażądania wycofania środków naprawczych nałożonych na przedsiębiorstwa posiadające jednolite zezwolenie unijne, a także zapewniają pewność prawa w odniesieniu do kryteriów dotyczących określania rynków podlegających takim środkom naprawczym *ex ante*, uwzględniając również presję konkurencyjną ze strony równoważnych usług świadczonych przez operatorów serwisów OTT (ang. over-the-top).

Mimo iż rozporządzenie w sprawie roamingu (III) i przewidziane w nim środki strukturalne zapewnią większą konkurencję na rynku, nie oczekuje się, że wystarczy to do stworzenia

sytuacji, w której klienci mogą bez zastanowienia powielać krajowe zachowania konsumpcyjne podczas pobytu za granicą, a tym samym do wyeliminowania nadmiernych opłat za roaming w Europie. Dlatego też art. 37, który opiera się na rozporządzeniu w sprawie roamingu, stwarza zachęty dla operatorów do świadczenia usług roamingu po cenach usług krajowych. Wniosek wprowadza dobrowolny mechanizm, zgodnie z którym operatorzy sieci łączności ruchomej mogą zawierać dwustronne lub wielostronne umowy roamingowe umożliwiające im internalizację hurtowych kosztów roamingu i stopniowe wprowadzanie – do lipca 2016 r. – usług roamingu po cenach krajowych, przy ograniczeniu ryzyka arbitrażu cenowego. Umowy roamingowe tego rodzaju nie są nowością na rynku. Istnieją już umowy roamingowe, które umożliwiają korzystającym z nich operatorom (z zastrzeżeniem zgodności z prawem konkurencji) osiągnięcie korzyści skali w zakresie świadczenia usług roamingowych pomiędzy umawiającymi się stronami. We wniosku wprowadza się jednak wymóg zgłaszania takich umów w celu zwiększenia ich przejrzystości. Dobrowolne wprowadzenie proponowanego systemu ma spowodować przekazanie takich korzyści skali konsumentom poprzez świadczenie usług roamingu po cenach krajowych, na warunkach gwarantujących, że system ten obejmuje roaming w całej Unii oraz że w odpowiednim czasie z takich ofert korzystać będą mogli konsumenci w całej Unii. Równocześnie wniosek zapewnia niezbędną równowagę umożliwiającą operatorom dostosowanie swoich ofert detalicznych oraz stopniowe zapewnienie wszystkim swoim klientom możliwości korzystania z takich ofert. Bez dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych trudno jest sobie wyobrazić sytuację, w której w przewidzianych ramach czasowych operator byłby w stanie indywidualnie świadczyć usługi roamingu po cenach krajowych w całej Unii.

Ponadto konieczne są zmiany w rozporządzeniu w sprawie BEREC, aby zapewnić większą stabilność tego organu i umożliwić mu odgrywanie bardziej strategicznej roli, w szczególności poprzez mianowanie na okres trzech lat profesjonalnego przewodniczącego.

4. WPLYW NA BUDŻET

Rozporządzenie będące przedmiotem wniosku nie ma wpływu na budżet Unii.

W szczególności propozycja dotycząca zmiany rozporządzenia (WE) nr 1211/2009 nie ma wpływu ani na liczbę stanowisk przewidzianych w planie zatrudnienia, ani na wkład UE w finansowanie działalności Urzędu BEREC, oraz jest zgodna z danymi liczbowymi określonymi w komunikacie do Parlamentu Europejskiego i Rady (COM (2013) 519 final).

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające środki dotyczące europejskiego jednolitego rynku łączności elektronicznej i mające na celu zapewnienie łączności na całym kontynencie, zmieniające dyrektywy 2002/20/WE, 2002/21/WE i 2002/22/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 1211/2009 i (UE) nr 531/2012

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹²,
uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹³,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Europa musi wykorzystać wszystkie źródła wzrostu, aby wyjść z kryzysu, tworzyć miejsca pracy i odzyskać swoją konkurencyjność. Przywrócenie wzrostu gospodarczego i tworzenie miejsc pracy w Unii jest celem strategii „Europa 2020”. Wiosną 2013 r. Rada Europejska podkreśliła znaczenie jednolitego rynku cyfrowego dla wzrostu gospodarczego oraz zaapelowała o podjęcie konkretnych środków mających na celu jak najszybsze ustanowienie jednolitego rynku w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT). Zgodnie z celami strategii „Europa 2020” oraz w odpowiedzi na to wezwanie niniejsze rozporządzenie ma na celu ustanowienie jednolitego rynku łączności elektronicznej poprzez uzupełnienie i dostosowanie obowiązujących unijnych ram regulacyjnych w zakresie łączności elektronicznej.
- (2) Już w Europejskiej agendzie cyfrowej, będącej jedną z inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”, technologie informacyjno-komunikacyjne oraz łączalność sieci uznano za niezbędną podstawę rozwoju naszej gospodarki i naszego społeczeństwa. Aby Europa mogła czerpać korzyści z transformacji cyfrowej, Unia potrzebuje dynamicznego jednolitego rynku łączności elektronicznej dla wszystkich sektorów i w całej Europie. Taki prawdziwie jednolity rynek łączności będzie stanowić trzon innowacyjnej i inteligentnej gospodarki cyfrowej i podstawę jednolitego rynku

---

¹² Dz.U. C ... z ..., s. ...

¹³ Dz.U. C ... z ..., s. ...

cyfrowego, na którym usługi internetowe będą mogły być swobodnie świadczone ponad granicami.

- (3) W ramach sprawnie funkcjonującego jednolitego rynku łączności elektronicznej należy zapewnić swobodę świadczenia usług łączności elektronicznej i zapewniania sieci łączności elektronicznej każdemu klientowi w Unii oraz należy zapewnić każdemu użytkownikowi końcowemu prawo do wyboru najlepszej oferty dostępnej na rynku; swobody te nie powinny być ograniczane poprzez rozdrobnienie rynku biegnące wzdłuż granic krajowych. Obowiązujące ramy regulacyjne w zakresie łączności elektronicznej nie rozwiązują w pełni kwestii tego rozdrobnienia, ponieważ nadal stosuje się nie ogólnounijne, lecz krajowe systemy udzielania ogólnych zezwoleń, widmo przydziela się na podstawie systemów krajowych, istnieją różnice między produktami dostępu dostępnymi dla dostawców łączności elektronicznej z różnych państw członkowskich oraz zastosowanie mają różne zestawy przepisów sektorowych dotyczących praw konsumentów. Przepisy unijne w wielu przypadkach określają jedynie podstawowe elementy i są często wdrażane przez państwa członkowskie w odmienny sposób.
- (4) Prawdziwie jednolity rynek łączności elektronicznej powinien sprzyjać konkurencji, inwestycjom i innowacjom w zakresie nowych i zmodernizowanych sieci i usług poprzez wspieranie integracji rynku i ofert obejmujących usługi transgraniczne. Tym samym powinien się on zatem przyczynić do osiągnięcia określonych w Europejskiej agendzie cyfrowej ambitnych celów w zakresie dostępu do szybkich łączy szerokopasmowych. Wzrastająca dostępność infrastruktury cyfrowej i usług cyfrowych powinna z kolei zwiększyć możliwości wyboru dla konsumentów, umożliwić podniesienie jakości usług i zwiększyć różnorodność oferowanych treści, a także przyczynić się do zwiększenia spójności terytorialnej i społecznej oraz ułatwienia mobilności w całej Unii.
- (5) Korzyści wynikające z jednolitego rynku łączności elektronicznej powinny objąć szerszy ekosystem cyfrowy, w tym unijnych producentów sprzętu, dostawców treści i aplikacji oraz inne sektory gospodarki, takie jak np. bankowość, przemysł motoryzacyjny, logistykę, handel detaliczny, energię i transport, w których wykorzystuje się usługi łączności w celu zwiększenia wydajności, na przykład poprzez powszechne wykorzystywanie aplikacji działających w oparciu o chmury obliczeniowe, korzystanie z usług M2M, a także poprzez zintegrowane świadczenie usług dla różnych części przedsiębiorstwa. Organy administracji publicznej i sektor opieki zdrowotnej powinny również skorzystać z szerszej dostępności usług administracji elektronicznej i e-zdrowia. W ramach jednolitego rynku usług łączności elektronicznej wzbogacona może zostać również oferta treści i usług kulturalnych oraz różnorodność kulturowa ogółem. Zapewnienie łączności za pomocą sieci łączności elektronicznej jest tak istotne dla całej gospodarki i społeczeństwa, że należy zapobiegać powstawaniu nieuzasadnionych obciążeń sektorowych, zarówno mających charakter regulacyjny, jak i obciążeń o innym charakterze.
- (6) Niniejsze rozporządzenie ma na celu zakończenie procesu tworzenia jednolitego rynku łączności elektronicznej za pomocą działań koncentrujących się wokół trzech ogólnych, powiązanych ze sobą osi. Po pierwsze, należy zapewnić swobodę świadczenia usług łączności elektronicznej i dostarczania sieci łączności elektronicznej ponad granicami w różnych państwach członkowskich, opierając się na koncepcji jednolitego zezwolenia unijnego, zgodnie z którą ustanowione zostają warunki zapewniające większą spójność i przewidywalność treści i metod wdrażania uregulowań sektorowych w całej Unii. Po drugie, konieczne jest zapewnienie dostępu,

na dużo bardziej jednolitych warunkach, do podstawowych produktów służących do transgranicznego dostarczania sieci łączności elektronicznej i świadczenia usług łączności elektronicznej, nie tylko na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, w przypadku której kluczowe są zarówno zakresy częstotliwości objęte obowiązkiem uzyskania zezwolenia, jak i zakresy nieobjęte takim obowiązkiem, lecz również na potrzeby łączności stacjonarnej. Po trzecie, aby ujednoczyć warunki prowadzenia działalności gospodarczej i pozyskać zaufanie obywateli do środowiska cyfrowego, niniejsze rozporządzenie powinno zharmonizować przepisy dotyczące ochrony użytkowników końcowych, zwłaszcza konsumentów. Obejmuje to przepisy dotyczące niedyskryminacji, informacji podawanych w umowie, wypowiedzania umów i zmiany dostawcy, a także przepisy dotyczące dostępu do treści, aplikacji i usług internetowych oraz przepisy dotyczące zarządzania ruchem, które nie tylko chronią użytkowników końcowych, ale równocześnie gwarantują nieprzerwane funkcjonowanie ekosystemu internetowego stanowiącego siłę napędową dla innowacji. Ponadto dalsze reformy w dziedzinie roamingu powinny zachęcić użytkowników końcowych do swobodnego korzystania z usług łączności elektronicznej podczas podróży w Unii i powinny z czasem stać się czynnikiem zapewniającym ujednoczenie cen i innych warunków w Unii.

- (7) Niniejsze rozporządzenie powinno zatem stanowić uzupełnienie obowiązujących unijnych ram regulacyjnych (dyrektywy 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁴, dyrektywy 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁵, dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁶, dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁷, dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁸, dyrektywy Komisji 2002/77/WE¹⁹, jak również rozporządzenia (WE) nr 1211/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁰, rozporządzenia (UE) nr 531/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady²¹ oraz decyzji 243/2012/UE Parlamentu Europejskiego i Rady²²)

---

¹⁴ Dyrektywa 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 7).

¹⁵ Dyrektywa 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 21).

¹⁶ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33).

¹⁷ Dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 51).

¹⁸ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

¹⁹ Dyrektywa Komisji 2002/77/WE z dnia 16 września 2002 r. w sprawie konkurencji na rynkach sieci i usług łączności elektronicznej (Dz.U. L 249 z 17.9.2002, s. 21).

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1211/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. ustanawiające Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) oraz Urząd (Dz.U. L 337 z 18.12.2009, s. 1).

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 531/2012 z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz.U. L 172 z 30.6.2012, s. 10).

²² Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 243/2012/UE z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego (Dz.U. L 81 z 21.3.2012, s. 7).

oraz obowiązujących przepisów krajowych przyjętych zgodnie z prawem Unii, poprzez ustanowienie szczególnych praw i obowiązków zarówno dla dostawców łączności elektronicznej, jak i dla użytkowników końcowych, oraz poprzez wprowadzenie wynikających z nich zmian w obowiązujących dyrektywach i w rozporządzeniu (UE) nr 531/2012 w celu zapewnienia większej spójności, jak również poprzez wprowadzenie szeregu zmian merytorycznych w celu zapewnienia bardziej konkurencyjnego jednolitego rynku.

- (8) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z zasadą neutralności technologicznej, tzn. nie narzucają ani nie faworyzują wykorzystywania określonego rodzaju technologii.
- (9) Świadczenie transgranicznych usług łączności elektronicznej w dalszym ciągu związane jest z większymi obciążeniami niż w przypadku usług świadczonych w obrębie poszczególnych państw. W szczególności usługodawcy transgraniczni wciąż muszą zgłaszać działalność i uiszczać opłaty w poszczególnych przyjmujących państwach członkowskich. Posiadacze jednolitego zezwolenia unijnego powinni podlegać systemowi jednego zgłoszenia w państwie członkowskim, w którym posiadają główną siedzibę (w państwie członkowskim siedziby dostawcy), co przyczyni się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla operatorów transgranicznych. Jednolite zezwolenie unijne powinno mieć zastosowanie w odniesieniu do każdego przedsiębiorstwa, które dostarcza lub zamierza dostarczać sieci łączności elektronicznej oraz świadczy lub zamierza świadczyć usługi łączności elektronicznej w więcej niż jednym państwie członkowskim, i tym samym powinno umożliwić mu korzystanie z praw, które zgodnie z niniejszym rozporządzeniem wynikają ze swobody dostarczania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej w dowolnym państwie członkowskim. Jednolite zezwolenie unijne określające ramy prawne mające zastosowanie do operatorów zapewniających usługi łączności elektronicznej w różnych państwach członkowskich na podstawie ogólnego zezwolenia wydanego przez państwo członkowskie siedziby dostawcy powinno zapewniać praktyczną swobodę dostarczania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej w całej Unii.
- (10) Dostarczanie sieci i świadczenie usług łączności elektronicznej ponad granicami może przybierać różne formy, w zależności od szeregu czynników, takich jak rodzaj sieci lub rodzaj świadczonych usług, niezbędny zakres infrastruktury fizycznej lub liczba abonentów w poszczególnych państwach członkowskich. Dowodem na zamiar transgranicznego świadczenia usług łączności elektronicznej lub dostarczania sieci łączności elektronicznej w więcej niż jednym państwie członkowskim mogą być takie działania jak prowadzenie negocjacji w sprawie umów dotyczących dostępu do sieci w danym państwie członkowskim lub prowadzenie działań marketingowych za pośrednictwem strony internetowej dostępnej w języku państwa członkowskiego, w którym ma być prowadzona działalność.
- (11) Niezależnie od tego, w jaki sposób dostawca postanawia dostarczać sieci łączności elektronicznej lub świadczyć usługi łączności elektronicznej ponad granicami, system regulacyjny mający zastosowanie do europejskiego dostawcy łączności elektronicznej powinien być neutralny w stosunku do decyzji handlowych, które leżą u podstaw organizacji funkcji i działań w poszczególnych państwach członkowskich. W związku z tym, bez względu na korporacyjną strukturę przedsiębiorstwa, jako państwo członkowskie siedziby europejskiego dostawcy łączności elektronicznej należy uznać państwo członkowskie, w którym podejmowane są strategiczne decyzje dotyczące dostarczania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej.

- (12) Jednolite zezwolenie unijne powinno być oparte na ogólnym zezwoleniu wydanym przez państwo członkowskie siedziby dostawcy. Nie powinno ono podlegać wymogom, które mają już zastosowanie na mocy innych obowiązujących przepisów prawa krajowego, które nie są właściwe dla sektora łączności elektronicznej. Ponadto przepisy niniejszego rozporządzenia i rozporządzenia (UE) nr 531/2012 powinny mieć również zastosowanie do europejskich dostawców łączności elektronicznej.
- (13) Większość warunków sektorowych, na przykład dotyczących dostępu do sieci, bezpieczeństwa i integralności sieci lub dostępu do służb ratunkowych, jest silnie powiązana z miejscem, w którym taka sieć jest umiejscowiona lub w którym świadczona jest usługa. W związku z tym europejski dostawca łączności elektronicznej może być zobowiązany do spełnienia warunków mających zastosowanie w państwach członkowskich, w których prowadzi on działalność, w zakresie, w jakim niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej.
- (14) W przypadku gdy państwa członkowskie wymagają od sektora wkładu finansowego w celu finansowania obowiązków świadczenia usługi powszechnej oraz w celu pokrycia kosztów administracyjnych krajowych organów regulacyjnych, kryteria i procedury dotyczące ustalenia wysokości wkładu powinny być proporcjonalne i niedyskryminacyjne w stosunku do europejskich dostawców łączności elektronicznej, tak aby nie utrudniać wchodzenia na rynek transgraniczny, w szczególności nowym i mniejszym operatorom; wkłady poszczególnych przedsiębiorstw powinny zatem uwzględniać ich udział w rynku pod względem obrotu uzyskanego w danym państwie członkowskim i należy stosować wobec nich próg de minimis.
- (15) Należy zapewnić, aby w podobnych okolicznościach nie występowała dyskryminacja w traktowaniu europejskich dostawców łączności elektronicznej przez poszczególne państwa członkowskie oraz aby w obrębie jednolitego rynku stosowano spójne praktyki regulacyjne, zwłaszcza w odniesieniu do środków objętych zakresem art. 15 lub 16 dyrektywy 2002/21/WE, bądź też art. 5 lub 8 dyrektywy 2002/19/WE. Europejskim dostawcom łączności elektronicznej należy zatem zapewnić prawo do równego traktowania przez poszczególne państwa członkowskie w obiektywnie równoważnych sytuacjach, aby umożliwić im prowadzenie bardziej zintegrowanych działań na wielu terytoriach. Ponadto na poziomie unijnym należy ustanowić szczegółowe procedury dokonywania przeglądu decyzji dotyczących środków naprawczych w rozumieniu art. 7a dyrektywy 2002/21/WE w takich przypadkach, aby uniknąć nieuzasadnionych rozbieżności w obowiązkach mających zastosowanie do europejskich dostawców łączności elektronicznej w poszczególnych państwach członkowskich.
- (16) Państwo członkowskie siedziby dostawcy i dowolne państwo członkowskie przyjmujące europejskich dostawców łączności elektronicznej powinny ustalić między sobą podział kompetencji regulacyjnych i nadzorczych, tak aby zmniejszyć bariery wejścia na rynek i jednocześnie zapewnić należyte spełnienie mających zastosowanie warunków świadczenia usług i dostarczania sieci łączności elektronicznej przez tych dostawców. Z tego względu, mimo iż każdy krajowy organ regulacyjny powinien nadzorować spełnianie warunków mających zastosowanie na jego terytorium zgodnie z prawodawstwem Unii, w tym poprzez stosowanie kar i środków tymczasowych, tylko krajowy organ regulacyjny w państwie członkowskim siedziby dostawcy powinien być uprawniony do zawieszenia lub cofnięcia praw dostawcy łączności elektronicznej do dostarczania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej w całej Unii lub na części jej terytorium.

- (17) Widmo radiowe jest dobrem publicznym i kluczowym zasobem dla rynku wewnętrznego w zakresie łączności ruchomej, bezprzewodowej łączności szerokopasmowej i łączności satelitarnej w Unii. Rozwój bezprzewodowej łączności szerokopasmowej przyczynia się do realizacji Europejskiej agendy cyfrowej, a w szczególności do realizacji celu polegającego na zapewnieniu wszystkim obywatelom Unii dostępu do łączy szerokopasmowych o przepustowości wynoszącej co najmniej 30 Mb/s do 2020 r. oraz na zapewnieniu w Unii łączy szerokopasmowych o jak najwyższej szybkości i przepustowości. Niemniej jednak, jeśli chodzi o wprowadzanie i wykorzystanie bezprzewodowych technologii szerokopasmowych najnowszej generacji niezbędnych do osiągnięcia tych celów politycznych, Unia pozostaje w tyle za innymi dużymi regionami świata – Ameryką Północną, Afryką i niektórymi częściami Azji. Fragmentaryczna procedura udzielania zezwoleń i udostępniania pasma 800 MHz na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, w ramach której ponad połowa państw członkowskich wystąpiła o odstępstwo lub w inny sposób nie wypełniła tego zobowiązania w terminie określonym w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 243/2012/UE w sprawie programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego (RSPP)²³, potwierdza pilną potrzebę działania jeszcze w trakcie obowiązywania aktualnego RSPP. Działania Unii mające na celu harmonizację warunków dostępności widma radiowego oraz umożliwienie jego skutecznego wykorzystania do celów bezprzewodowej łączności szerokopasmowej zgodnie z decyzją 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁴ okazały się niewystarczające do rozwiązania tego problemu.
- (18) Stosowanie różnych polityk krajowych prowadzi do niespójności i do fragmentacji rynku wewnętrznego, co z kolei utrudnia wprowadzenie ogólnounijnych usług i zakończenie procesu tworzenia rynku wewnętrznego usług bezprzewodowej łączności szerokopasmowej. W szczególności może to doprowadzić do powstania nierównych warunków dostępu do tych usług, zakłócić konkurencję między przedsiębiorstwami mającymi siedziby w różnych państwach członkowskich, a także ograniczyć inwestycje w bardziej zaawansowane sieci i technologie oraz zahamować tworzenie innowacyjnych usług, pozbawiając tym samym obywateli i przedsiębiorstwa powszechnych zintegrowanych usług wysokiej jakości i uniemożliwiając operatorom bezprzewodowych sieci szerokopasmowych zwiększenie wydajności poprzez prowadzenie bardziej zintegrowanej działalności na dużą skalę. Z tego względu działaniom odnoszącym się do niektórych aspektów przydziału widma radiowego podejmowanym na poziomie unijnym powinien towarzyszyć rozwój zaawansowanych usług w zintegrowanych sieciach bezprzewodowej łączności szerokopasmowej obejmujących swoim zasięgiem obszar całej Unii. Równocześnie państwa członkowskie powinny zachować prawo do przyjmowania środków mających na celu organizację ich widma radiowego na potrzeby porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego oraz obronności.
- (19) Dostawcy usług łączności elektronicznej, w tym operatorzy sieci ruchomych lub grupy takich operatorów, powinni mieć możliwość, aby w sposób efektywny i dostępny kosztowo wspólnie zapewnić pokrycie zasięgiem sieci znacznej części terytorium Unii

²³ Decyzja 243/2012/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego, Dz.U. L 81 z 21.3.2012.

²⁴ Decyzja nr 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących polityki spektrum radiowego we Wspólnocie Europejskiej (decyzja o spektrum radiowym) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 1).

dla dobra użytkowników końcowych i dlatego powinni mieć możliwość wykorzystania widma radiowego w kilku państwach członkowskich na zbliżonych warunkach, z wykorzystaniem podobnych procedur, kosztów, terminów, okresów obowiązywania praw do użytkowania zharmonizowanych pasm częstotliwości oraz pakietów komplementarnych pasm częstotliwości, takich jak np. pasma obejmujące niższe i wyższe częstotliwości, umożliwiające pokrycie zasięgiem sieci zarówno obszary wysoko, jak i słabo zaludnione. Inicjatywy na rzecz większej koordynacji i spójności zwiększą również przewidywalność środowiska inwestycyjnego związanego z inwestycjami w sieci. Takiej przewidywalności wyraźnie sprzyjałaby również jasna polityka na rzecz długich okresów obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości, bez uszczerbku dla nieograniczonego okresu obowiązywania takich praw w niektórych państwach członkowskich, w połączeniu z jasnymi warunkami przekazywania, dzierżawy lub współdzielenia części lub całości widma radiowego objętego takim indywidualnym prawem do użytkowania.

- (20) Należy poprawić koordynację i spójność praw do korzystania z widma radiowego, przynajmniej w odniesieniu do tych zakresów częstotliwości, które zostały zharmonizowane na potrzeby bezprzewodowego dostępu w stałej lokalizacji oraz usług nomadycznej i ruchomej łączności szerokopasmowej. Obejmuje to pasma określone na szczepku ITU dla zaawansowanych systemów IMT (International Mobile Telecommunications), jak również pasma wykorzystywane przez lokalne sieci radiowe (RLAN), takie jak 2,4 GHz i 5 GHz. Działaniami tymi należy również objąć pasma, które mogą być zharmonizowane w przyszłości na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, jak przewidziano w art. 3 lit. b) programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego oraz w opinii Zespołu ds. Polityki Spektrum Radiowego pt. „Strategiczne wyzwania dla Europy dotyczące rosnącego zapotrzebowania na widmo radiowe do celów bezprzewodowej łączności szerokopasmowej”, przyjętej w dniu 13 czerwca 2013 r.; w najbliższej przyszłości mogą to być takie pasma jak np. 700 MHz, 1,5 GHz oraz zakres 3,8–4,2 GHz.
- (21) Spójność między różnymi krajowymi procedurami przydzielania widma radiowego można by osiągnąć przez wprowadzenie precyzyjniejszych przepisów dotyczących kryteriów, które mają zastosowanie w przypadku terminów obowiązujących w procedurach udzielania zezwoleń, okresów obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości, opłat i sposobów ich uiszczania, obowiązków w zakresie pojemności i zasięgu sieci, określania zakresu widma radiowego i bloków widma będących przedmiotem procedury przydzielania częstotliwości, obiektywnych wymogów progowych służących do promowania skutecznej konkurencji oraz możliwości odsprzedaży praw do użytkowania, w tym warunków współdzielenia częstotliwości.
- (22) Ograniczenie obciążeń związanych z opłatami do tego, co jest wymagane do celów optymalnego zarządzania widmem radiowym, z zachowaniem równowagi pomiędzy opłatami wymagalnymi natychmiast a opłatami okresowymi, stanowiłoby zachętę do inwestowania w infrastrukturę i wdrażania technologii, a także do przekazania uzyskanych korzyści pod względem kosztów na rzecz użytkowników końcowych.
- (23) Bardziej zsynchronizowane przydzielanie widma radiowego i powiązane z nim wprowadzenie bezprzewodowej łączności szerokopasmowej w całej Unii powinno ułatwić osiągnięcie efektu skali w powiązanych sektorach przemysłu, takich jak sektor sprzętu sieciowego i urządzeń końcowych. Sektory te mogłyby z kolei uwzględnić inicjatywy i strategie unijne dotyczące wykorzystania widma radiowego w większym stopniu niż dotychczas. W przypadku takich pasm należy zatem ustanowić procedurę

harmonizacji harmonogramów przydzielania widma oraz minimalny lub wspólny okres obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości.

- (24) Jeśli chodzi o inne istotne warunki, które mogą być związane z prawami do użytkowania widma radiowego na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, spójne stosowanie przez poszczególne państwa członkowskie zasad regulacyjnych i kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu można zapewnić stosując mechanizm koordynacji, w ramach którego Komisja i właściwe organy pozostałych państw członkowskich mają możliwość przedstawienia uwag przed przyznaniem przez dane państwo członkowskie praw do użytkowania widma, oraz w ramach którego Komisja, uwzględniając opinie państw członkowskich, ma możliwość zapobieżenia wdrożeniu wszelkich projektowanych środków, które wydają się niezgodne z prawem unijnym.
- (25) Uwzględniając ogromny wzrost zapotrzebowania na widmo radiowe na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, należy wspierać alternatywne rozwiązania w zakresie dostępu do łączności szerokopasmowych, które są efektywne pod względem wykorzystania widma. Obejmują one wykorzystanie systemów dostępu bezprzewodowego o niskiej mocy i bliskim zasięgu, takich jak np. tzw. hotspoty lokalnych sieci radiowych (RLAN, znane również pod nazwą „Wi-Fi”), jak również sieci komórkowych punktów dostępowych bliskiego zasięgu o niskiej mocy (tzw. femto-, piko- lub metrokomórki).
- (26) Uzupełniające bezprzewodowe systemy dostępu, takie jak RLAN, a zwłaszcza ogólnodostępne punkty dostępu RLAN, w coraz większym stopniu umożliwiają użytkownikom końcowym dostęp do internetu oraz umożliwiają operatorom sieci ruchomych odciążanie sieci poprzez wykorzystanie zharmonizowanych zasobów widma radiowego, bez konieczności posiadania indywidualnych zezwoleń lub praw do użytkowania widma radiowego.
- (27) Większość punktów dostępu RLAN jest jak do tej pory wykorzystywana przez użytkowników prywatnych do celu lokalnego bezprzewodowego przedłużenia ich stacjonarnych łączności szerokopasmowych. Jeżeli użytkownicy końcowi, w ramach swojego abonamentu na internet, zdecydują się współdzielenie dostępu do ich punktu RLAN z innymi użytkownikami, dostępność dużej liczby takich punktów dostępowych, zwłaszcza na gęsto zaludnionych obszarach, powinna zapewnić maksymalizację zdolności do bezprzewodowego przesyłania danych poprzez ponowne wykorzystanie widma i powinna zapewnić efektywną kosztowo uzupełniającą infrastrukturę bezprzewodowej łączności szerokopasmowej dostępną dla innych użytkowników końcowych. Dlatego też należy wyeliminować niepotrzebne ograniczenia dla użytkowników końcowych dotyczące dzielenia się z innymi użytkownikami końcowymi dostępem do ich własnych punktów dostępu RLAN lub dotyczące przyłączania się do takich punktów dostępu, lub należy zapobiegać takim ograniczeniom.
- (28) Ponadto należy znieść niepotrzebne ograniczenia dotyczące rozmieszczania oraz wzajemnego powiązywania punktów dostępu RLAN. Organy publiczne lub dostawcy usług publicznych w coraz większym stopniu wykorzystują punkty dostępu RLAN w swoich obiektach do własnych celów, np. do użytku pracowników, w celu ułatwienia obywatelom efektywnego pod względem kosztów dostępu na miejscu do usług administracji publicznej, lub do celów świadczenia inteligentnych usług publicznych obejmujących dostarczanie informacji w czasie rzeczywistym, dotyczących np. transportu publicznego lub zarządzania ruchem. Organy te mogłyby również

zapewniać wszystkim obywatelom dostęp do takich punktów dostępu jako usługę pomocniczą stanowiącą dodatek do usług oferowanych w takich obiektach i powinny mieć możliwość udostępnienia takiej usługi zgodnie z regulami konkurencji i zasadami udzielania zamówień publicznych. Nie należy uznawać za dostawcę łączności elektronicznej podmiotu zapewniającego lokalny dostęp do sieci łączności elektronicznej w obrębie lub wokół własności prywatnej lub ograniczonej przestrzeni publicznej jako usługę pomocniczą stanowiącą dodatek do innego rodzaju działalności, który nie jest uzależniony od takiego dostępu, np. w postaci hotspotów RLAN udostępnianych klientom korzystającym z innych usług komercyjnych lub wszystkim obywatelom na danym obszarze.

- (29) Punkty dostępu bezprzewodowego o niskiej mocy i bliskim zasięgu to bardzo małe i prawie niepowodujące zakłóceń urządzenia podobne do domowych routerów Wi-Fi, których parametry techniczne należy określić na szczeblu unijnym w celu wprowadzania ich do użytku i korzystania z nich w różnych kontekstach lokalnych, z zastrzeżeniem uzyskania ogólnego zezwolenia, bez nieuzasadnionych ograniczeń wynikających z indywidualnych planów lub innych pozwoleń. Proporcjonalność środków określających parametry techniczne takich zastosowań, które mają być objęte ogólnym zezwoleniem, należy zapewnić poprzez określenie parametrów, które są znacznie bardziej restrykcyjne niż mające zastosowanie maksymalne progi określone w ramach środków unijnych w odniesieniu do takich parametrów jak np. moc wyjściowa.
- (30) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby zarządzanie widmem radiowym na poziomie krajowym nie uniemożliwiało innym państwom członkowskim korzystania z widma radiowego, z którego mają one prawo korzystać, ani wypełniania ich zobowiązań w odniesieniu do pasm, których użytkowanie jest zharmonizowane na poziomie unijnym. Opierając się na dotychczasowych działaniach Zespołu ds. Polityki Spektrum Radiowego, należy wprowadzić mechanizm koordynacji w celu zapewnienia każdemu państwu członkowskiemu równego dostępu do widma radiowego oraz w celu zapewnienia spójnych i egzekwowalnych wyników koordynacji.
- (31) Doświadczenia we wprowadzaniu w życie unijnych ram regulacyjnych wskazują, że istniejące przepisy, które wymagają spójnego stosowania środków regulacyjnych w celu przyczynienia do rozwoju rynku wewnętrznego, nie zapewniły stworzenia wystarczających zachęt do projektowania produktów dostępu opartych na zharmonizowanych normach i procedurach, zwłaszcza w odniesieniu do sieci stacjonarnych. Prowadząc działalność w różnych państwach członkowskich, operatorzy mają trudności ze znalezieniem produktów dostępu charakteryzujących się odpowiednią jakością i odpowiednim poziomem interoperacyjności pod względem sieci i usług, a jeżeli produkty takie są dostępne, mają one różne parametry techniczne. Sytuacja ta powoduje wyższe koszty i stanowi przeszkodę w świadczeniu usług transgranicznych.
- (32) Integrację jednolitego rynku łączności elektronicznej można przyspieszyć poprzez ustanowienie ram mających na celu określenie niektórych kluczowych europejskich produktów wirtualnych, które są szczególnie ważne dla dostawców usług łączności elektronicznej w celu świadczenia usług transgranicznych oraz w celu przyjęcia ogólnounijnej strategii w środowisku, które w coraz większym stopniu jest oparte na protokole IP, w oparciu o kluczowe parametry i minimalne właściwości.

- (33) Należy uwzględnić potrzeby operacyjne, które są zaspokajane przez różne produkty wirtualne. Europejskie produkty wirtualnego dostępu szerokopasmowego powinny być dostępne w przypadkach, w których operator o znaczącej pozycji rynkowej został zobowiązany na mocy dyrektywy ramowej oraz dyrektywy o dostępie do zapewnienia dostępu, na uregulowanych warunkach, w konkretnym punkcie dostępu w jego sieci. Po pierwsze, należy ułatwić efektywne wchodzenie na rynek transgraniczny za pomocą zharmonizowanych produktów, które umożliwiają dostawcom usług transgranicznych początkowe świadczenie usług swoim klientom końcowym, bez opóźnień i z zapewnieniem przewidywalnej i wystarczającej jakości, w tym usług skierowanych do klientów instytucjonalnych posiadających szereg obiektów w różnych państwach członkowskich, w przypadku gdy zgodnie z analizą rynku jest to konieczne i proporcjonalne. Te zharmonizowane produkty powinny być dostępne przez dostateczny okres czasu, aby umożliwić podmiotom ubiegającym się o dostęp oraz dostawcom usług planowanie średnio- i długoterminowych inwestycji.
- (34) Po drugie, zaawansowane produkty dostępu wirtualnego, które wymagają większych inwestycji ze strony podmiotów ubiegających się o dostęp i zapewniają im wyższy poziom kontroli i zróżnicowania, zwłaszcza poprzez zapewnienie dostępu na bardziej lokalnym poziomie, mają kluczowe znaczenie dla stworzenia warunków zapewniających trwałą konkurencję na całym rynku wewnętrznym. W związku z tym te kluczowe produkty hurtowego dostępu do sieci dostępu nowej generacji (NGA) również należy zharmonizować w celu ułatwienia inwestycji transgranicznych. Takie produkty wirtualnego dostępu szerokopasmowego należy projektować w taki sposób, aby miały funkcje równoważne z fizycznym uwolnieniem pętli, w celu poszerzenia zakresu potencjalnych środków naprawczych stosowanych na poziomie hurtowym, jakimi dysponują krajowe organy regulacyjne zgodnie z oceną proporcjonalności na podstawie dyrektywy 2002/19/WE.
- (35) Po trzecie, należy również zharmonizować produkty hurtowego dostępu do hurtowej dzierżawy odcinków zakończeń łączy z rozbudowanymi interfejsami w celu umożliwienia transgranicznego świadczenia usług łączności o krytycznym znaczeniu przeznaczonych dla najbardziej wymagających użytkowników instytucjonalnych.
- (36) W kontekście stopniowego przechodzenia do sieci typu „all IP” brak produktów łączności bazujących na protokole IP dla różnych klas jakości usług, które umożliwiają korzystanie ze ścieżek łączności między różnymi domenami sieci i ponad granicami sieci, zarówno wewnątrz państw członkowskich jak i między nimi, utrudnia rozwój zastosowań opartych na dostępie do innych sieci, ograniczając w ten sposób innowacje technologiczne. Ponadto sytuacja ta nie pozwala na skorzystanie na szerszą skalę z możliwości wzrostu efektywności, które są związane z zarządzaniem sieciami IP i zapewnianiem produktów łączności o zapewnionej jakości usługi, obejmujących w szczególności zwiększenie bezpieczeństwa, niezawodność i elastyczność, efektywność pod względem kosztów i szybsze świadczenie usług. Taki wzrost efektywności jest korzystny dla operatorów sieci, dostawców usług i użytkowników końcowych. Konieczne jest zatem zapewnienie zharmonizowanego podejścia w zakresie opracowywania i udostępniania takich produktów, na rozsądnych warunkach, w tym także, w razie potrzeby, zapewnienie przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w dziedzinie łączności elektronicznej możliwości realizowania dostaw wzajemnych.
- (37) Ustanowienie europejskich produktów wirtualnego dostępu szerokopasmowego na podstawie niniejszego rozporządzenia powinno być odzwierciedlone w dokonywanej przez krajowe organy regulacyjne ocenie najbardziej odpowiednich środków

naprawczych w zakresie dostępu do sieci operatorów uznanych za mających znaczącą pozycję rynkową, przy jednoczesnym unikaniu nadmiernej regulacji poprzez niepotrzebne mnożenie produktów hurtowego dostępu, niezależnie od tego, czy są wprowadzane na podstawie analizy rynkowej czy też dostarczane na innych warunkach. W szczególności wprowadzenie europejskich produktów dostępu wirtualnego nie powinno samo w sobie ani samo z siebie prowadzić do wzrostu liczby regulowanych produktów dostępu, do których stosowania zobowiązuje się danego operatora. Ponadto zobowiązanie krajowych organów regulacyjnych, po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, do oceny tego, czy zamiast istniejących środków naprawczych w zakresie dostępu hurtowego należy wprowadzić europejski produkt wirtualnego dostępu szerokopasmowego, oraz do oceny stosowności wprowadzania europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego w kontekście przyszłych przeglądów rynku, w ramach których stwierdzą one występowanie znaczącej pozycji rynkowej, nie powinno mieć wpływu na spoczywający na nich obowiązek określenia najbardziej odpowiedniego i najbardziej proporcjonalnego środka naprawczego w celu rozwiązania stwierdzonego problemu w zakresie konkurencji zgodnie z art. 16 dyrektywy 2002/21/WE.

- (38) Aby zapewnić przewidywalność regulacyjną, w przepisach należy również odzwierciedlić kluczowe elementy ewoluującej praktyki decyzyjnej opartej na obowiązujących ramach prawnych, mające wpływ na warunki, na podstawie których produkty hurtowego dostępu, w tym europejskie produkty wirtualnego dostępu szerokopasmowego, są udostępniane na potrzeby sieci NGA. Powinny one obejmować przepisy odzwierciedlające znaczenie, jakie dla analizy rynków hurtowego dostępu, a zwłaszcza tego, czy istnieje potrzeba kontroli cen takiego dostępu do sieci NGA, ma związek między presją konkurencyjną ze strony alternatywnej infrastruktury stacjonarnej i bezprzewodowej, skutecznymi gwarancjami zapewnienia dostępu na niedyskryminacyjnych warunkach oraz aktualnym poziomem konkurencji na poziomie detalicznym pod względem cen, wyboru i jakości. Ostatni z powyższych elementów ostatecznie determinuje korzyści dla użytkowników końcowych. Przykładowo, przeprowadzając ocenę poszczególnych przypadków zgodnie z art. 16 dyrektywy 2002/21/WE i bez uszczerbku dla oceny znaczącej pozycji rynkowej i dla stosowania unijnych reguł konkurencji, krajowe organy regulacyjne mogą uznać, że w przypadku obecności dwóch stacjonarnych sieci NGA warunki na rynku są wystarczająco konkurencyjne, aby stymulować modernizację sieci i przechodzenie w kierunku świadczenia bardzo szybkich usług, co stanowi ważny parametr konkurencji na poziomie detalicznym.
- (39) Należy oczekiwać, że zwiększona konkurencja na jednolitym rynku doprowadzi z upływem czasu do zmniejszenia ilości regulacji sektorowych opartych na analizie rynkowej. W rzeczywistości jednym ze skutków zakończenia procesu tworzenia jednolitego rynku powinno być pojawienie się silniejszej tendencji do zapewnienia skutecznej konkurencji na właściwych rynkach, co sprawi, że stosowanie prawa konkurencji *ex post* będzie coraz częściej postrzegane jako wystarczające do zapewnienia funkcjonowania rynku. W celu zapewnienia jasności prawa i przewidywalności podejść regulacyjnych w skali transgranicznej należy zapewnić jasne i wiążące kryteria dotyczące oceny tego, czy na danym rynku wciąż uzasadnione jest nałożenie obowiązków regulacyjnych *ex ante*, uwzględniając przy tym trwałość wąskich gardeł i perspektywy dla konkurencji, w szczególności konkurencji infrastrukturalnej, a także warunki konkurencji na poziomie detalicznym dotyczące takich parametrów jak ceny, wybór i jakość, które stanowią elementy mające największe znaczenie dla użytkowników końcowych i globalnej konkurencyjności

gospodarki UE. Kryteria te powinny stanowić podstawę kolejnych przeglądów wykazu rynków podlegających regulacji ex ante oraz powinny pomóc krajowym organom regulacyjnym w skoncentrowaniu działań tam, gdzie konkurencja wciąż nie jest skuteczna, oraz w prowadzeniu tych działań w spójny sposób. Ustanowienie rzeczywiście jednolitego rynku łączności elektronicznej może ponadto mieć wpływ na zakres geograficzny rynków, określany zarówno do celu regulacji sektorowych opartych na regułach konkurencji, jak i do celu stosowania samego prawa konkurencji.

- (40) Zróżnicowane wdrażanie sektorowych przepisów dotyczących ochrony użytkowników końcowych w poszczególnych państwach może doprowadzić do powstania znacznych barier na jednolitym rynku cyfrowym, w szczególności w postaci zwiększonych kosztów przestrzegania przepisów, jakie ponosić muszą dostawcy łączności elektronicznej dla ludności pragnący oferować usługi w różnych państwach członkowskich. Ponadto rozdrobnienie i niepewność co do poziomu ochrony w poszczególnych państwach członkowskich podważa zaufanie użytkowników końcowych i zniechęca ich do nabywania usług łączności elektronicznej za granicą. Aby osiągnąć unijny cel polegający na usunięciu barier na rynku wewnętrznym, należy zastąpić istniejące, rozbieżne krajowe środki prawne pojedynczym i w pełni zharmonizowanym zestawem przepisów sektorowych, które zapewnią wysoki poziom ochrony użytkowników końcowych. Taka pełna harmonizacja przepisów prawnych nie powinna stanowić przeszkody dla dostawców łączności elektronicznej dla ludności w oferowaniu użytkownikom końcowym warunków umownych, które oferują wyższy poziom ochrony.
- (41) Ze względu na fakt, iż niniejsze rozporządzenie harmonizuje tylko niektóre przepisy sektorowe, powinno ono pozostawać bez uszczerbku dla ogólnych przepisów w dziedzinie ochrony konsumentów, ustanowionych na mocy aktów Unii i wdrażających je przepisów krajowych.
- (42) W przypadku gdy przepisy rozdziałów 4 i 5 niniejszego rozporządzenia odnoszą się do użytkowników końcowych, przepisy te powinny mieć zastosowanie nie tylko do konsumentów, lecz także do innych kategorii użytkowników końcowych, głównie do mikroprzedsiębiorstw. Na swoje własne życzenie użytkownicy końcowi inni niż konsumenci powinni mieć możliwość wyrażenia zgody na odstępianie od niektórych przepisów poprzez podpisanie indywidualnej umowy.
- (43) Zakończenie procesu tworzenia jednolitego rynku łączności elektronicznej wymaga również usunięcia barier w dostępie użytkowników końcowych do usług łączności elektronicznej w całej Unii. Władze publiczne nie powinny zatem zwiększać ani utrzymywać barier dla transgranicznej sprzedaży takich usług. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności nie powinni odmawiać ani ograniczać użytkownikom końcowym dostępu, a także nie powinni dyskryminować odbiorców końcowych ze względu na ich obywatelstwo lub państwo członkowskie zamieszkania. Zróżnicowanie powinno być jednak możliwe na podstawie obiektywnie uzasadnionych różnic w kosztach, stopniu ryzyka i warunkach rynkowych, takich jak np. zmiany popytu i polityka cenowa konkurentów.
- (44) W dalszym ciągu utrzymują się znaczne różnice między cenami krajowych połączeń głosowych i wiadomości SMS a cenami tych usług zakańczanych w innym państwie członkowskim, zarówno w sieciach stacjonarnych jak i ruchomych. Mimo iż istnieją znaczne różnice między poszczególnymi krajami, operatorami i pakietami taryfowymi, oraz między usługami w sieciach łączności ruchomej i stacjonarnej, taki stan rzeczy w dalszym ciągu ma negatywny wpływ na grupy klientów bardziej

wrażliwych oraz stwarza bariery dla płynnego świadczenia usług łączności w obrębie Unii. Dzieje się tak pomimo bardzo znacznego obniżenia i ujednoczenia – w wartościach bezwzględnych – stawek za zakańczanie połączeń w poszczególnych państwach członkowskich, oraz pomimo niskiego poziomu cen na rynkach usług tranzytu. Ponadto przejście do środowiska łączności elektronicznej opartego na protokole IP powinno w odpowiednim czasie umożliwić dodatkowe oszczędności kosztów. Wszelkie znaczące różnice w taryfach detalicznych między krajowymi połączeniami międzystrefowymi w sieciach stacjonarnych, które są połączeniami innymi niż połączenia realizowane w obrębie jednego obszaru lokalnego określonego wskaźnikiem obszaru geograficznego w planie numeracji krajowej, a połączeniami stacjonarnymi zakańczanymi w innym państwie członkowskim, powinny być uzasadnione przez odniesienie do obiektywnych kryteriów. Taryfy detaliczne za międzynarodowe połączenia w sieciach łączności ruchomej nie powinny przekraczać wysokości eurotaryfy usług głosowych i eurotaryfy SMS, w odniesieniu do, odpowiednio, połączeń realizowanych w roamingu regulowanym oraz wiadomości SMS w roamingu regulowanym, określonych w rozporządzeniu (UE) nr 531/2012, chyba że uzasadniają to obiektywne kryteria. Kryteriami takimi mogą być dodatkowe koszty oraz rozsądna powiązana marża. Innymi obiektywnymi czynnikami mogą być różnice w powiązanej elastyczności cenowej i łatwy dostęp wszystkich użytkowników końcowych do alternatywnych taryf oferowanych przez dostawców łączności elektronicznej dla ludności i umożliwiających łączność transgraniczną w obrębie Unii za niewielką opłatą lub bez dodatkowej opłaty, lub łatwy dostęp do usług społeczeństwa informacyjnego mających porównywalne funkcje, pod warunkiem że użytkownicy końcowi są na bieżąco informowani przez swoich dostawców o dostępności takich alternatywnych możliwości.

- (45) Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci internet stał się otwartą platformą innowacji o niskich barierach dostępu dla użytkowników końcowych, dostawców treści i aplikacji oraz dostawców usług internetowych. Obowiązujące ramy regulacyjne mają na celu ułatwienie użytkownikom końcowym dostępu do informacji oraz ich rozpowszechniania, a także korzystania z dowolnych aplikacji i usług. Niemniej jednak sprawozdanie Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) na temat praktyk zarządzania ruchem, opublikowane w maju 2012 r., oraz zlecone przez Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Konsumentów badanie dotyczące funkcjonowania rynku dostępu do internetu i usług internetowych w Unii Europejskiej z perspektywy konsumenta, opublikowane w grudniu 2012 r., wykazały ostatnio, że znacząca liczba użytkowników końcowych spotyka się z praktykami zarządzania ruchem, które blokują lub spowalniają niektóre aplikacje. Tendencje te potwierdzają potrzebę ustanowienia jasnych przepisów na poziomie Unii w celu utrzymania otwartego internetu i zapobieżenia rozdrobnieniu jednolitego rynku będącemu wynikiem środków przyjmowanych przez poszczególne państwa członkowskie.
- (46) Swoboda użytkowników końcowych w zakresie dostępu do informacji i treści zgodnych z prawem oraz w zakresie ich rozpowszechniania, a także swoboda korzystania z dowolnych aplikacji i usług, podlega przepisom unijnym i zgodnym z nimi przepisom krajowym. Niniejsze rozporządzenie określa limity dla wszelkich ograniczeń tej swobody, jakie dostawcy łączności elektronicznej mogą wprowadzać dla obywateli, lecz pozostaje bez uszczerbku dla innych przepisów unijnych, w tym dla przepisów dotyczących praw autorskich oraz dyrektywy 2000/31/WE.
- (47) W otwartym internecie dostawcy łączności elektronicznej dla ludności, działając w ramach uzgodnionych w umowie ograniczeń transmisji danych i prędkości usług

dostępu do internetu, nie powinni blokować, spowalniać, ograniczać jakości ani dyskryminować konkretnych treści, aplikacji lub usług, ani ich poszczególnych klas, z wyjątkiem ograniczonej liczby rozsądnych środków zarządzania ruchem. Środki te powinny być przejrzyste, proporcjonalne i niedyskryminacyjne. Rozsądne zarządzanie ruchem obejmuje zapobieganie poważnym przestępstwom oraz utrudnianie ich popełniania, w tym dobrowolne działania dostawców usług mające na celu zablokowanie dostępu do pornografii dziecięcej i uniemożliwienie jej rozpowszechniania. Zmniejszanie skutków przeciążenia sieci należy uznać za rozsądny środek, pod warunkiem że przeciążenie sieci występuje jedynie przejściowo lub w wyjątkowych okolicznościach.

- (48) Taryfy uzależnione od ilości pobieranych danych należy uznać za zgodne z zasadą otwartego internetu, o ile umożliwiają one użytkownikom końcowym wybór taryfy odpowiadającej ich normalnemu zużyciu danych, w oparciu o przejrzyste informacje na temat warunków i skutków takiego wyboru. Jednocześnie takie taryfy powinny umożliwić dostawcom łączności elektronicznej dla ludności lepsze dostosowanie przepustowości sieci do oczekiwanych ilości pobieranych danych. Istotne jest, aby użytkownicy końcowi byli dokładnie poinformowani przed wyrażeniem zgody na jakiegokolwiek ograniczenia ilości danych lub prędkości oraz na stosowne taryfy, oraz aby mogli stale monitorować swoje zużycie przepływu danych, a w razie potrzeby z łatwością zwiększać limit przepływu danych.
- (49) Istnieje również zapotrzebowanie wśród użytkowników końcowych na usługi i aplikacje wymagające podwyższonej zapewnionej jakości usług, oferowane przez dostawców łączności elektronicznej dla ludności lub dostawców usług, aplikacji lub treści. Usługi takie mogą obejmować m.in. nadawanie sygnału telewizyjnego za pośrednictwem protokołu internetowego (IP-TV), wideokonferencje i niektóre zastosowania w dziedzinie opieki zdrowotnej. Użytkownicy końcowi powinni zatem mieć swobodę zawierania umów o świadczenie specjalistycznych usług o podwyższonym poziomie jakości z dostawcami łączności elektronicznej dla ludności lub dostawcami treści, aplikacji lub usług.
- (50) Ponadto istnieje zapotrzebowanie ze strony dostawców treści, aplikacji i usług na świadczenie usług przesyłowych opartych na elastycznych parametrach jakości, obejmujących np. niższy priorytet dla ruchu, który nie jest wrażliwy na opóźnienia czasowe. Zapewnienie dostawcom treści, aplikacji i usług możliwości negocjowania takich elastycznych poziomów jakości usług z dostawcami łączności elektronicznej dla ludności jest niezbędne do świadczenia specjalistycznych usług i oczekuje się, że będzie odgrywać ważną rolę w rozwoju nowych usług, takich jak łączność maszyna-maszyna (M2M). Równocześnie takie ustalenia powinny umożliwić dostawcom łączności elektronicznej dla ludności bardziej zrównoważone zarządzanie ruchem i zapobieganie przeciążeniu sieci. Dostawcy treści, aplikacji i usług oraz dostawcy łączności elektronicznej dla ludności powinni zatem mieć swobodę zawierania umów o świadczenie specjalistycznych usług o określonych poziomach jakości usług, o ile takie umowy nie wpływają negatywnie w znaczący sposób na ogólną jakość usług dostępu do internetu.
- (51) Krajowe organy regulacyjne odgrywają istotną rolę w zapewnieniu użytkownikom końcowym rzeczywistej możliwości korzystania z tej swobody korzystania z otwartego dostępu do internetu. W tym celu krajowe organy regulacyjne powinny mieć obowiązki w zakresie monitorowania i sprawozdawczości, a także powinny zapewniać przestrzeganie przepisów przez dostawców łączności elektronicznej dla ludności oraz dostępność wysokiej jakości usług niedyskryminacyjnego dostępu do

internetu, których poziomu nie obniżają usługi specjalistyczne. Przeprowadzając ocenę ewentualnych ogólnych zakłóceń usług dostępu do internetu, krajowe organy regulacyjne powinny uwzględnić parametry w zakresie jakości, takie jak parametry dotyczące czasu i niezawodności (opóźnienie, odchylenie sygnału, utrata pakietów), poziomy i skutki przeciążenia sieci, rzeczywista i deklarowana prędkość, jakość usługi dostępu do internetu w porównaniu z usługami specjalistycznymi oraz jakość postrzegana przez użytkowników końcowych. Krajowe organy regulacyjne powinny być uprawnione do wprowadzania minimalnych wymogów w zakresie jakości usług w odniesieniu do wszystkich lub poszczególnych dostawców łączności elektronicznej dla ludności, jeżeli jest to konieczne, aby zapobiec ogólnemu zakłóceniu/pogorszeniu jakości usług dostępu do internetu.

- (52) Środki mające na celu zapewnienie większej przejrzystości i porównywalności cen, taryf i warunków oraz parametrów jakości usług, w tym parametrów dotyczących świadczenia usług dostępu do internetu, powinny zwiększyć zdolność użytkowników do optymalnego wyboru dostawców, a tym samym umożliwić im czerpanie pełnych korzyści z konkurencji.
- (53) Przed zakupem usługi użytkownicy końcowi powinni być odpowiednio poinformowani o cenie oraz rodzaju oferowanej usługi. Informacje te powinny być również udostępniane bezpośrednio przed wykonaniem połączenia, jeżeli połączenie z danym numerem lub z daną usługą podlega szczególnym warunkom cenowym, tak jak w przypadku połączeń z usługami o podwyższonej opłacie, które często podlegają specjalnej opłacie. W przypadku gdy obowiązek ten jest nieproporcjonalny, uwzględniając czas trwania i koszt informacji taryfowej dla dostawcy usług w porównaniu ze średnim czasem trwania połączenia i ryzykiem kosztowym, na które narażony jest użytkownik końcowy, krajowe organy regulacyjne mogą przyznać odstępstwo. Użytkownicy końcowi powinni być również informowani, jeżeli połączenie z bezpłatnym numerem podlega dodatkowym opłatom.
- (54) Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności powinni zapewniać użytkownikom końcowym wystarczające informacje dotyczące m. in. ich usług i taryf, parametrów jakości ich usług, dostępu do służb ratunkowych oraz wszelkich ograniczeń, a także na temat usług i produktów przeznaczonych dla konsumentów niepełnosprawnych. Informacje te powinny być podawane w sposób jasny i przejrzysty i powinny odnosić się do konkretnych państw członkowskich, w których świadczone są usługi, a w przypadku jakichkolwiek zmian, powinny być uaktualniane. Dostawcy powinni być zwolnieni z tych wymogów w zakresie podawania informacji w odniesieniu do ofert, które są negocjowane indywidualnie.
- (55) Dostępność porównywalnych informacji na temat produktów i usług jest niezbędna, aby umożliwić użytkownikom niezależną ocenę ofert. Doświadczenie pokazuje, że dostępność wiarygodnych i porównywalnych informacji zwiększa zaufanie użytkowników końcowych do korzystania z usług oraz ich gotowość do korzystania ze swobody wyboru.
- (56) Umowy stanowią ważny środek zapewniający użytkownikom końcowym wysoki poziom przejrzystości informacji oraz pewności prawa. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności powinni dostarczać użytkownikom końcowym jasnych i wyczerpujących informacji dotyczących wszystkich istotnych elementów umowy, zanim stanie się ona wiążąca dla użytkownika końcowego. Informacje te powinny być obowiązkowe i mogą być zmieniane wyłącznie w drodze późniejszego porozumienia między użytkownikiem końcowym a dostawcą usług. Komisja oraz kilka krajowych

organów regulacyjnych stwierdziła niedawno przypadki znacznych rozbieżności między deklarowaną prędkością usług dostępu do internetu a prędkością faktycznie dostępną dla użytkowników końcowych. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności powinni poinformować użytkowników końcowych przed zawarciem umowy o prędkości i innych parametrach jakości usług, jakie są oni w stanie faktycznie zapewnić w głównej lokalizacji użytkownika.

- (57) W odniesieniu do urządzeń końcowych umowy powinny określać wszelkie ograniczenia, jakie dostawca nakłada w zakresie korzystania z urządzeń, na przykład poprzez blokowanie kart SIM w urządzeniach przenośnych, a także wszelkie opłaty należne w momencie rozwiązania umowy przed uzgodnionym terminem jej wygaśnięcia. Po upływie uzgodnionego okresu obowiązywania umowy nie powinny być należne żadne opłaty.
- (58) W celu uniknięcia szokująco wysokich rachunków użytkownicy końcowi powinni mieć możliwość określenia maksymalnych pułapów finansowych w odniesieniu do opłat, które są im naliczane za połączenia i usługi dostępu do internetu. Ta dodatkowa usługa powinna być dostępna bezpłatnie i powinna obejmować odpowiednie powiadomienie, które można ponownie odczytywać w późniejszym terminie, w sytuacji gdy wysokość opłat zbliża się do ustalonego pułapu. Po osiągnięciu maksymalnego pułapu użytkownicy końcowi nie powinni dłużej otrzymywać tych usług i ponosić opłat z ich tytułu, chyba że w drodze porozumienia z dostawcą usług zażądali oni ich dalszego świadczenia.
- (59) Doświadczenia państw członkowskich oraz wyniki badania zleconego niedawno przez Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Konsumentów wskazują, że długie okresy umowne i automatyczne przedłużanie umów bądź przedłużanie umów z zastosowaniem milczącej zgody stanowią poważne przeszkody w zmianie dostawcy. Jest zatem pożądane, aby użytkownicy końcowi mieli możliwość wypowiedzenia umowy w ciągu sześciu miesięcy od jej zawarcia bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów. W takim przypadku użytkownicy końcowi mogą być poproszeni o zrekompensowanie dostawcom wartości rezydualnej subsydiowanych urządzeń końcowych lub wartości innych promocji obliczonej zgodnie z zasadą pro rata temporis. Umowy, które zostały przedłużone z zastosowaniem milczącej zgody, powinny podlegać rozwiązaniu z miesięcznym okresem wypowiedzenia.
- (60) Wszelkie istotne zmiany w warunkach umownych wprowadzane przez dostawców łączności elektronicznej dla ludności na niekorzyść użytkowników końcowych, dotyczące na przykład opłat, taryf, ograniczeń w zakresie transmisji danych, ograniczeń szybkości, zasięgu lub przetwarzania danych osobowych, należy uznać za zmiany dające użytkownikowi końcowemu prawo do rozwiązania umowy bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów.
- (61) Pakiety obejmujące łączność elektroniczną i inne usługi, takie jak linearne usługi medialne, stają się coraz popularniejsze i są ważnym elementem konkurencji. W sytuacji gdy w odniesieniu do różnych usług wchodzących w skład takich pakietów zastosowanie mają różne przepisy umowne, użytkownicy końcowi nie mają faktycznej możliwości przejścia na konkurencyjne oferty obejmujące cały pakiet lub jego części. Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące rozwiązywania umów i zmiany dostawcy powinny zatem mieć zastosowanie do wszystkich elementów takiego pakietu.
- (62) Aby odnieść pełną korzyść z konkurencji na rynku, użytkownicy końcowi powinni mieć możliwość dokonywania świadomych wyborów i – gdy leży to w ich interesie –

zmiany dostawcy. Użytkownicy końcowi powinni zatem mieć możliwość zmiany dostawcy bez ograniczeń o charakterze prawnym, technicznym lub proceduralnym, w tym bez ograniczeń wynikających z warunków umownych i bez opłat. Możliwość przeniesienia numeru jest podstawowym elementem ułatwiającym klientom dokonanie wyboru i sprzyjającym skutecznej konkurencji. Powinno ono być realizowane z minimalnym opóźnieniem, tak aby numer był faktycznie aktywowany w ciągu jednego dnia roboczego od zawarcia porozumienia w sprawie przeniesienia numeru. Realizacja wniosku o przeniesienie numeru nie powinna być uzależniona od zapłaty zaległych rachunków.

- (63) Aby wspierać zapewnianie użytkownikom końcowym kompleksowej obsługi oraz ułatwiać płynną zmianę dostawcy, proces zmiany dostawcy powinien być prowadzony przez przejmującego dostawcę łączności elektronicznej dla ludności. Dotychczasowy dostawca łączności elektronicznej dla ludności nie powinien opóźniać ani utrudniać procesu zmiany dostawcy. Należy w jak największym stopniu wykorzystywać zautomatyzowane procedury oraz zapewnić wysoki poziom ochrony danych osobowych. Dostępność przejrzystych, dokładnych i aktualnych informacji na temat zmiany dostawcy powinna zwiększyć zaufanie użytkowników końcowych do procedury zmiany dostawcy oraz zachęcić ich do bardziej aktywnego udziału w procesie konkurencji.
- (64) Umowy z dotychczasowymi dostawcami łączności elektronicznej dla ludności powinny być rozwiązywane automatycznie po zmianie dostawcy bez konieczności podejmowania dodatkowych działań przez użytkowników końcowych. W przypadku usług przedpłaconych należy zwrócić klientowi zmieniającemu dostawcę wszystkie niewykorzystane środki.
- (65) Użytkownicy końcowi muszą mieć zapewnioną ciągłość przy zmianie danych identyfikacyjnych, takich jak adresy e-mail. W tym celu oraz w celu zagwarantowania, że wiadomości e-mail nie zostaną utracone, użytkownicy końcowi powinni mieć możliwość bezpłatnego korzystania z funkcji przekazywania wiadomości e-mail udostępnianej przez dotychczasowego dostawcę usług dostępu do internetu w przypadkach, gdy użytkownik końcowy korzysta z adresu e-mail zapewnianego przez dotychczasowego dostawcę.
- (66) Właściwe organy krajowe mogą uregulować ogólne procedury przenoszenia numerów i zmiany dostawcy, uwzględniając przy tym rozwój technologii oraz potrzebę zapewnienia szybkiej, efektywnej i przyjaznej dla konsumentów procedury zmiany dostawcy. Właściwe organy krajowe powinny mieć możliwość wprowadzania proporcjonalnych środków w celu zapewnienia użytkownikom końcowym odpowiedniej ochrony w trakcie procedury zmiany dostawcy, w tym możliwość nakładania odpowiednich kar, które są niezbędne w celu zminimalizowania ryzyka nadużyć lub opóźnień, a także ryzyka przenoszenia użytkowników końcowych do innego dostawcy bez zgody z ich strony. Powinny one mieć również możliwość wprowadzania mechanizmu automatycznej kompensacji dla użytkowników końcowych w takich przypadkach.
- (67) Krajowe organy regulacyjne powinny mieć możliwość podejmowania skutecznych działań w zakresie monitorowania przepisów niniejszego rozporządzenia oraz zapewniania ich przestrzegania, w tym również uprawnienia do nakładania skutecznych kar finansowych lub administracyjnych w przypadku naruszenia tych przepisów.

- (68) W celu uwzględnienia rozwoju rynku i postępu technicznego należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do dostosowania załączników. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (69) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do decyzji zobowiązującej państwa członkowskie do dostosowania planów dotyczących zapewnienia zgodności ze wspólnym harmonogramem przyznawania praw i zezwalania na rzeczywiste korzystanie z nich.
- (70) Uprawnienia wykonawcze odnoszące się do harmonizacji i koordynacji zezwoleń na korzystanie z widma radiowego, parametrów bezprzewodowych punktów dostępowych o bliskim zasięgu, koordynacji między państwami członkowskimi w zakresie przydzielania widma radiowego, bardziej szczegółowych przepisów technicznych i zasad metodologicznych dotyczących europejskich produktów dostępu wirtualnego, a także odnoszące się do ochrony dostępu do internetu oraz rozsądnego zarządzania ruchem i jakości usług, powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁵.
- (71) W celu zapewnienia spójności między celem, jakim jest zakończenie procesu tworzenia jednolitego rynku łączności elektronicznej, oraz określonymi w niniejszym rozporządzeniu środkami niezbędnymi do osiągnięcia tego celu, a niektórymi obowiązującymi przepisami prawnymi, a także w celu uwzględnienia kluczowych elementów ewoluującej praktyki decyzyjnej, należy zmienić dyrektywę 2002/21/WE, dyrektywy 2002/20/WE i 2002/22/WE oraz rozporządzenie nr 531/2012. Obejmuje to ustanowienie przepisu, zgodnie z którym dyrektywę 2002/21/WE oraz powiązane z nią dyrektywy należy interpretować w związku z niniejszym rozporządzeniem, zwiększenie uprawnień Komisji w celu zapewnienia spójności środków naprawczych nakładanych na dostawców łączności elektronicznej posiadających znaczącą pozycję rynkową w kontekście europejskiego mechanizmu konsultacji, harmonizację kryteriów przyjętych w celu oceny procedury określania rynków właściwych i oceny ich konkurencyjności, dostosowanie systemu notyfikacji przewidzianego w dyrektywie 2002/20/WE w kontekście jednolitego zezwolenia unijnego, a także uchylenie przepisów dotyczących minimalnej harmonizacji praw użytkowników końcowych określonych w dyrektywie 2002/22/WE, które są zbędne w związku z pełną harmonizacją przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu.
- (72) Rynek łączności ruchomej w Unii pozostaje rozdrobniony, przy czym żadna z sieci łączności ruchomej nie obejmuje zasięgiem wszystkich państw członkowskich. W związku z tym, w celu zapewnienia usług łączności ruchomej swoim klientom krajowym podróżującym po terytorium Unii dostawcy usług roamingu są zmuszeni do zakupu hurtowych usług roamingu od operatorów w odwiedzanym państwie członkowskim. Te opłaty hurtowe stanowią poważną przeszkodę w świadczeniu usług roamingu po cenach odpowiadających cenom krajowych usług łączności ruchomej.

---

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

Dlatego też należy przyjąć dodatkowe środki ułatwiające obniżenie tych opłat. Umowy handlowe lub techniczne między dostawcami usług roamingu, które umożliwiają im wirtualne rozszerzenie zasięgu ich sieci na całe terytorium Unii, stanowią jeden ze środków umożliwiających internalizację kosztów hurtowych. Aby zapewnić odpowiednie zachęty, należy dostosować niektóre obowiązki regulacyjne określone w rozporządzeniu (WE) nr 531/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁶. W szczególności w przypadkach gdy dostawcy usług roamingu, za pomocą swoich sieci lub w ramach dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych, domyślnie zapewniają wszystkim klientom w Unii taryfy roamingowe na poziomie taryf krajowych, spoczywający na dostawcach krajowych obowiązek umożliwienia swoim klientom dostępu do usług łączności głosowej, usług SMS oraz usług transmisji danych świadczonych w roamingu przez jakiegokolwiek alternatywnego dostawcę usług roamingu nie powinien mieć zastosowania do takich dostawców, z zastrzeżeniem okresu przejściowego, w przypadkach gdy taki dostęp został już przyznany.

- (73) Dwustronne lub wielostronne umowy roamingowe mogą umożliwić operatorowi sieci ruchomej uznanie usług roamingu, z których korzystają jego klienci krajowi w sieciach partnerów, za usługi w znacznym stopniu równoważne z usługami świadczonymi takim klientom w jego własnych sieciach, co może mieć znaczny wpływ na stosowane przez niego ceny detaliczne zapewnienia takiego wirtualnego zasięgu wewnątrz sieci operatorów w całej Unii. Takie rozwiązanie na poziomie hurtowym może umożliwić opracowanie nowych produktów roamingowych, a tym samym zwiększyć wybór i konkurencję na poziomie detalicznym.
- (74) W Europejskiej agendzie cyfrowej i w rozporządzeniu nr 531/2012 ustanowiono cel polityczny, zgodnie z którym różnica między cenami usług w roamingu a taryfami krajowymi powinna być bliska zeru. W praktyce oznacza to, że konsumenci należący do jednej z ogólnych odnotowanych kategorii konsumpcji krajowej, określonych poprzez odniesienie do oferowanych przez daną stronę różnych pakietów detalicznych, powinni mieć możliwość odtworzenia typowego krajowego schematu konsumpcji związanego z ich odpowiednim pakietem detalicznym podczas okresowych podróży po terytorium Unii, bez ponoszenia dodatkowych kosztów oprócz kosztów ponoszonych w kontekście krajowym. Takie szerokie kategorie można zidentyfikować w ramach bieżącej praktyki handlowej np. poprzez odniesienie do rozróżnienia pod względem pakietów detalicznych między klientami korzystającymi z usług przedpłaconych i klientami korzystającymi z usług abonamentowych; pakietami obejmującymi tylko usługi GSM (tj. połączenia głosowe, wiadomości SMS); pakietami dostosowanymi do różnych rozmiarów zużycia; pakietami dla, odpowiednio, przedsiębiorstw i konsumentów; pakietami detalicznymi przewidującymi opłaty tylko za wykorzystane jednostki i pakietami, które obejmują określoną ilość jednostek (np. minut połączeń głosowych, megabajtów danych) za standardową opłatą, niezależnie od rzeczywistego zużycia. Różnorodność taryf i pakietów detalicznych dostępnych dla klientów na krajowych rynkach łączności ruchomej w całej Unii odpowiada różnym potrzebom użytkowników związanym z konkurencyjnym rynkiem. Ta elastyczność na rynkach krajowych powinna być również odzwierciedlona w środowisku roamingowym wewnątrz Unii, przy czym

---

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 531/2012 z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz.U. L 172 z 30.6.2012, s. 10).

należy pamiętać, że konieczność korzystania przez dostawców usług roamingu z hurtowych produktów dostarczanych przez niezależnych operatorów sieci w różnych państwach członkowskich może uzasadnić nałożenie ograniczeń w postaci odniesienia do rozsądnego zużycia, jeżeli do takiego korzystania z roamingu stosowane są taryfy krajowe.

- (75) Mimo iż przede wszystkim to dostawcy usług roamingu powinni sami ocenić, jaka jest rozsądna ilość połączeń głosowych, wiadomości SMS oraz usług transmisji danych w roamingu, która powinna zostać objęta stawkami krajowymi w ramach oferowanych przez nich różnych pakietów detalicznych, krajowe organy regulacyjne powinny nadzorować stosowanie przez dostawców usług roamingu takich rozsądnych limitów wykorzystania oraz powinny zapewnić ich wyraźne określenie w umowach poprzez odniesienie do szczegółowych danych ilościowych w sposób, który jest dla klientów jasny i przejrzysty. Prowadząc te działania, krajowe organy regulacyjne powinny w jak najwyższym stopniu uwzględniać stosowne wytyczne opracowane przez BEREC. W swoich wytycznych BEREC powinien określić różne schematy korzystania, uwzględniając w tym celu zidentyfikowane tendencje dotyczące korzystania z połączeń głosowych, transmisji danych i wiadomości SMS na poziomie Unii oraz ewoluujące oczekiwania dotyczące w szczególności korzystania z bezprzewodowej transmisji danych.
- (76) Ponadto znaczne ograniczenie stawek za zakańczanie połączeń w sieciach ruchomych w całej Unii w ostatnich latach powinno teraz umożliwić wyeliminowanie dodatkowych opłat roamingowych za połączenia przychodzące.
- (77) W celu zapewnienia stabilności i przywództwa strategicznego w odniesieniu do działalności BEREC, Rada Organów Regulacyjnych BEREC powinna być reprezentowana przez zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy przewodniczącego, mianowanego przez Radę Organów Regulacyjnych na podstawie osiągnięć, umiejętności, wiedzy na temat uczestników rynku łączności elektronicznej i rynków łączności elektronicznej ogółem oraz doświadczenia w zakresie nadzoru i regulacji, w drodze otwartej procedury kwalifikacyjnej przeprowadzanej przez Radę Organów Regulacyjnych przy wsparciu Komisji. W celu wyznaczenia pierwszego przewodniczącego Rady Organów Regulacyjnych Komisja powinna sporządzić m.in. listę kandydatów na podstawie ich osiągnięć, umiejętności, wiedzy na temat uczestników rynku łączności elektronicznej i rynków łączności elektronicznej ogółem oraz doświadczenia w zakresie nadzoru i regulacji. W odniesieniu do wyznaczania kolejnych przewodniczących możliwość sporządzenia listy kandydatów przez Komisję powinna zostać poddana przeglądowi w sprawozdaniu, które ma zostać sporządzone na mocy niniejszego rozporządzenia. Urząd BEREC powinien zatem obejmować przewodniczącego Rady Organów Regulacyjnych, komitet zarządzający oraz dyrektora zarządzającego.
- (78) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy 2002/20/WE, 2002/21/WE i 2002/22/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 1211/2009 i (UE) nr 531/2012.
- (79) Komisja może w każdej chwili zwrócić się o opinię BEREC zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1211/2009, w sytuacji gdy uzna to za niezbędne do wdrożenia przepisów niniejszego rozporządzenia.
- (80) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z prawami i zasadami zapisanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności w art. 8 (Ochrona danych osobowych), art. 11 (Wolność wypowiedzi i

informacji), art. 16 (Wolność prowadzenia działalności gospodarczej), art. 21 (Niedyskryminacja) i art. 38 (Ochrona konsumentów).

- (81) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie zasad regulacyjnych i szczegółowych przepisów niezbędnych do zakończenia procesu tworzenia europejskiego jednolitego rynku łączności elektronicznej, nie może być w wystarczającym stopniu osiągnięty przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na jego skalę i skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym samym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział I

Przepisy ogólne

Artykuł 1 – Cel i zakres

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia zasady regulacyjne i szczegółowe przepisy niezbędne do zakończenia procesu tworzenia europejskiego jednolitego rynku łączności elektronicznej, na którym:

a) dostawcy usług i sieci łączności elektronicznej mają prawo, zdolność i motywację do tego, by rozwijać, rozszerzać i eksploatować swoje sieci oraz świadczyć usługi, bez względu na to, gdzie na terenie UE dostawca ma swoją siedzibę, oraz bez względu na to, gdzie na terenie UE znajdują się jego klienci;

b) obywatele i przedsiębiorstwa mają prawo i dostęp do konkurencyjnych, bezpiecznych i niezawodnych usług łączności elektronicznej, bez względu na to, z którego miejsca na terytorium Unii są one świadczone, bez zakłóceń związanych z ograniczeniami transgranicznymi i bez nieuzasadnionych kosztów dodatkowych.

2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia w szczególności zasady regulacyjne, zgodnie z którymi, w związku z przepisami dyrektyw 2002/19/WE, 2002/20/WE, 2002/21/WE i 2002/22/WE, Komisja, Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) oraz właściwe organy krajowe działają w ramach własnych kompetencji, aby:

a) zapewnić uproszczone, przewidywalne i spójne warunki regulacyjne dotyczące kluczowych parametrów administracyjnych i handlowych, w tym odnoszących się do proporcjonalności indywidualnych obowiązków, które mogą zostać nałożone na podstawie analizy rynkowej;

b) wspierać zrównoważoną konkurencję na jednolitym rynku oraz konkurencyjną pozycję Unii na świecie, a także aby odpowiednio ograniczać sektorową regulację rynku w miarę osiągania tych celów;

c) ułatwiać inwestycje i innowacje w nową i zmodernizowaną infrastrukturę o wysokiej wydajności, która obejmuje zasięgiem całą Unię i która może zaspokoić nieustannie ewoluujące zapotrzebowanie użytkowników końcowych;

d) ułatwiać świadczenie innowacyjnych usług wysokiej jakości;

e) zapewnić dostępność i wysoce efektywne wykorzystanie widma radiowego, niezależnie od tego, czy podlega ono ogólnemu zezwoleniu, czy indywidualnym prawom użytkownika, na

potrzeby bezprzewodowych usług szerokopasmowych w celu wspierania innowacji, stymulowania inwestycji, ułatwiania tworzenia miejsc pracy i zapewniania korzyści dla użytkowników końcowych;

f) służyć interesom obywateli i użytkowników końcowych w zakresie łączności poprzez tworzenie warunków sprzyjających inwestycjom, tak aby podnieść jakość dostępu do sieci i jakość usług oraz zwiększyć wybór w tym zakresie, oraz poprzez ułatwianie mobilności w całej Unii, jak również integracji społecznej i terytorialnej.

3. Aby zapewnić wdrożenie nadrzędnych zasad regulacyjnych określonych w ust. 2, niniejsze rozporządzenie ustanawia również niezbędne szczegółowe przepisy dotyczące:

- a) jednolitego zezwolenia unijnego dla europejskich dostawców łączności elektronicznej;
- b) dalszego zbliżania warunków regulacyjnych w odniesieniu do konieczności i proporcjonalności środków naprawczych nakładanych przez krajowe organy regulacyjne na operatorów łączności elektronicznej;
- c) zharmonizowanego dostarczania na poziomie unijnym niektórych produktów hurtowego dostępu szerokopasmowego na spójnych warunkach regulacyjnych;
- d) skoordynowanych europejskich ram przydzielania zharmonizowanych częstotliwości radiowych na potrzeby bezprzewodowych usług łączności szerokopasmowej, a tym samym dotyczące utworzenia europejskiej przestrzeni bezprzewodowej;
- e) harmonizacji przepisów dotyczących praw użytkowników końcowych i wspierania skutecznej konkurencji na rynkach detalicznych, a tym samym ustanowienia europejskiej przestrzeni konsumentów w zakresie łączności elektronicznej;
- f) stopniowego wycofywania nieuzasadnionych opłat za połączenia wewnątrzunijne i połączenia w roamingu w obrębie Unii.

Artykuł 2 – Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje określone w dyrektywach 2002/19/WE, 2002/20/WE, 2002/21/WE, 2002/22/WE oraz 2002/77/WE.

Stosuje się również następujące definicje:

- 1) „europejski dostawca łączności elektronicznej” oznacza przedsiębiorstwo mające siedzibę w Unii i dostarczające lub zamierzające dostarczać sieci łączności elektronicznej lub świadczące lub zamierzające świadczyć usługi łączności elektronicznej, bezpośrednio lub za pośrednictwem co najmniej jednej jednostki zależnej, skierowane do więcej niż jednego państwa członkowskiego, i które nie może być uznane za jednostkę zależną innego dostawcy łączności elektronicznej;
- 2) „dostawca łączności elektronicznej dla ludności” oznacza przedsiębiorstwo dostarczające publiczne sieci łączności elektronicznej lub publicznie dostępne usługi łączności elektronicznej;
- 3) „jednostka zależna” oznacza przedsiębiorstwo, w którym inne przedsiębiorstwo bezpośrednio lub pośrednio:
  - (i) jest uprawnione do wykonywania ponad połowy praw głosu, lub
  - (ii) jest uprawnione do powoływania ponad połowy członków rady nadzorczej, zarządu lub organów prawnie reprezentujących przedsiębiorstwo, lub
  - (iii) ma prawo kierowania działalnością przedsiębiorstwa;

- 4) „jednolite zezwolenie unijne” oznacza ramy prawne mające zastosowanie do europejskich dostawców łączności elektronicznej w całej Unii w oparciu o ogólne zezwolenie wydane w państwie członkowskim siedziby dostawcy oraz zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- 5) „państwo członkowskie siedziby dostawcy” oznacza państwo członkowskie, w którym europejski dostawca łączności elektronicznej ma swoją główną siedzibę;
- 6) „główna siedziba” oznacza miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w państwie członkowskim, w którym podejmuje się główne decyzje dotyczące inwestycji i działalności w zakresie świadczenia usług łączności elektronicznej lub dostarczania sieci łączności elektronicznej w Unii;
- 7) „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie inne niż państwo członkowskie siedziby dostawcy, w którym europejski dostawca łączności elektronicznej dostarcza sieci łączności elektronicznej lub świadczy usługi łączności elektronicznej;
- 8) „zharmonizowane widmo radiowe na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej” oznacza widmo radiowe, w przypadku którego warunki dostępności i efektywnego wykorzystania są zharmonizowane na poziomie Unii, w szczególności na podstawie decyzji 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁷, i które wykorzystuje się do celów usług łączności elektronicznej innych niż radiodiffuzja;
- 9) „punkt dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu” oznacza niewielkie urządzenie dostępu bezprzewodowego o niskiej mocy i o bliskim zasięgu, które może, ale nie musi, być częścią publicznej naziemnej sieci łączności ruchomej oraz być wyposażone w jedną antenę o niskim oddziaływaniu wizualnym, i które umożliwia społeczeństwu bezprzewodowy dostęp do publicznych sieci łączności elektronicznej, niezależnie od topologii dostępnej sieci;
- 10) „lokalna sieć radiowa” (RLAN) oznacza system dostępu bezprzewodowego o niskiej mocy i o bliskim zasięgu, stwarzający niskie ryzyko zakłóceń dla innych tego typu systemów stosowanych w pobliżu przez innych użytkowników, wykorzystujący na zasadzie braku wyłączności widmo, którego warunki dostępności i efektywnego wykorzystania zharmonizowano na poziomie unijnym;
- 11) „wirtualny dostęp szerokopasmowy” oznacza rodzaj hurtowego dostępu do sieci szerokopasmowych, który składa się z wirtualnego łącza dostępowego do lokalu klienta dostarczanego za pomocą jakiegokolwiek architektury sieci dostępowej, z wyłączeniem fizycznego uwolnienia pętli lokalnej, wraz z usługą przesyłu do zdefiniowanych punktów dostępu do usługi, oraz obejmujący szczególne elementy sieci, szczególne funkcje sieci oraz pomocnicze systemy informatyczne;
- 12) „produkt łączności o zapewnionej jakości usług (ASQ)” oznacza produkt udostępniony w punkcie wymiany protokołu internetowego (IP), który umożliwia klientom ustanowienie łącza telekomunikacyjnego (IP) między punktem połączenia międzysieciowego a jednym punktem końcowym lub kilkoma punktami końcowymi sieci stacjonarnej, oraz który umożliwia osiągnięcie określonych poziomów działania od początku do końca sieci w celu świadczenia użytkownikom końcowym określonych usług opartych na zapewnieniu gwarantowanej jakości, na podstawie określonych parametrów;

²⁷

Decyzja nr 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących polityki spektrum radiowego we Wspólnocie Europejskiej (decyzja o spektrum radiowym) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 1).

13) „połączenia międzystrefowe” oznaczają usługi głosowe lub wiadomości zakańczane poza lokalną centralą i regionalnymi obszarami taryfowymi określonymi przez wskaźniki obszaru geograficznego w planie numeracji krajowej;

14) „usługa dostępu do internetu” oznacza publicznie dostępną usługę łączności elektronicznej, która zapewnia łączność z internetem, a tym samym łączność między praktycznie wszystkich punktami końcowymi podłączonymi do internetu, bez względu na stosowaną technologię sieci;

15) „usługa specjalistyczna” oznacza usługę łączności elektronicznej lub każdą inną usługę, która zapewnia możliwość uzyskania dostępu do określonych treści, aplikacji lub usług, lub do ich kombinacji, i której właściwości techniczne kontrolowane są od początku do końca sieci, lub która zapewnia zdolność do wysyłania danych do określonej liczby stron lub punktów końcowych, bądź otrzymywania danych od określonej liczby stron lub punktów końcowych, oraz która nie jest wprowadzana na rynek lub powszechnie stosowana jako substytut usługi dostępu do internetu;

16) „przejmujący dostawca łączności elektronicznej dla ludności” oznacza dostawcę łączności elektronicznej dla ludności, do którego przenoszony jest numer telefonu lub usługa;

17) „dotychczasowy dostawca łączności elektronicznej dla ludności” oznacza dostawcę łączności elektronicznej dla ludności, od którego przenoszony jest numer telefonu lub usługa.

Rozdział II

Jednolite zezwolenie unijne

Artykuł 3 — Swoboda świadczenia łączności elektronicznej w Unii

1. Europejski dostawca łączności elektronicznej ma prawo do dostarczania sieci łączności elektronicznej i świadczenia usług łączności elektronicznej w całej Unii oraz do wykonywania praw związanych z dostarczaniem takich sieci i świadczeniem takich usług w każdym państwie członkowskim, w którym prowadzi działalność na podstawie jednolitego zezwolenia unijnego, oraz podlega tylko wymogom zgłoszenia określonym w art. 4.

2. Europejski dostawca łączności elektronicznej podlega przepisom i warunkom obowiązującym w każdym zainteresowanym państwie członkowskim zgodnie z prawem Unii, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej oraz bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) nr 531/2012.

3. W drodze odstępstwa od przepisów art. 12 dyrektywy 2002/20/WE europejski dostawca łączności elektronicznej może podlegać opłatom administracyjnym obowiązującym w przyjmującym państwie członkowskim tylko wtedy, gdy jego roczny obrót na rynku usług łączności elektronicznej w tym państwie członkowskim przekracza 0,5 % całkowitego krajowego obrotu na rynku łączności elektronicznej. Przy nakładaniu tych opłat uwzględnia się tylko obrót na rynku usług łączności elektronicznej w zainteresowanym państwie członkowskim.

4. W drodze odstępstwa od art. 13 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2002/22/WE europejski dostawca łączności elektronicznej może podlegać opłatom nakładanym w celu podzielenia kosztu netto wynikającego z obowiązku świadczenia usługi powszechnej w przyjmującym państwie członkowskim tylko wtedy, gdy jego roczny obrót na rynku usług łączności elektronicznej w tym państwie członkowskim przekracza 3 % całkowitego krajowego obrotu na rynku łączności elektronicznej. Przy nakładaniu tych opłat uwzględnia się tylko obrót na rynku usług łączności elektronicznej w zainteresowanym państwie członkowskim.

5. Europejski dostawca łączności elektronicznej ma prawo do równego traktowania przez krajowe organy regulacyjne poszczególnych państw członkowskich w obiektywnie równoważnych sytuacjach.

6. W przypadku sporu pomiędzy przedsiębiorstwami, w którym uczestniczy europejski dostawca łączności elektronicznej, i który dotyczy obowiązków mających zastosowanie w przyjmującym państwie członkowskim zgodnie z dyrektywami 2002/19/WE, 2002/20/WE, 2002/21/WE i 2002/22/WE, niniejszym rozporządzeniem lub rozporządzeniem (UE) nr 531/2012, europejski dostawca łączności elektronicznej może zasięgnąć opinii krajowego organu regulacyjnego państwa członkowskiego siedziby dostawcy, który może wydać opinię w celu zapewnienia rozwoju spójnych praktyk regulacyjnych. Rozstrzygając taki spór, krajowy organ regulacyjny przyjmującego państwa członkowskiego w jak największym stopniu uwzględnia opinię wydaną przez krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy.

7. Europejscy dostawcy łączności elektronicznej, którzy w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia mają prawo do dostarczania sieci łączności elektronicznej i świadczenia usług łączności elektronicznej w więcej niż jednym państwie członkowskim, dokonują zgłoszenia przewidzianego w art. 4 najpóźniej do dnia 1 lipca 2016 r.

Artykuł 4 — Procedura zgłoszenia dla europejskich dostawców łączności elektronicznej

1. Przed rozpoczęciem działalności w co najmniej jednym państwie członkowskim europejski dostawca łączności elektronicznej przekazuje krajowemu organowi regulacyjnemu państwa siedziby dostawcy jedno zgłoszenie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Zgłoszenie zawiera oświadczenie o dostarczaniu bądź zamiarze dostarczania sieci łączności elektronicznej lub o świadczeniu bądź zamiarze świadczenia usług łączności elektronicznej oraz towarzyszą mu jedynie następujące informacje:

a) nazwa dostawcy usług, jego status prawny i forma prawna, numer wpisu do rejestru, w przypadku gdy dostawca usług znajduje się w rejestrze handlowym lub w innym podobnym rejestrze publicznym, adres geograficzny głównej siedziby przedsiębiorstwa, dane osoby kontaktowej, krótki opis sieci, które są lub mają być dostarczane lub usług, które są lub mają być świadczone, w tym dane państwa członkowskiego siedziby dostawcy;

b) nazwa przyjmującego państwa członkowskiego/przyjmujących państw członkowskich, w którym/których dostarczane są bądź mają być dostarczane sieci lub świadczone są bądź mają być świadczone usługi, bezpośrednio lub przez jednostki zależne, oraz, w tym ostatnim przypadku, ich nazwa, status prawny i forma prawna, adres geograficzny, numer wpisu do rejestru, w przypadku gdy dostawca usług znajduje się w rejestrze handlowym lub w innym podobnym rejestrze publicznym w przyjmującym państwie członkowskim, oraz punkt kontaktowy w każdej z przedmiotowych jednostek zależnych oraz ich odpowiednie obszary działalności. W przypadku gdy jednostka zależna jest kontrolowana wspólnie przez dwóch lub więcej dostawców łączności elektronicznej, których siedziby znajdują się w różnych państwach członkowskich, do celów niniejszego rozporządzenia jednostka zależna wskazuje właściwe państwo członkowskie siedziby dostawcy spośród państw spółek dominujących i jest zgłaszana przez spółkę dominującą z tego państwa członkowskiego siedziby dostawcy.

Zgłoszenia dokonuje się w języku lub językach używanych w państwie członkowskim siedziby dostawcy i w którymkolwiek przyjmującym państwie członkowskim.

3. Wszelkie zmiany w informacjach przekazanych zgodnie z ust. 2 udostępnia się krajowemu organowi regulacyjnemu państwa członkowskiego siedziby dostawcy w terminie jednego miesiąca od ich zaistnienia. W przypadku gdy zmiana, która ma być zgłoszona, dotyczy

zamiaru dostarczania sieci łączności elektronicznej lub świadczenia usług łączności elektronicznej w przyjmującym państwie członkowskim, które nie jest objęte wcześniejszym zgłoszeniem, europejski dostawca łączności elektronicznej może rozpocząć działalność w tym przyjmującym państwie członkowskim dopiero po dokonaniu zgłoszenia.

4. Nieprzestrzeganie wymogu zgłoszenia ustanowionego w niniejszym artykule stanowi naruszenie wspólnych warunków mających zastosowanie do europejskiego dostawcy łączności elektronicznej w państwie członkowskim siedziby dostawcy.

5. Krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy przekazuje krajowym organom regulacyjnym zainteresowanych przyjmujących państw członkowskich oraz Urzędowi BEREC informacje otrzymane zgodnie z ust. 2 oraz wszelkie zmiany w tych informacjach zgodnie z ust. 3 w terminie jednego tygodnia od otrzymania takich informacji lub zmian.

Urząd BEREC prowadzi publicznie dostępny rejestr zgłoszeń dokonanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

6. Na wniosek europejskiego dostawcy łączności elektronicznej krajowy organ regulacyjny w państwie członkowskim siedziby dostawcy wydaje deklarację zgodnie z art. 9 dyrektywy 2002/20/WE, w której potwierdza, że dane przedsiębiorstwo jest objęte jednolitym zezwoleniem unijnym.

7. W przypadku gdy jeden z krajowych organów regulacyjnych – lub ich większa liczba w różnych państwach członkowskich – stwierdza, że dane państwa członkowskiego siedziby dostawcy w zgłoszeniu dokonany zgodnie z ust. 2 lub wszelkie zmiany w przekazanych informacjach udostępnionych zgodnie z ust. 3 nie są zgodne lub już nie są zgodne z danymi dotyczącymi głównej siedziby przedsiębiorstwa na podstawie niniejszego rozporządzenia, przekazuje on sprawę do Komisji wraz z uzasadnieniem swojej oceny. Kopię takiego wniosku przekazuje się do Urzędu BEREC w celach informacyjnych. Komisja, po umożliwieniu wyrażenia opinii przez właściwego europejskiego dostawcę łączności elektronicznej oraz krajowy organ regulacyjny w kwestionowanym państwie członkowskim siedziby dostawcy, w terminie trzech miesięcy od przekazania sprawy wydaje decyzję określającą państwo członkowskie siedziby dostawcy przedmiotowego przedsiębiorstwa na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 5 – Zgodność z jednolitym zezwoleniem unijnym

1. Krajowy organ regulacyjny każdego z zainteresowanych państw członkowskich monitoruje zgodność z przepisami i zapewnia, zgodnie z jego przepisami krajowymi wdrażającymi procedury przewidziane w art. 10 dyrektywy 2002/20/WE, aby europejscy dostawcy łączności elektronicznej przestrzegali przepisów i spełniali warunki, jakie mają zastosowanie na jego terytorium zgodnie z art. 3.

2. Krajowy organ regulacyjny przyjmującego państwa członkowskiego przekazuje krajowemu organowi regulacyjnemu państwa członkowskiego siedziby dostawcy wszelkie istotne informacje dotyczące poszczególnych środków przyjętych w odniesieniu do europejskiego dostawcy łączności elektronicznej w celu zapewnienia zgodności z przepisami i warunkami mającymi zastosowanie na jego terytorium zgodnie z art. 3.

Artykuł 6 — Zawieszenie i cofnięcie praw europejskich dostawców łączności elektronicznej do zapewniania łączności elektronicznej

1. Bez uszczerbku dla środków dotyczących zawieszenia lub cofnięcia praw do użytkowania widma i numerów przyznanych przez dowolne zainteresowane państwo członkowskie oraz środków tymczasowych przyjętych zgodnie z ust. 3, jedynie krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy może zawiesić lub cofnąć prawa europejskiego dostawcy łączności elektronicznej do dostarczania sieci łączności elektronicznej i świadczenia usług łączności elektronicznej w całej Unii lub na części jej terytorium zgodnie z przepisami prawa krajowego wdrażającymi art. 10 ust. 5 dyrektywy 2002/20/WE.

2. W przypadku poważnych lub powtarzających się naruszeń zasad i warunków mających zastosowanie w przyjmującym państwie członkowskim zgodnie z art. 3, w sytuacji gdy środki mające na celu zapewnienie zgodności z przepisami wprowadzone zgodnie z art. 5 przez krajowy organ regulacyjny w przyjmującym państwie członkowskim nie przyniosły oczekiwanych wyników, organ ten informuje o zaistniałej sytuacji krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy i zwraca się do niego o przyjęcie środków przewidzianych w ust. 1.

3. Do czasu podjęcia ostatecznej decyzji przez krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy w sprawie wniosku złożonego zgodnie z ust. 2 krajowy organ regulacyjny przyjmującego państwa członkowskiego może – w sytuacji gdy posiada dowody naruszenia przepisów i warunków mających zastosowanie na jego terytorium zgodnie z art. 3 – wprowadzić w trybie pilnym środki tymczasowe zgodnie z przepisami prawa krajowego wdrażającymi art. 10 ust. 6 dyrektywy 2002/20/WE. W drodze odstępstwa od terminu wynoszącego trzy miesiące, o którym mowa w art. 10 ust. 6 dyrektywy 2002/20/WE, takie środki tymczasowe mogą być ważne do momentu przyjęcia ostatecznej decyzji przez krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy.

Komisja, BEREC i krajowe organy regulacyjne państwa członkowskiego siedziby dostawcy i innych przyjmujących państw członkowskich są w odpowiednim terminie informowane o przyjętych środkach tymczasowych.

4. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy rozważa możliwość podjęcia decyzji o zawieszeniu lub cofnięciu praw europejskiego dostawcy łączności elektronicznej zgodnie z ust. 1, z własnej inicjatywy lub na wniosek krajowego organu regulacyjnego przyjmującego państwa członkowskiego, powiadamia o tym zamiarze krajowe organy regulacyjne każdego przyjmującego państwa członkowskiego, którego dotyczy taka decyzja. Krajowy organ regulacyjny przyjmującego państwa członkowskiego może wydać opinię w terminie jednego miesiąca.

5. Uwzględniając w jak największym stopniu wszelkie uwagi krajowego organu regulacyjnego przyjmującego państwa członkowskiego, krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy podejmuje ostateczną decyzję i w ciągu jednego tygodnia od jej przyjęcia powiadamia o tym fakcie Komisję, BEREC i krajowe organy regulacyjne przyjmujących państw członkowskich, których dotyczy ta decyzja.

6. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy postanowił zawiesić lub cofnąć prawa europejskiego dostawcy łączności elektronicznej zgodnie z ust. 1, krajowy organ regulacyjny każdego przyjmującego państwa członkowskiego, którego dotyczy ta decyzja, podejmuje odpowiednie środki w celu uniemożliwienia europejskiemu dostawcy łączności elektronicznej dalszego dostarczania sieci lub świadczenia usług objętych niniejszą decyzją na jego terytorium.

Artykuł 7 — Koordynacja środków egzekwowania przepisów

1. W ramach stosowania art. 6 krajowy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby dostawcy wprowadza środki nadzorcze lub środki egzekwowania przepisów dotyczące usługi łączności elektronicznej świadczonej w innym państwie członkowskim lub sieci łączności elektronicznej dostarczanej w innym państwie członkowskim, bądź usługi lub sieci która spowodowała szkody w innym państwie członkowskim, z taką samą starannością, jak w przypadku gdyby usługa ta była świadczona lub gdyby sieć ta była dostarczana w państwie członkowskim siedziby dostawcy.
2. Państwa członkowskie zapewniają możliwość doręczania na swoich terytoriach dokumentów prawnych odnoszących się do środków wprowadzonych zgodnie z art. 5 i 6.

Produkty III **Produkty europejskie**

Sekcja 1 — Koordynacja użytkowania widma radiowego w ramach jednolitego rynku

Artykuł 8 — Zakres stosowania i przepisy ogólne

1. Przepisy niniejszej sekcji stosuje się w odniesieniu do widma radiowego zharmonizowanego na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej.
2. Przepisy niniejszej sekcji pozostają bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do korzystania z opłat nakładanych w celu zapewnienia optymalnego wykorzystania zasobów widma radiowego zgodnie z art. 13 dyrektywy 2002/20/WE oraz ich prawa do organizacji i użytkowania widma radiowego na potrzeby porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego oraz obronności.
3. Korzystając z uprawnień przyznanych w niniejszej sekcji, Komisja w jak największym stopniu uwzględnia wszelkie stosowne opinie wydane przez Zespół ds. Polityki Spektrum Radiowego (RSPG), ustanowiony decyzją Komisji 2002/622/WE²⁸.

Artykuł 9 — Użytkowanie widma radiowego do celów bezprzewodowej łączności szerokopasmowej: zasady regulacyjne

1. Właściwe organy krajowe ds. widma radiowego przyczyniają się do rozwoju bezprzewodowej przestrzeni, w której inwestycjom sprzyjają warunki konkurencji dla szybkich sieci bezprzewodowych na potrzeby łączności szerokopasmowej, i która umożliwia planowanie i zapewnianie zintegrowanych wieloterytorialnych sieci i usług oraz osiągnięcie korzyści skali, wspierając tym samym innowacje, stymulując wzrost gospodarczy i zapewniając długoterminowe korzyści dla użytkowników końcowych.

Właściwe organy krajowe powinny powstrzymać się od stosowania procedur lub nakładania warunków użytkowania widma radiowego, które mogą nadmiernie utrudnić europejskim dostawcom łączności elektronicznej oferowanie zintegrowanych sieci i usług łączności elektronicznej w kilku państwach członkowskich lub na terenie całej Unii.

2. Właściwe organy krajowe stosują możliwie najmniej restrykcyjny system zezwoleń w celu umożliwienia użytkowania widma radiowego, w oparciu o obiektywne, przejrzyste,

---

²⁸ Decyzja Komisji 2002/622/WE z dnia 26 lipca 2002 r. ustanawiająca Zespół ds. Polityki Spektrum Radiowego (Dz.U. L 198 z 27.7.2002, s. 49).

niedyskryminacyjne i proporcjonalne kryteria, w taki sposób aby maksymalnie zwiększyć elastyczność i efektywność wykorzystania widma radiowego oraz wspierać tworzenie w całej Unii porównywalnych warunków realizowania zintegrowanych inwestycji wieloterytorialnych i prowadzenia działań przez europejskich dostawców łączności elektronicznej.

3. Przy ustalaniu warunków udzielania zezwoleń i procedur dotyczących korzystania z widma radiowego właściwe organy krajowe powinny mieć na względzie w szczególności traktowanie operatorów już działających na równi z potencjalnymi operatorami oraz traktowanie europejskich dostawców łączności elektronicznej na równi z innymi przedsiębiorstwami.

4. Bez uszczerbku dla ust. 5, przy ustalaniu warunków udzielania zezwoleń i procedur dotyczących praw do użytkowania widma radiowego, właściwe organy krajowe uwzględniają, a w razie konieczności godzą ze sobą nawzajem, następujące zasady regulacyjne:

a) działanie w jak największym stopniu w interesie użytkowników końcowych, zarówno pod względem skutecznych, długoterminowych inwestycji, jak również innowacji w dziedzinie sieci i usług bezprzewodowych oraz pod względem skutecznej konkurencji;

b) zapewnienie najbardziej efektywnego wykorzystania widma radiowego i najskuteczniejszego zarządzania nim;

c) zapewnienie przewidywalnych i porównywalnych warunków umożliwiających planowanie inwestycji w sieci oraz usług na więcej niż jednym terytorium i osiągnięcie korzyści skali;

d) zapewnienie zasadności i proporcjonalności ustanawianych warunków, w tym poprzez obiektywną ocenę tego, czy uzasadnione jest ustanawianie dodatkowych warunków, które mogłyby faworyzować niektórych operatorów lub im szkodzić;

e) zapewnienie szerokiego zasięgu terytorialnego szybkich bezprzewodowych sieci szerokopasmowych oraz wysokiego poziomu penetracji i wykorzystania w przypadku usług powiązanych.

5. Rozważając, czy należy ustanowić którykolwiek ze szczególnych warunków w zakresie praw do użytkowania widma radiowego, o których mowa w art. 10, właściwe organy krajowe w szczególności uwzględniają kryteria ustanowione w tym artykule.

Artykuł 10 — Odpowiednie kryteria, które należy uwzględnić w odniesieniu do użytkowania widma radiowego

1. Przy określaniu ilości i rodzaju widma radiowego, które ma zostać przydzielone w ramach danej procedury przyznawania praw do użytkowania widma radiowego, właściwe organy krajowe uwzględniają:

a) właściwości techniczne różnych dostępnych pasm widma radiowego;

b) ewentualne połączenie w ramach jednej procedury pasm komplementarnych; oraz

c) znaczenie spójności portfeli praw do użytkowania widma radiowego w różnych państwach członkowskich dla dostarczania sieci lub świadczenia usług na całym rynku Unii lub na jego znacznej części.

2. Ustalając, czy należy określić minimalną lub maksymalną ilość widma radiowego, które miałyby być określone w odniesieniu do prawa do użytkowania w danym paśmie lub w pakiecie pasm komplementarnych, właściwe organy krajowe zapewniają:

- a) najbardziej efektywne wykorzystanie widma radiowego zgodnie z art. 9 ust. 4 lit. b), przy uwzględnieniu właściwości danego pasma lub pasm;
- b) efektywne inwestycje w sieci zgodnie z art. 9 ust. 4 lit. a).

Niniejszy ustęp stosuje się bez uszczerbku dla przepisów ust. 5 w odniesieniu do warunków określających maksymalne ilości widma radiowego.

3. Właściwe organy krajowe zapewniają, aby ewentualne opłaty za prawo do użytkowania widma radiowego:

- a) odpowiednio odzwierciedlały wartość społeczną i gospodarczą widma radiowego, w tym korzystne efekty zewnętrzne;
- b) zapobiegały niedostatecznemu wykorzystaniu widma oraz wspierały inwestycje w zakresie zdolności, zasięgu oraz jakości sieci i usług;
- c) zapobiegały dyskryminacji i zapewniały operatorom równe warunki działania, w tym operatorom już działającym i potencjalnym operatorom;
- d) zapewniały osiągnięcie optymalnego rozłożenia w czasie płatności natychmiast wymagalnych i ewentualnych płatności okresowych, mając na uwadze w szczególności potrzebę ustanowienia zachęty do szybkiego rozwoju sieci i wykorzystywania widma radiowego zgodnie z art. 9 ust. 4 lit. b) i e).

Niniejszy ustęp stosuje się bez uszczerbku dla przepisów ust. 5 w odniesieniu do wszelkich warunków prowadzących do zróżnicowania opłat między operatorami, które ustanowiono w celu wspierania skutecznej konkurencji.

4. Właściwe organy krajowe mogą nakładać obowiązki w celu zapewnienia minimalnego zasięgu terytorialnego tylko wtedy, gdy są one konieczne i proporcjonalne, zgodnie z art. 9 ust. 4 lit. d), w celu osiągnięcia konkretnych celów leżących w interesie ogólnym i określonych na poziomie krajowym. Nakładając takie obowiązki, właściwe organy krajowe uwzględniają:

- a) dotychczasowy zasięg właściwych usług lub innych usług łączności elektronicznej na terytorium krajowym;
- b) ograniczenie do minimum liczby operatorów potencjalnie podlegających takim obowiązkom;
- c) możliwość podzielenia się obciążeniami i stosowania zasady wzajemności przez różnych operatorów, w tym przez dostawców innych usług łączności elektronicznej;
- d) inwestycje konieczne w celu zapewnienia takiego zasięgu oraz potrzebę uwzględnienia tych inwestycji w odpowiednich opłatach;
- e) techniczną przydatność odpowiednich pasm częstotliwości do celu efektywnego zapewnienia szerokiego zasięgu terytorialnego.

5. Ustalając, czy należy wprowadzić którykolwiek ze środków mających na celu wspieranie skutecznej konkurencji, przewidzianych w art. 5 ust. 2 decyzji nr 243/2012/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁹, właściwe organy krajowe, uwzględniając warunki rynkowe i dostępne poziomy odniesienia, opierają swoją decyzję na obiektywnej, prospektywnej ocenie:

---

²⁹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 243/2012/UE z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego (Dz.U. L 81 z 21.3.2012, s. 7).

- a) możliwości utrzymania skutecznej konkurencji lub jej osiągnięcia w przypadku braku takich środków; oraz
- b) prawdopodobnego wpływu takich środków tymczasowych na obecne i przyszłe inwestycje ze strony uczestników rynku.

6. Właściwe organy krajowe określają warunki, zgodnie z którymi przedsiębiorstwa mogą przekazywać lub wdzierżawiać innym przedsiębiorstwom część swoich indywidualnych praw do użytkowania widma radiowego lub wszystkie takie prawa, w tym warunki współdzielenia widma radiowego. Ustalając te warunki, właściwe organy krajowe uwzględniają:

- a) optymalizację efektywnego wykorzystania widma radiowego zgodnie z art. 9 ust. 4 lit. b);
- b) umożliwienie wykorzystania możliwości korzystnego współdzielenia widma;
- c) pogodzenie interesów obecnych i potencjalnych posiadaczy praw;
- d) utworzenie lepiej funkcjonującego, bardziej płynnego rynku dostępu do widma radiowego.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla stosowania reguł konkurencji w odniesieniu do przedsiębiorstw.

7. Właściwe organy krajowe zezwalają na współdzielenie pasywnej i aktywnej infrastruktury oraz na wspólną budowę infrastruktury na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, uwzględniając:

- a) stan konkurencji infrastrukturalnej i wszelkiej dodatkowej konkurencji usługowej;
- b) wymogi skutecznego wykorzystania widma radiowego;
- c) większy wybór i wyższy poziom jakości usług dla użytkowników końcowych;
- d) innowacje technologiczne.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla stosowania reguł konkurencji w odniesieniu do przedsiębiorstw.

Artykuł 11 — Przepisy dodatkowe dotyczące warunków użytkowania widma radiowego

1. W przypadku gdy warunki techniczne dotyczące dostępności i efektywnego wykorzystania zharmonizowanego widma radiowego na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej pozwalają na korzystanie z odpowiednich części widma radiowego na podstawie systemu udzielania ogólnych zezwoleń, właściwe organy krajowe unikają nakładania jakichkolwiek dodatkowych warunków, a także zapobiegają sytuacjom, w których wszelkie alternatywne zastosowania utrudniają efektywne stosowanie takiego zharmonizowanego systemu.

2. Właściwe organy krajowe określają warunki korzystania z zezwoleń, zgodnie z którymi indywidualne zezwolenie lub prawo do użytkowania może zostać cofnięte lub unieważnione w przypadku trwałego niewykorzystania odpowiedniej częstotliwości. Cofnięcie lub unieważnienie może podlegać odpowiedniej kompensacie w przypadku gdy niewykorzystanie widma radiowego wynika z przyczyn niezależnych od operatora i jest obiektywnie uzasadnione.

3. Właściwe organy krajowe, działając zgodnie z regułami konkurencji oraz w celu terminowego uwolnienia lub współużytkowania wystarczającej ilości zharmonizowanego widma radiowego w efektywnych kosztowo pasmach na potrzeby bezprzewodowych usług szerokopasmowych o wysokiej przepustowości, analizują potrzebę ustanowienia:

a) odpowiednich opłat kompensacyjnych lub zachęt finansowych dla obecnych użytkowników widma radiowego lub posiadaczy praw do użytkowania widma radiowego, między innymi poprzez wprowadzenie ich do systemu przetargowego lub poprzez ustalenie stałej opłaty za prawa do użytkowania widma; lub

b) zachęt finansowych wypłacanych przez obecnych użytkowników widma radiowego lub posiadaczy praw do użytkowania widma radiowego.

4. Właściwe organy krajowe rozważają potrzebę ustalenia odpowiednich minimalnych poziomów efektywności stosowanych technologii dla różnych pasm zgodnie z art. 6 ust. 3 decyzji nr 243/2012/WE w celu poprawy efektywności korzystania z widma oraz bez uszczerbku dla środków przyjętych na mocy decyzji nr 676/2002.

Ustalając te poziomy, właściwe organy krajowe w szczególności:

a) uwzględniają cykle rozwoju technologii i wymiany urządzeń, w szczególności urządzeń końcowych; oraz

b) stosują zasadę neutralności technologicznej w celu osiągnięcia określonych parametrów efektywności, zgodnie z art. 9 dyrektywy 2002/21/WE.

Artykuł 12 — Harmonizacja niektórych warunków dotyczących zezwoleń w odniesieniu do bezprzewodowej łączności szerokopasmowej

1. Właściwe organy krajowe ustanawiają harmonogramy przyznawania lub ponownego przydziału praw do użytkowania widma, lub przedłużania okresu obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości na tych samych warunkach, co obecne prawa; harmonogramy te mają zastosowanie do widma radiowego zharmonizowanego na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej.

Okres obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości lub terminy kolejnego przedłużenia ustala się ze znacznym wyprzedzeniem w stosunku do odpowiedniej procedury zawartej w harmonogramie, o którym mowa w akapicie pierwszym. Harmonogramy, okresy obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości i cykle ich przedłużania uwzględniają potrzebę zapewnienia przewidywalnego otoczenia dla inwestycji, skuteczną możliwość uwolnienia wszelkich nowych pasm widma radiowego zharmonizowanych na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej i okres amortyzacji powiązanych inwestycji zrealizowanych w warunkach konkurencji.

2. W celu zapewnienia spójnego stosowania ust. 1 w całej Unii i w szczególności w celu zapewnienia zsynchronizowanej dostępności usług bezprzewodowych w Unii, Komisja, w drodze aktów wykonawczych, może:

a) ustanowić wspólny harmonogram dla całej Unii, lub harmonogramy dostosowane do okoliczności panujących w różnych kategoriach państw członkowskich, oraz termin lub terminy, przed upływem którego/których przyznaje się indywidualne prawa do użytkowania zharmonizowanego pasma, lub pakietu zharmonizowanych pasm komplementarnych, lub zezwala się na rzeczywiste wykorzystanie widma radiowego na potrzeby wyłącznego lub wspólnego zapewniania bezprzewodowej łączności szerokopasmowej w całej Unii;

b) określić minimalny okres obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości przyznanych w zharmonizowanych pasmach;

c) określić, w przypadku praw, które nie obowiązują na czas nieokreślony, zsynchronizowany termin wygaśnięcia prawa lub termin jego przedłużenia dla całej Unii;

d) określić termin wygaśnięcia wszelkich obowiązujących praw do użytkowania zharmonizowanych pasm częstotliwości innych niż pasma wykorzystywane na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, lub, w przypadku praw na czas nieokreślony, termin, przed upływem którego prawa do użytkowania zostają zmienione w celu umożliwienia zapewniania bezprzewodowej łączności szerokopasmowej.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

3. Komisja może również przyjąć akty wykonawcze harmonizujące terminy wygaśnięcia lub przedłużenia indywidualnych praw do użytkowania widma radiowego na potrzeby bezprzewodowych usług szerokopasmowych w zharmonizowanych pasmach, które już obowiązują w dniu przyjęcia tych aktów, w celu zsynchronizowania w całej Unii terminów przedłużenia lub ponownego przydziału praw do użytkowania tych pasm, w tym również w celu ich ewentualnego zsynchronizowania z terminami przedłużenia lub ponownego przydziału innych pasm zharmonizowanych w drodze środków wykonawczych przyjętych zgodnie z ust. 2 lub niniejszym ustępem. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

W przypadku gdy akty wykonawcze, o których mowa w niniejszym ustępie, określają zharmonizowany termin przedłużenia lub ponownego przydziału praw do użytkowania częstotliwości radiowych, który przypada po terminie wygaśnięcia lub przedłużenia jakichkolwiek istniejących indywidualnych praw do użytkowania takich częstotliwości radiowych w dowolnym państwie członkowskim, właściwe organy krajowe przedłużają istniejący okres obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości do dnia, na który przypada harmonizacja terminu, na dotychczasowych warunkach merytorycznych dotyczących zezwolenia, w tym z zastosowaniem wszelkich stosownych opłat okresowych.

Jeżeli przedłużenie okresu obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości przyznane zgodnie z akapitem drugim jest znaczące w porównaniu z pierwotnym okresem obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości, właściwe organy krajowe mogą połączyć przedłużenie okresu obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości z dostosowaniem dotychczasowych warunków dotyczących zezwolenia, jakie jest niezbędne w świetle zmienionych okoliczności, w tym z wprowadzeniem dodatkowych opłat. Te dodatkowe opłaty ustala się zgodnie z zasadą *pro rata temporis* na podstawie wszelkich wstępnych opłat za pierwotne prawa do użytkowania, które zostały obliczone wprost w odniesieniu do pierwotnie planowanego okresu obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości.

Akty wykonawcze przewidziane w niniejszym ustępie nie wymagają skrócenia dotychczasowych okresów obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości w żadnym państwie członkowskim, chyba że jest to zgodne z art. 14 ust. 2 dyrektywy 2002/20/WE, oraz nie mają zastosowania do istniejących praw obowiązujących na czas nieokreślony.

W sytuacji gdy Komisja przyjmuje akt wykonawczy zgodnie z ust. 2, może ona zastosować przepisy niniejszego ustępu *mutatis mutandis* w odniesieniu do wszelkich praw do użytkowania danego pasma zharmonizowanego na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej.

4. Przyjmując akty wykonawcze przewidziane w ust. 2 i 3, Komisja uwzględnia:

a) zasady regulacyjne określone w art. 9;

b) obiektywne różnice występujące w Unii pod względem zapotrzebowania na dodatkowe częstotliwości radiowe na potrzeby bezprzewodowej łączności szerokopasmowej, przy

jednoczesnym uwzględnieniu wspólnego zapotrzebowania na częstotliwości radiowe na potrzeby zintegrowanych sieci obejmujących kilka państwach członkowskich;

c) przewidywalność warunków prowadzenia działalności dla istniejących użytkowników częstotliwości radiowych;

d) stopień wykorzystania, rozwój i cykle inwestycyjne kolejnych generacji bezprzewodowych technologii szerokopasmowych;

e) zapotrzebowanie użytkowników końcowych na bezprzewodowe łącza szerokopasmowe o wysokiej przepustowości.

Ustalając harmonogramy dla różnych kategorii państw członkowskich, które nie przyznały jeszcze indywidualnych praw do użytkowania oraz nie zezwoliły na rzeczywiste korzystanie z danego zharmonizowanego pasma, Komisja należycie uwzględni wszelkie uwagi przedstawione przez państwa członkowskie dotyczące sposobu przyznawania praw do użytkowania widma radiowego w przeszłości, powodów ograniczeń przewidzianych w art. 9 ust. 3 i ust. 4 dyrektywy 2002/21/WE, ewentualnej potrzeby zwolnienia danego pasma, wpływu na konkurencję lub ograniczeń geograficznych lub technicznych, biorąc pod uwagę wpływ na rynek wewnętrzny. Komisja zapewnia, aby wdrożenie przepisów nie było nadmiernie odroczone oraz aby wszelkie różnice między harmonogramami poszczególnych państw członkowskich nie prowadziły do nadmiernych różnic między państwami członkowskimi w odniesieniu do warunków konkurencji i otoczenia regulacyjnego.

5. Ustęp 2 pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przyznawania praw do użytkowania zharmonizowanego pasma i zezwalania na rzeczywiste korzystanie z niego przed przyjęciem aktu wykonawczego w odniesieniu do tego pasma, z zastrzeżeniem zgodności z akapitem drugim niniejszego ustępu, lub przed zharmonizowanym terminem ustanowionym w drodze aktu wykonawczego dla tego pasma.

W przypadku gdy właściwe organy krajowe przyznają prawa do użytkowania zharmonizowanego pasma przed przyjęciem aktu wykonawczego dotyczącego tego pasma, określają one warunki takiego przyznania praw, w szczególności dotyczące okresu obowiązywania, w taki sposób, aby beneficjenci takich praw użytkowania byli świadomi możliwości, że Komisja będzie przyjmować akty wykonawcze zgodnie z ust. 2 określające minimalny okres obowiązywania takich praw lub zsynchronizowany cykl ich wygasania lub przedłużania dla całej Unii. Niniejszego akapitu nie stosuje się do praw przyznawanych na czas nieokreślony.

6. W odniesieniu do zharmonizowanych pasm, dla których w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z ust. 2 ustanowiono wspólny harmonogram przyznawania praw do użytkowania częstotliwości i zezwalania na ich rzeczywiste wykorzystanie, właściwe organy krajowe terminowo przekazują Komisji wystarczająco szczegółowe informacje dotyczące ich planów zapewnienia zgodności z przepisami. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające format i procedury do celów przekazywania takich informacji. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

Jeżeli na podstawie przeglądu takich szczegółowych planów dostarczonych przez państwo członkowskie Komisja uznaje, że jest mało prawdopodobne, iż dane państwo członkowskie będzie w stanie dotrzymać mającego do niego zastosowanie harmonogramu, może ona przyjąć w drodze aktu wykonawczego decyzję zobowiązującą to państwo członkowskie do dostosowania jego planów w odpowiedni sposób w celu zapewnienia takiej zgodności z przepisami.

Artykuł 13 — Koordynacja procedur udzielania zezwoleń i warunków mających zastosowanie do użytkowania widma radiowego na potrzeby bezprzewodowych usług szerokopasmowych na rynku wewnętrznym

1. W sytuacji gdy właściwy organ krajowy zamierza objąć korzystanie z widma radiowego obowiązkiem uzyskania ogólnego zezwolenia lub przyznać indywidualne prawa do użytkowania częstotliwości radiowych, lub zamierza wprowadzić zmiany w odniesieniu do praw i obowiązków dotyczących korzystania z częstotliwości radiowych zgodnie z art. 14 dyrektywy 2002/20/WE, udostępnia on równocześnie Komisji i właściwym organom pozostałych państw członkowskich ds. widma radiowego projekt środka wraz z uzasadnieniem, po zakończeniu – w stosownym przypadku – konsultacji społecznych, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2002/21/WE, a w każdym przypadku dopiero na takim etapie prac nad tym środkiem, kiedy organ ten może przekazać Komisji i właściwym organom pozostałych państw członkowskich stabilne i wystarczające informacje na temat wszystkich istotnych kwestii.

Właściwy organ krajowy przekazuje informacje, które – w stosownych przypadkach – obejmują co najmniej następujące elementy:

- a) rodzaj procedury wydania zezwolenia;
- b) harmonogram procedury wydania zezwolenia;
- c) okres obowiązywania praw do użytkowania częstotliwości;
- d) rodzaj i ilość dostępnego widma radiowego, ogółem lub w odniesieniu do danego przedsięwzięcia;
- e) wysokość i strukturę wszelkich opłat, jakie mają zostać uiszczone;
- f) rekompensatę lub środki zachęcające dotyczące zwolnienia lub współdzielenia widma radiowego przez obecnych użytkowników;
- g) obowiązki dotyczące zasięgu;
- h) wymogi dotyczące hurtowego dostępu do roamingu, na poziomie krajowym lub regionalnym;
- i) rezerwację częstotliwości radiowych dla niektórych rodzajów operatorów lub wyłączenie niektórych rodzajów operatorów;
- j) warunki dotyczące przydzielania, przekazywania lub gromadzenia praw użytkowania;
- k) możliwość korzystania z częstotliwości radiowych na zasadzie współdzielenia;
- l) współdzielenie infrastruktury;
- m) minimalne poziomy efektywności stosowanych technologii;
- n) ograniczenia stosowane zgodnie z art. 9 ust. 3 i art. 9 ust. 4 dyrektywy 2002/21/WE;
- o) cofnięcie lub unieważnienie jednego lub kilku praw użytkowania lub wprowadzenie zmian w odniesieniu do praw lub warunków związanych z takimi prawami, których nie można uznać za niewielkie w rozumieniu art. 14 ust. 1 dyrektywy 2002/20/WE.

2. Właściwe organy krajowe i Komisja mogą przedstawić swoje uwagi danemu właściwemu organowi w terminie dwóch miesięcy. Ten dwumiesięczny okres nie może zostać przedłużony.

Oceniając projekt środka zgodnie z niniejszym artykułem, Komisja uwzględnia w szczególności:

- a) przepisy dyrektyw 2002/20/WE i 2002/21/WE oraz decyzji nr 243/2012/EC;
- b) zasady regulacyjne określone w art. 9;
- c) odpowiednie kryteria dotyczące niektórych szczególnych warunków określone w art. 10 oraz dodatkowe przepisy określone w art. 11;
- d) wszelkie akty wykonawcze przyjęte zgodnie z art. 12;
- e) spójność z najnowszymi, toczącymi się lub planowanymi procedurami w innych państwach członkowskich, oraz ewentualny wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Jeżeli przed upływem tego okresu Komisja powiadamia właściwy organ, że projektowany środek może stanowić barierę dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, lub że ma poważne wątpliwości co do jego zgodności z prawem unijnym, projektowany środek nie jest przyjmowany w okresie kolejnych dwóch miesięcy. W takim przypadku Komisja informuje również właściwe organy pozostałych państw członkowskich o swoim stanowisku w sprawie projektu tego środka.

3. Podczas dodatkowego dwumiesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 2, Komisja i zainteresowany właściwy organ ściśle ze sobą współpracują w celu określenia najwłaściwszego i najskuteczniejszego środka w świetle kryteriów, o których mowa w ust. 2, uwzględniając przy tym odpowiednio opinie uczestników rynku oraz potrzebę zapewnienia rozwoju jednolitej praktyki regulacyjnej.

4. Na każdym etapie procedury właściwy organ może zmienić lub wycofać projektowany środek, uwzględniając w jak największym stopniu powiadomienie Komisji, o którym mowa w ust. 2.

5. Podczas dodatkowego dwumiesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 2, Komisja może:

a) przedstawić Komitetowi ds. Łączności projekt decyzji zobowiązującej zainteresowany właściwy organ do cofnięcia projektowanego środka. Do projektu decyzji należy załączyć szczegółową i obiektywną analizę powodów, dla których Komisja uznaje, że projektowany środek nie powinien zostać przyjęty w takim kształcie, w jakim go zgłoszono, oraz szczegółową propozycję zmian odnoszących się do projektowanego środka; lub

b) podjąć decyzję zmieniającą jej stanowisko wobec projektowanego środka.

6. W przypadku gdy Komisja nie przedstawiła projektu decyzji, o którym mowa w ust. 5 lit. a), lub podejmuje decyzję, o której mowa w ust. 5 lit. b), zainteresowany właściwy organ może przyjąć projektowany środek.

W przypadku gdy Komisja przedstawiła projekt decyzji, o którym mowa w ust. 5 lit. a), właściwy organ nie przyjmuje projektowanego środka przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy od daty powiadomienia wysłanego do właściwego organu zgodnie z ust. 2.

Komisja może podjąć decyzję zmieniającą jej stanowisko wobec projektowanego środka na każdym etapie procedury, w tym po przedstawieniu Komitetowi ds. Łączności projektu decyzji.

7. Komisja przyjmuje wszelkie decyzje zobowiązujące właściwy organ do cofnięcia projektowanego środka w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

8. W przypadku gdy Komisja przyjęła decyzję zgodnie z ust. 7, właściwy organ zmienia lub wycofuje projektowany środek w terminie sześciu miesięcy od daty powiadomienia o decyzji Komisji. W razie zmiany projektowanego środka, właściwy organ przeprowadza w

stosownych przypadkach konsultacje społeczne oraz udostępnia zmieniony projekt środka Komisji zgodnie z ust. 1.

9. Zainteresowany właściwy organ uwzględnia w jak największym stopniu wszelkie uwagi właściwych organów pozostałych państw członkowskich i Komisji i może – z wyjątkiem przypadków objętych zakresem stosowania ust. 2 akapit trzeci, ust. 6 akapit drugi oraz ust. 7 – przyjąć odpowiedni projekt środka, a w przypadku jego przyjęcia powiadamia o tym fakcie Komisję.

10. Po zakończeniu procedury, do której odnosi się środek, właściwy organ informuje Komisję o jej wynikach.

Artykuł 14 — Dostęp do lokalnych sieci radiowych

1. Właściwe organy krajowe zezwalają na dostęp do sieci dostawcy łączności elektronicznej dla ludności poprzez lokalne sieci radiowe, jak również na użytkowanie zharmonizowanego widma radiowego w celu zapewnienia takiego dostępu, pod warunkiem uzyskania jedynie ogólnego zezwolenia.

2. Właściwe organy krajowe nie stwarzają przeszkód dostawcom łączności elektronicznej dla ludności w umożliwianiu dostępu do ich sieci poprzez lokalne sieci radiowe, które mogą być położone w lokalu użytkownika końcowego, o ile spełnione są warunki ogólnego zezwolenia i uzyskano uprzednią zgodę użytkownika końcowego.

3. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności nie ograniczają jednostronnie:

a) prawa użytkowników końcowych do dostępu do wybranych przez nich lokalnych sieci radiowych dostarczanych przez strony trzecie;

b) prawa użytkowników końcowych do wzajemnego lub bardziej powszechnego zezwolenia innym użytkownikom końcowym na dostęp do sieci takich dostawców poprzez lokalne sieci radiowe, w tym w ramach inicjatyw stron trzecich, które grupują i udostępniają publicznie lokalne sieci radiowe różnych użytkowników końcowych.

4. Właściwe organy krajowe nie ograniczają prawa użytkowników końcowych do wzajemnego lub bardziej powszechnego zezwolenia innym użytkownikom końcowym na dostęp do ich lokalnych sieci radiowych, w tym w ramach inicjatyw stron trzecich, które grupują i udostępniają publicznie lokalne sieci radiowe różnych użytkowników końcowych.

5. Właściwe organy krajowe nie ograniczają możliwości zapewniania publicznego dostępu do lokalnych sieci radiowych:

a) organom publicznym w lokalu zajmowanym przez te organy publiczne, lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, kiedy to ma charakter dodatkowy w stosunku do usług publicznych świadczonych w takim lokalu;

b) inicjatywom organizacji pozarządowych lub organów publicznych w celu pogrupowania i wzajemnego lub bardziej powszechnego udostępnienia lokalnych sieci radiowych różnych użytkowników końcowych, w tym, w stosownych przypadkach, lokalnych sieci radiowych, do których dostęp publiczny zapewnia się zgodnie z lit. a).

6. Przedsiębiorstwa, organu publicznego lub innego użytkownika końcowego nie uznaje się za dostawcę łączności elektronicznej dla ludności wyłącznie za sprawą zapewniania publicznego dostępu do lokalnych sieci radiowych, w sytuacji gdy takie dostarczanie dostępu nie ma charakteru komercyjnego, lub gdy ma charakter dodatkowy w stosunku do innego rodzaju działalności handlowej lub usługi publicznej, które nie są uzależnione od przekazywania sygnałów w takich sieciach.

Artykuł 15 — Uruchomienie i funkcjonowanie punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu

1. Właściwe organy krajowe umożliwiają wdrożenie, podłączenie i funkcjonowanie prawie niepowodujących zakłóceń punktów dostępu bezprzewodowego o niskiej mocy i bliskim zasięgu w ramach systemu udzielania ogólnych zezwoleń i nie ograniczają nadmiernie ich wdrożenia, podłączenia lub funkcjonowania poprzez wydawanie indywidualnych pozwoleń w zakresie planowania przestrzennego lub w jakikolwiek inny sposób, w każdym przypadku gdy takie zastosowanie jest zgodne ze środkami wykonawczymi przyjętymi na podstawie ust. 2.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla systemu zezwoleń dotyczącego widma radiowego wykorzystywanego na potrzeby punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu.

2. W celu jednolitego wdrożenia systemu udzielania ogólnych zezwoleń dotyczącego wdrażania, podłączania i funkcjonowania punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu, o których mowa w ust. 1, Komisja może — w drodze aktów wykonawczych — określać parametry techniczne w zakresie projektowania, wdrożenia i funkcjonowania punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu, których spełnienie gwarantuje niepowodowanie zakłóceń przez te punkty dostępu podczas ich użytkowania w różnych kontekstach lokalnych. Komisja określa te właściwości techniczne poprzez odniesienie do maksymalnych parametrów pod względem rozmiaru, mocy i właściwości elektromagnetycznych, jak również pod względem oddziaływania wizualnego, wdrożonych punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu. Te właściwości techniczne dotyczące wykorzystania punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu spełniają co najmniej wymagania określone w dyrektywie 2013/35/EU³⁰ oraz progi określone w zaleceniu Rady nr 1999/519/WE³¹.

Właściwości określone w celu wdrożenia, podłączenia i funkcjonowania punktów dostępu bezprzewodowego o bliskim zasięgu zgodnie z ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla podstawowych wymogów określonych w dyrektywie 1999/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wprowadzania takich produktów do obrotu³².

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

Artykuł 16 — Koordynacja widma radiowego między państwami członkowskimi

1. Bez uszczerbku dla ich zobowiązań wynikających z odpowiednich umów międzynarodowych, w tym Regulaminu Radiokomunikacyjnego ITU, właściwe organy krajowe zapewniają organizację użytkowania widma radiowego na swoim terytorium oraz podejmują w szczególności wszelkie konieczne środki w zakresie rozdzielania i przydzielania

³⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/35/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na zagrożenia spowodowane czynnikami fizycznymi (polami elektromagnetycznymi) (dwudziesta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) i uchylająca dyrektywę 2004/40/WE (Dz.U. L 179 z 29.6.2013, s. 1).

³¹ Zalecenie Rady 1999/519/WE z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie ograniczenia narażenia ludności na pola elektromagnetyczne (od 0 Hz 300 GHz), (Dz.U. L 1999 z 30.7.1999), s. 59.

³² Dyrektywa 1999/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie urządzeń radiowych i końcowych urządzeń telekomunikacyjnych oraz wzajemnego uznawania ich zgodności (Dz.U. L 91 z 7.4.1999, s. 10).

częstotliwości radiowych mające na celu zapewnienie, aby żadne inne państwo członkowskie nie miało trudności w zezwalaniu na korzystanie z danego zharmonizowanego pasma na swoim terytorium zgodnie z prawodawstwem Unii.

2. Państwa członkowskie współpracują w zakresie transgranicznej koordynacji wykorzystania widma radiowego w celu zapewnienia zgodności z ust. 1 oraz w celu zapewnienia wszystkim państwom członkowskim równego dostępu do widma radiowego.

3. Każde z zainteresowanych państw członkowskich może zwrócić się do Zespołu ds. Polityki Spektrum Radiowego o dobre usługi mające na celu zapewnienie temu państwu lub każdemu innemu państwu członkowskiemu pomocy w spełnieniu wymogów niniejszego artykułu.

Komisja może przyjąć środki wykonawcze w celu zagwarantowania, że efekty koordynacji są zgodne z wymogiem zapewnienia odpowiednim państwom członkowskim równego dostępu do widma radiowego, w celu usunięcia wszelkich praktycznych niespójności między różnymi efektami koordynacji między poszczególnymi państwami członkowskimi, lub w celu zapewnienia stosowania skoordynowanych rozwiązań na gruncie prawa Unii. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

Sekcja 2 – Europejskie produkty dostępu wirtualnego

Artykuł 17 – Europejski produkt wirtualnego dostępu szerokopasmowego

1. Obowiązkowe dostarczanie produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego zgodnie z art. 8 i 12 dyrektywy 2002/19/WE uznawane jest za dostarczanie europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego, jeżeli jest on dostarczany zgodnie z minimalnymi parametrami wyszczególnionymi w jednej z ofert określonych w załączniku I oraz spełnia łącznie następujące wymagania materialne:

- a) może być oferowany jako produkt wysokiej jakości w dowolnym miejscu na terytorium Unii;
- b) maksymalny poziom interoperacyjności sieci i usług oraz niedyskryminacyjne zarządzanie siecią między operatorami, odpowiednio do topologii sieci;
- c) zdolność do obsługi użytkowników końcowych na konkurencyjnych warunkach;
- d) efektywność kosztowa, przy uwzględnieniu możliwości wdrożenia w ramach istniejących i nowo budowanych sieci oraz możliwości współlistnienia z innymi produktami dostępowymi, które mogą być dostarczane w ramach tej samej infrastruktury sieciowej;
- e) skuteczność operacyjna, w szczególności jeżeli chodzi o możliwie największe zmniejszenie barier dla wdrażania oraz kosztów wdrażania dla dostawców wirtualnego dostępu szerokopasmowego oraz podmiotów ubiegających się o wirtualny dostęp szerokopasmowy;
- f) przestrzeganie przepisów o ochronie prywatności, danych osobowych, bezpieczeństwa i integralności sieci oraz przejrzystości, zgodnie z prawem unijnym.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 32, aby dostosowywać załącznik I do zmian na rynku i postępu technologicznego, jak również w dalszym ciągu spełniać wymagania materialne wyszczególnione w ust. 1.

Artykuł 18 – Warunki regulacyjne związane z europejskim produktem wirtualnego dostępu szerokopasmowego

1. Krajowy organ regulacyjny, który uprzednio nałożył na operatora, zgodnie z art. 8 i 12 dyrektywy 2002/19/WE, jakkolwiek obowiązek zapewnienia hurtowego dostępu do sieci nowej generacji, ocenia, czy zamiast tego właściwe i proporcjonalne byłoby nałożenie obowiązku dostarczania europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego, który zapewnia co najmniej równorzędne funkcje w stosunku do wymaganego obecnie hurtowego produktu dostępowego.

Krajowe organy regulacyjne, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają niezbędną ocenę istniejących środków hurtowego dostępu jak najszybciej po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, niezależnie od terminu analizy odnośnych rynków zgodnie z art. 16 ust. 6 dyrektywy 2002/21/WE.

Jeżeli krajowy organ regulacyjny, który uprzednio nałożył obowiązek zapewnienia wirtualnego dostępu szerokopasmowego, uznaje, po przeprowadzeniu oceny na mocy akapitu pierwszego, że europejski produkt wirtualnego dostępu szerokopasmowego nie jest właściwy w danych okolicznościach, przedstawia umotywowane wyjaśnienie w swoim projektowanym środku, zgodnie z procedurą określoną w art. 6 i 7 dyrektywy 2002/21/WE.

2. Jeżeli krajowy organ regulacyjny zamierza nałożyć na operatora obowiązek zapewnienia hurtowego dostępu do sieci nowej generacji zgodnie z art. 8 i 12 dyrektywy 2002/19/WE, ocenia on w szczególności, obok czynników określonych w art. 12 ust. 2 tej dyrektywy, odpowiednie zalety nałożenia obowiązku zapewnienia

(i) pasywnego produktu hurtowego, takiego jak fizyczny dostęp do uwolnionych pętli lub podpętli lokalnych;

(ii) niefizycznego lub wirtualnego hurtowego produktu, oferujących równorzędne funkcje, a w szczególności europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego, który spełnia materialne wymogi i parametry określone w art. 17 ust. 1 oraz w załączniku I pkt 1 niniejszego rozporządzenia.

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 3 dyrektywy 2002/19/WE, jeżeli krajowy organ regulacyjny zamierza nałożyć na operatora obowiązek zapewnienia wirtualnego dostępu szerokopasmowego zgodnie z art. 8 i 12 tej dyrektywy, nakłada on obowiązek dostarczania europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego, którego funkcje w najszerszym zakresie odpowiadają potrzebom regulacyjnym ustalonym w ramach przeprowadzonej przez ten organ oceny. Jeżeli krajowy organ regulacyjny uznaje, że europejski produkt wirtualnego dostępu szerokopasmowego nie byłby odpowiedni w określonych okolicznościach, przedstawia umotywowane uzasadnienie w swoim projektowanym środku, zgodnie z procedurą określoną w art. 6 i 7 dyrektywy 2002/21/WE.

4. Oceniając, na mocy ust. 1, 2 lub 3, czy nałożyć obowiązek zapewnienia europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego zamiast innych możliwych produktów dostępu hurtowego, krajowy organ regulacyjny uwzględnia wartość ustanowienia spójnych ram regulacyjnych na całym terytorium Unii w zakresie środków hurtowego dostępu, obecny i perspektywiczny stan konkurencji infrastrukturalnej oraz zmiany warunków rynkowych w kierunku tworzenia konkurencyjnych sieci nowej generacji, inwestycje poczynione odpowiednio przez operatora uznawanego za posiadającego znaczącą pozycję rynkową oraz podmioty ubiegające się o dostęp, jak również okres amortyzacji takich inwestycji.

Krajowy organ regulacyjny wyznacza w razie potrzeby okres przejściowy na zastąpienie istniejącego produktu dostępu hurtowego przez europejski produkt wirtualnego dostępu szerokopasmowego.

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 9 ust. 3 dyrektywy 2002/19/WE, jeżeli operator jest zobowiązany na mocy art. 8 i 12 tej dyrektywy do zapewnienia europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego, krajowe organy regulacyjne zapewniają opublikowanie oferty odniesienia zawierającej co najmniej elementy określone w załączniku I pkt 1, pkt 2 lub pkt 3, w zależności od danego przypadku.

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 16 ust. 3 dyrektywy 2002/21/WE, krajowy organ regulacyjny nie nakłada obowiązku złożenia wypowiedzenia przed wycofaniem uprzednio nałożonego obowiązku oferowania europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego spełniającego wymagania materialne i parametry określone w art. 17 ust. 1 i w załączniku I pkt 2 niniejszego rozporządzenia, jeżeli dany operator dobrowolnie zobowiąże się do udostępnienia takiego produktu na wniosek osób trzecich na uczciwych i rozsądnych warunkach na okres dalszych trzech lat.

7. Jeżeli krajowy organ regulacyjny rozważy, w kontekście oceny dokonywanej na mocy ust. 2 lub 3, czy wprowadzić lub utrzymać mechanizmy kontroli cen zgodnie z art. 13 dyrektywy 2002/19/WE w zakresie hurtowego dostępu do sieci nowych generacji, czy to poprzez jeden z europejskich produktów wirtualnego dostępu szerokopasmowego, czy też w inny sposób, uwzględni on stan konkurencji w zakresie cen, oferty i jakości produktów oferowanych na poziomie detalicznym. Uwzględni on także skuteczność ochrony przed dyskryminacją na poziomie hurtowym oraz stan konkurencji infrastrukturalnej ze strony innych sieci stacjonarnych lub bezprzewodowych, należycie uwzględniając rolę istniejącej konkurencji opartej na infrastrukturze między sieciami nowej generacji w dalszym podnoszeniu jakości usług oferowanych użytkownikom końcowym, w celu ustalenia, czy w konkretnych przypadkach byłoby konieczne lub proporcjonalne wprowadzenie mechanizmów kontroli cen dostępu hurtowego.

Artykuł 19 – Produkt łączności o zapewnionej jakości usług (ASQ)

1. Każdy operator ma prawo oferować europejski produkt łączności o zapewnionej jakości usług określony w ust. 4.

2. Każdy operator realizuje racjonalne wnioski o dostarczenie europejskiego produktu łączności o zapewnionej jakości usług określonego w ust. 4 złożone na piśmie przez upoważnionego dostawcę usług łączności elektronicznej. Wszelkie odmowy dostarczenia europejskiego produktu łączności o zapewnionej jakości usług opierają się na obiektywnych kryteriach. Operator podaje przyczyny odmowy w terminie jednego miesiąca od daty złożenia pisemnego wniosku.

Za obiektywną przyczynę odmowy uznaje się fakt, że strona wnioskująca o dostarczenie jej europejskiego produktu łączności o zapewnionej jakości usług nie ma możliwości udostępnienia stronie, do której wystąpiła z wnioskiem, na wniosek tej strony i na rozsądnych warunkach, czy to na terytorium Unii, czy w krajach trzecich, europejskiego produktu łączności o zapewnionej jakości usług, lub nie chce tego zrobić.

3. Jeżeli wniosek rozpatrzono odmownie lub nie zdołano zawrzeć umowy dotyczącej szczegółowych warunków, w tym ceny, w terminie dwóch miesięcy od daty złożenia pisemnego wniosku, każda ze stron może skierować sprawę do właściwego krajowego organu regulacyjnego na mocy art. 20 dyrektywy 2002/21/WE. W takim przypadku można zastosować art. 3 ust. 6 niniejszego rozporządzenia.

4. Dostarczenie produktu łączności uznaje się za dostarczenie europejskiego produktu łączności o zapewnionej jakości usług, jeżeli został on dostarczony zgodnie z minimalnymi

parametrami wyszczególnionymi w załączniku II i spełnia łącznie następujące materialne wymagania:

- a) może być oferowany jako produkt wysokiej jakości w dowolnym miejscu na terytorium Unii;
- b) umożliwia usługodawcom zaspokojenie potrzeb ich użytkowników końcowych;
- c) efektywność kosztowa, biorąc pod uwagę istniejące rozwiązania, które mogą być dostarczone za pośrednictwem tej samej sieci;
- d) skuteczność operacyjna, w szczególności jeżeli chodzi o możliwie największe obniżenie barier dla wdrażania oraz kosztów uruchomienia dla klientów; oraz
- e) zagwarantowanie przestrzegania przepisów o ochronie prywatności, danych osobowych, bezpieczeństwa i integralności sieci oraz przejrzystości, zgodnie z prawem unijnym.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 32, aby dostosowywać załącznik II do zmian na rynku i postępu technologicznego, i w dalszym ciągu spełniać wymagania materialne wyszczególnione w ust. 4.

Artykuł 20 – Środki dotyczące europejskich produktów dostępu

1. Do dnia 1 stycznia 2016 r. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające jednolite reguły techniczne i metodologiczne w zakresie wdrażania europejskiego produktu wirtualnego dostępu szerokopasmowego w rozumieniu art. 17 i załącznika I pkt 1, zgodnie z określonymi tam kryteriami i parametrami, w celu zagwarantowania równorzędnych funkcji takich produktów wirtualnego hurtowego dostępu dla sieci nowej generacji w porównaniu z fizycznie uwolnionym produktem dostępu. Przedmiotowe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.
2. Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające jednolite reguły techniczne i metodologiczne w zakresie wdrażania jednego lub większej liczby europejskich produktów dostępu w rozumieniu art. 17 i 19, załącznika I pkt 2 i 3 oraz załącznika II, zgodnie z odpowiednimi kryteriami i parametrami tam określonymi. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

Rozdział IV

Zharmonizowane prawa użytkowników końcowych

Artykuł 21 – Wyeliminowanie ograniczeń i dyskryminacji

1. Organy publiczne nie mogą ograniczać swobodnego korzystania przez użytkowników końcowych z publicznych sieci łączności elektronicznej lub powszechnie dostępnych usług łączności elektronicznej dostarczanych przez przedsiębiorstwo mające siedzibę w innym państwie członkowskim.
2. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności nie mogą stosować wobec użytkowników końcowych żadnych dyskryminacyjnych wymogów ani warunków w zakresie dostępu lub korzystania, ze względu na ich obywatelstwo lub miejsce zamieszkania, chyba że różnice te są obiektywnie uzasadnione.
3. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności nie mogą stosować wyższych taryf w przypadku połączeń wewnątrzunijnych zakańczanych w innym państwie członkowskim, chyba że te są obiektywnie uzasadnione:

- a) jeżeli chodzi o połączenia w sieci stacjonarnej, taryf wyższych niż taryfy obowiązujące w przypadku krajowych połączeń międzystrefowych;
- b) jeżeli chodzi o połączenia w sieci ruchomej, odpowiednio, taryf wyższych niż eurotaryfa za połączenia głosowe i wiadomości SMS w ramach roamingu regulowanego ustanowiona w rozporządzeniu (WE) nr 531/2012.

Artykuł 22 – Rozstrzyganie sporów transgranicznych

1. Pozasądowe procedury ustanowione zgodnie z art. 34 ust. 1 dyrektywy 2002/22/WE mają zastosowanie także do sporów dotyczących umów między konsumentami i innymi użytkownikami końcowymi, w zakresie, w jakim takie pozasądowe procedury są dostępne także dla nich, oraz dostawcami łączności elektronicznej dla ludności mającymi siedzibę w innym państwie członkowskim. W przypadku sporów należących do zakresu dyrektywy 2013/11/UE³³ stosuje się przepisy tej dyrektywy.

Artykuł 23 – Swoboda dostarczania i korzystania z otwartego dostępu do internetu oraz rozsądne zarządzanie ruchem

1. Użytkownicy mają swobodę w uzyskiwaniu dostępu do informacji i treści oraz rozpowszechniania ich, a także korzystania z wybranych aplikacji i usług w ramach uzyskanego dostępu do internetu.

Użytkownicy końcowi mogą zawierać z dostawcami usług dostępu do internetu umowy dotyczące ilości danych i prędkości oraz, zgodnie z takimi umowami dotyczącymi ilości danych, korzystać z wszelkich ofert dostawców treści internetowych, aplikacji i usług.

2. Użytkownicy końcowi mają również swobodę zawierania z dostawcami łączności elektronicznej dla ludności lub dostawcami treści, aplikacji i usług umów dotyczących świadczenia usług specjalistycznych o podwyższonej jakości.

Aby umożliwić świadczenie usług specjalistycznych użytkownikom końcowym, dostawcy treści, aplikacji i usług oraz dostawcy łączności elektronicznej dla ludności mogą swobodnie zawierać wzajemne umowy w celu przekazywania określonych umownie ilości danych lub ruchu, jako usług specjalistycznych mających określoną jakość świadczenia usługi lub specjalny potencjał. Świadczenie specjalistycznych usług nie może regularnie lub stale negatywnie wpływać na ogólną jakość usług dostępu do internetu.

3. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla przepisów unijnych lub krajowych dotyczących zgodności z prawem przekazywanych informacji, treści, aplikacji i usług.

4. Korzystanie ze swobód przewidzianych w ust. 1 i 2 jest ułatwiane poprzez dostarczanie kompletnych informacji, zgodnie z art. 25 ust. 1, art. 26 ust. 2 oraz art. 27 ust. 1 i 2.

5. W ramach umownie uzgodnionych ilości danych lub prędkości w usługach dostępu do internetu dostawcy usług dostępu do internetu nie ograniczają swobody przewidzianej w ust. 1 poprzez blokowanie, opóźnianie, obniżanie jakości lub dyskryminowanie określonych treści, aplikacji lub usług albo szczególnych ich rodzajów, z wyjątkiem przypadków, gdy jest

³³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE, Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63.

to niezbędne do stosowania rozsądnych środków zarządzania ruchem. Rozsądne środki zarządzania ruchem są przejrzyste, niedyskryminacyjne, proporcjonalne i niezbędne do:

- a) wprowadzenia w życie przepisu ustawy lub orzeczenia sądu albo zapobieżenia poważnym przestępstwom lub przeciwdziałania im;
- b) zachowania integralności i bezpieczeństwa sieci, usług świadczonych za pośrednictwem sieci oraz urządzeń końcowych użytkowników końcowych;
- c) zapobieżenia przekazywaniu niezamówionych informacji użytkownikom końcowym, którzy wcześniej wyrazili zgodę na takie środki ograniczające;
- d) zminimalizowania skutków przejściowego lub wyjątkowego przeciążenia sieci, o ile równorzędne rodzaje ruchu są traktowane jednakowo.

Rozsądne zarządzanie ruchem wiąże się z przetwarzaniem jedynie tych danych, które są niezbędne i proporcjonalne do osiągnięcia celów określonych w niniejszym ustępie.

Artykuł 24 – Gwarancje jakości usług

1. Krajowe organy regulacyjne uważnie monitorują i zapewniają możliwość skutecznego korzystania przez użytkowników końcowych ze swobód przewidzianych w art. 23 ust. 1 i 2, zgodność z art. 23 ust. 5 oraz stałą dostępność niedyskryminacyjnych usług dostępu do internetu na poziomie jakości odpowiadającym postępowi technologicznemu i nieograniczanych przez usługi specjalistyczne. We współpracy z innymi właściwymi organami krajowymi monitorują one także wpływ usług specjalistycznych na różnorodność kulturową i innowacje. Krajowe organy regulacyjne składają coroczne sprawozdanie Komisji i BEREC z monitorowania i dokonanych ustaleń.

2. Aby zapobiec ogólnemu pogorszeniu jakości usług dostępu do internetu lub zabezpieczyć możliwość uzyskiwania przez użytkowników końcowych dostępu do treści lub informacji oraz rozpowszechniania ich, jak również korzystania z wybranych aplikacji i usług, krajowe organy regulacyjne są uprawnione do nałożenia na dostawców łączności elektronicznej dla ludności wymogów dotyczących minimalnej jakości usług.

Krajowe organy regulacyjne przekazują Komisji – w odpowiednim czasie przed ustanowieniem takich wymogów – podsumowanie podstaw do działania, przewidywane wymogi i proponowany przebieg działań. Informacje te udostępniane są również BEREC. Po przeanalizowaniu takich informacji Komisja może zgłaszać do nich uwagi lub wydawać zalecenia, w szczególności w celu zapewnienia, aby przewidywane wymagania nie wpływały niekorzystnie na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Przewidywane wymogi nie mogą zostać przyjęte przed upływem dwóch miesięcy od czasu otrzymania przez Komisję kompletnych informacji, chyba że Komisja i dany krajowy organ regulacyjny uzgodnili inaczej, lub też Komisja poinformowała dany krajowy organ regulacyjny o krótszym okresie analizy wymogów, albo też poczyniła uwagi lub wydała zalecenia. Krajowe organy regulacyjne w możliwe najszerszym stopniu uwzględniają uwagi lub zalecenia Komisji oraz informują o przyjętych wymogach Komisję i BEREC.

3. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające jednolite warunki realizacji zobowiązań nałożonych przez właściwe władze krajowe na mocy niniejszego artykułu. Przedmiotowe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

Artykuł 25 - Przejrzystość i publikowanie informacji

1. Z zastrzeżeniem ofert negocjowanych indywidualnie, dostawcy łączności elektronicznej dla ludności publikują przejrzyste, porównywalne, właściwe i aktualne informacje o:

- a) swojej nazwie, adresie i danych kontaktowych;
- b) w przypadku każdego planu taryfowego – oferowanych usługach i odpowiednich parametrach jakości usług, obowiązujących cenach (w przypadku konsumentów, cenach brutto) oraz wszelkich obowiązujących opłatach (za dostęp, korzystanie, utrzymywanie i innych dodatkowych opłatach), jak również kosztach związanych z urządzeniami końcowymi;
- c) obowiązujących taryfach za wszelkie numery lub usługi, w przypadku których obowiązują szczególne ceny;
- d) jakości oferowanych usług, zgodnie z aktami wykonawczymi przewidzianymi w ust. 2;
- e) usługach dostępu do internetu, jeżeli są one oferowane, z podaniem następujących danych:
  - (i) faktycznie dostępne prędkości pobierania i wysyłania danych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania lub siedziby użytkownika końcowego, w tym w godzinach największego natężenia ruchu;
  - (ii) wszelkie ewentualne limity ilości danych; ceny za doraźne lub długotrwałe zwiększenie dostępnej ilości danych; prędkość przesyłania danych i ich koszt po całkowitym wyczerpaniu obowiązującego limitu ilości danych, jeśli obowiązuje taki limit; oraz możliwości sprawdzania w dowolnym momencie przez użytkowników końcowych aktualnego poziomu wykorzystania limitu danych;
  - (iii) jasne i zrozumiałe wyjaśnienie, w jaki sposób limity ilości danych, faktycznie dostępna prędkość oraz inne parametry wpływające na jakość oraz równoczesne korzystanie z usług specjalistycznych o podwyższonej jakości mogą w praktyce wpłynąć na korzystanie z treści, aplikacji i usług;
  - (iv) informacje o wszelkich procedurach wprowadzonych przez dostawcę w celu pomiaru i organizowania ruchu, tak aby zapobiec przeciążeniu sieci, a także informacje o tym, jak procedury te mogą wpłynąć na jakość usług i ochronę danych osobowych;
- f) środkach podjętych w celu zapewnienia niepełnosprawnym użytkownikom końcowym równorzędnego dostępu, w tym regularnie aktualizowanych szczegółowych informacjach o opracowanych dla nich produktach i usługach;
- g) swoich wzorcach umownych, w tym wszelkich minimalnych okresach obowiązywania umów, warunkach wcześniejszego rozwiązania umowy i wszelkich opłatach z tego tytułu, procedurach i opłatach bezpośrednich z tytułu zmiany dostawcy i przenoszalności numerów lub innych identyfikatorów oraz regułach odszkodowania z tytułu opóźnień lub nadużyć związanych ze zmianą identyfikatora;
- h) dostępie do służb ratunkowych oraz informacji o miejscu przebywania osoby wykonującej połączenie w przypadku wszystkich oferowanych usług, o wszelkich ograniczeniach w dostępie do służb ratunkowych zgodnie z art. 26 dyrektywy 2002/22/WE oraz o wszelkich zmianach w tym zakresie;
- i) prawach w odniesieniu do usługi powszechnej, w tym, w odpowiednich przypadkach, usług dodatkowych i innych usług wyszczególnionych w załączniku I do dyrektywy 2002/22/WE.

Informacje publikowane są w czytelnej, zrozumiałej i łatwo dostępnej formie w języku(-kach) urzędowych(-ych) państwa członkowskiego, w którym usługa jest oferowana i są regularnie

aktualizowane. Na wezwanie właściwego krajowego organu regulacyjnego, informacje te są mu dostarczane przed ich opublikowaniem. Wszelkie różnice w warunkach świadczenia usług konsumentom i innym użytkownikom końcowym są wyraźnie zaznaczone.

2. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające metody pomiaru prędkości usług dostępu do internetu, parametry jakości usług oraz metody ich pomiaru, jak również treści i formy publikowanych informacji oraz sposobu ich publikacji, w tym ewentualne mechanizmy certyfikacji jakości. Komisja może uwzględnić parametry, definicje i metody pomiaru określone w załączniku III do dyrektywy 2002/22/WE. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

3. Użytkownicy mają dostęp do niezależnych narzędzi oceniających umożliwiających im porównywanie funkcjonowania dostępu do sieci łączności elektronicznej i usług świadczonych w takich sieciach oraz kosztów alternatywnych sposobów korzystania. W tym celu państwa członkowskie ustanawiają dobrowolny system certyfikacji interaktywnych stron, przewodników lub podobnych narzędzi. Certyfikat przyznawany jest na podstawie obiektywnych, przejrzystych i proporcjonalnych wymogów, w szczególności niezależności od jakiegokolwiek dostawcy łączności elektronicznej dla ludności, podawania informacji w prostym języku, zapewniania kompletnych i aktualnych informacji oraz sprawnej procedury rozpatrywania skarg. Jeżeli na rynku nie ma darmowych lub dostępnych po przystępnej cenie certyfikowanych instrumentów umożliwiających porównania, krajowe organy regulacyjne lub inne właściwe organy krajowe udostępniają takie instrumenty same lub za pośrednictwem osób trzecich, zgodnie z wymogami certyfikacji. Informacje publikowane przez dostawców łączności elektronicznej dla ludności są łatwo dostępne i darmowe, w celu udostępnienia instrumentów porównawczych.

4. Na wezwanie właściwych organów publicznych dostawcy łączności elektronicznej dla ludności nieodpłatnie przekazują użytkownikom końcowym informacje leżące w interesie publicznym, w stosownych przypadkach tymi samymi środkami, co te zwykle wykorzystywane przez nich do komunikacji z użytkownikami końcowymi. W takim przypadku informacje są dostarczane przez właściwe organy publiczne dostawcom łączności elektronicznej dla ludności w standardowym formacie i mogą dotyczyć m.in. następujących tematów:

a) najpowszechniejszych sposobów wykorzystywania usług łączności elektronicznej do działań niezgodnych z prawem lub do rozpowszechniania szkodliwych treści – zwłaszcza w przypadku gdy może to naruszać prawa i swobody innych osób – w tym przypadków naruszania praw autorskich i praw pokrewnych oraz konsekwencji prawnych tych czynów; oraz

b) środków zabezpieczenia przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa osobistego oraz przed bezprawnym dostępem do danych osobowych podczas korzystania z usług łączności elektronicznej.

Artykuł 26 – Wymogi informacyjne w umowach

1. Zanim umowa o zapewnieniu dostępu do publicznej sieci łączności elektronicznej lub publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej stanie się ważna, dostawcy łączności elektronicznej dla ludności udzielają konsumentom i innym użytkownikom końcowym, chyba że wyraźnie zrezygnowali oni z tego, co najmniej następujących informacji:

a) dane identyfikacyjne, adres i dane kontaktowe dostawcy oraz, jeśli są one odmienne, adres i dane kontaktowe na potrzeby składania skarg;

b) główne właściwości świadczonych usług, w tym w szczególności:

(i) w przypadku każdego planu taryfowego – rodzaj oferowanych usług, w tym ilość połączeń i wszystkie istotne parametry dotyczące jakości usługi, w tym czas potrzebny na pierwsze podłączenie;

(ii) czy i w których państwach członkowskich zapewniany jest dostęp do służb ratunkowych i informacji o miejscu przebywania osoby wykonującej połączenie oraz informacje o wszelkich ograniczeniach w dostępie do służb ratunkowych, zgodnie z art. 26 dyrektywy 2002/22/WE;

(iii) rodzaje zapewnianych usług posprzedażowych, usług utrzymywania i obsługi klienta, warunki ich świadczenia i opłaty za nie oraz sposoby zamawiania tych usług;

(iv) wszelkie ograniczenia nałożone przez dostawcę na korzystanie z dostarczonych urządzeń końcowych, w tym informacje o odblokowaniu urządzeń końcowych oraz wszelkich opłatach związanych z rozwiązaniem umowy przed końcem minimalnego okresu jej obowiązywania;

c) szczegółowe informacje o cenach i taryfach (w przypadku konsumentów ceny i taryfy brutto wraz z ewentualnymi należnymi opłatami dodatkowymi) oraz sposobach udostępniania aktualnych informacji o wszelkich obowiązujących taryfach i opłatach;

d) oferowane metody płatności i różnice w kosztach wynikające z poszczególnych metod płatności, jak również dostępne rozwiązania mające zagwarantować przejrzystość naliczania opłat oraz monitorowanie poziomu konsumpcji;

e) okres obowiązywania umowy oraz warunki jej przedłużenia i rozwiązania, w tym:

(i) wszelkie zapisy dotyczące minimalnego użytkowania lub czasu trwania wymaganego do skorzystania z warunków promocyjnych;

(ii) wszelkie opłaty związane ze zmianą i przenoszeniem numerów lub innych identyfikatorów, w tym ustalenia dotyczące odszkodowania za opóźnienia lub nadużycia związane ze zmianą identyfikatora;

(iii) wszelkie opłaty za wcześniejsze rozwiązanie umowy, w tym ustalenia dotyczące odzyskania poniesionych kosztów w związku z urządzeniem końcowym (na zasadzie normalnie stosowanych metod amortyzacji) oraz innymi korzyściami wynikającymi z promocji (na zasadzie *pro rata temporis*);

f) wszelkie ustalenia dotyczące odszkodowania i zwrotu pieniędzy, w tym wyraźna wzmianka o ustawowych prawach użytkownika końcowego, które przysługują mu na wypadek świadczenia usług na poziomie jakości niższym niż uzgodniony;

g) jeżeli istnieje taki obowiązek zgodnie z art. 25 dyrektywy 2002/22/WE, informacje o możliwości wyboru przez użytkownika końcowego, czy jego dane osobowe mają być zamieszczone w spisie abonentów oraz o tym, jakie dane są zamieszczane;

h) w przypadku niepełnosprawnych użytkowników końcowych, szczegółowe informacje o opracowanych dla nich produktach i usługach;

i) sposoby wszczęcia procedur rozstrzygania sporów, w tym sporów transgranicznych, zgodnie z art. 34 dyrektywy 2002/22/WE i art. 22 niniejszego rozporządzenia;

j) rodzaj działań, które mogą być podjęte przez dostawcę w związku z przypadkami naruszenia bezpieczeństwa lub integralności lub z zagrożeniami i lukami w systemie bezpieczeństwa.

2. Obok ust. 1 dostawcy łączności elektronicznej dla ludności udzielają użytkownikom końcowym, z wyjątkiem użytkowników końcowych niebędących konsumentami, którzy z

tego zrezygnowali, co najmniej następujących informacji w odniesieniu do świadczonych usług dostępu do internetu:

a) wszelkie ewentualne limity ilości danych; ceny za doraźne lub długotrwałe zwiększenie dostępnej ilości danych; prędkość przesyłania danych i ich koszt po całkowitym wyczerpaniu obowiązującego limitu ilości danych, jeśli obowiązuje taki limit; oraz możliwości sprawdzania w dowolnym momencie przez użytkowników końcowych aktualnego poziomu konsumpcji;

b) faktycznie dostępne prędkości pobierania i wysyłania danych w głównej lokalizacji użytkownika końcowego, w tym faktyczny zakres prędkości, średnie prędkości oraz prędkość przy największym natężeniu ruchu, w tym potencjalny wpływ udzielenia dostępu osobom trzecim za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej;

c) inne parametry jakości usługi;

d) informacje o wszelkich procedurach wprowadzonych przez dostawcę w celu pomiaru i organizowania ruchu, tak aby zapobiec przeciążeniu sieci, a także informacje o tym, jak procedury te mogą wpłynąć na jakość usług i ochronę danych osobowych;

e) jasne i zrozumiałe wyjaśnienie, w jaki sposób limity ilości danych, faktycznie dostępna prędkość oraz inne parametry wpływające na jakość usług, a także równoczesne korzystanie z usług specjalistycznych o podwyższonej jakości mogą w praktyce wpłynąć na korzystanie z treści, aplikacji i usług.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, podawane są w jasnej i zrozumiałej formie w sposób umożliwiający łatwy dostęp do nich, w języku urzędowym państwa członkowskiego zamieszkania lub siedziby użytkownika końcowego i są regularnie aktualizowane. Stanowią one integralną część umowy i mogą być zmienione wyłącznie za wyraźnym porozumieniem stron. Użytkownik końcowy otrzymuje pisemną kopię umowy.

4. Komisja może przyjąć akty wykonawcze szczegółowo określające wymogi informacyjne wyszczególnione w ust. 2. Przedmiotowe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2.

5. Na wezwanie właściwych organów publicznych umowa zawiera także wszelkie informacje, które mogą zostać dostarczone w tym celu przez właściwe organy publiczne, o wykorzystywaniu sieci i usług łączności elektronicznej do działań niezgodnych z prawem lub do rozpowszechniania szkodliwych treści oraz o sposobach ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa osobistego oraz przed bezprawnym przetwarzaniem danych osobowych, o których mowa w art. 25 ust. 4 i które mają związek ze świadczoną usługą.

Artykuł 27 – Kontrola konsumpcji

1. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności oferują użytkownikom końcowym możliwość bezpłatnego korzystania z instrumentu, który dostarcza informacje o łącznej konsumpcji różnych usług łączności elektronicznej wyrażone w walucie, w której naliczane są opłaty obciążające użytkownika końcowego. Taki instrument gwarantuje, że bez zgody użytkownika końcowego łączne wydatki w wyznaczonym okresie użytkowania nie przekroczą określonego limitu finansowego ustalonego przez użytkownika końcowego.

2. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności zapewniają, by użytkownicy końcowi otrzymywali odpowiednie powiadomienie w momencie, w którym konsumpcja usług osiągnęła 80 % limitu finansowego ustalonego zgodnie z ust. 1. W powiadomieniu informuje się, jakie kroki należy podjąć w celu dalszego korzystania z tych usług, w tym o kosztach tych usług. Dostawca zaprzestaje świadczenia określonych usług oraz pobierania opłat od

użytkownika końcowego, gdyby miało dojść do przekroczenia limitu finansowego, chyba że użytkownik końcowy wystąpi o dalsze lub ponowne świadczenie tych usług. Po osiągnięciu limitu finansowego użytkownicy końcowi mogą w dalszym ciągu odbierać połączenia i wiadomości SMS, łączyć się z darmowymi numerami oraz bezpłatnie ze służbami ratunkowymi, wybierając europejski numer alarmowy 112, do końca uzgodnionego okresu naliczania opłat.

3. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności umożliwiają użytkownikom końcowym, bezpośrednio przed wykonaniem przez nich połączenia, uzyskanie, w łatwy sposób i bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów, informacji o obowiązujących taryfach za połączenie z danym numerem lub skorzystanie z danej usługi, w przypadku których obowiązują szczególne ceny, chyba że krajowy organ regulacyjny uprzednio zezwolił na odstępstwo ze względów proporcjonalności. Wszelkie takie informacje dostarczane są w sposób umożliwiający porównanie cen wszystkich takich numerów lub usług.

4. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności oferują użytkownikom końcowym możliwość bezpłatnego otrzymywania szczegółowych rachunków.

Artykuł 28 – Rozwiązanie umowy

1. Umowy zawierane między konsumentami i dostawcami łączności elektronicznej dla ludności nie mogą przewidywać minimalnego okresu obowiązywania umowy przekraczającego 24 miesiące. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności oferują użytkownikom końcowym możliwość zawarcia umowy o maksymalnym okresie obowiązywania wynoszącym 12 miesięcy.

2. Konsumenty i inni użytkownicy, chyba że zrezygnowali z tej możliwości, mają prawo rozwiązania umowy za jednomiesięcznym wypowiedzeniem, jeżeli od czasu zawarcia umowy upłynęło co najmniej sześć miesięcy. Nie powoduje to konieczności wypłacenia żadnego odszkodowania, poza pozostałą wartością dofinansowanych urządzeń związanych z umową w momencie zawierania umowy oraz obliczonym na zasadzie *pro rata temporis* zwrotem wszelkich innych korzyści wynikających z promocji określonych jako takie w momencie zawierania umowy. Wszelkie ograniczenia użytkowania urządzeń końcowych w takich sieciach są nieodpłatnie usuwane przez dostawcę najpóźniej w momencie zapłaty takiego odszkodowania.

3. Jeżeli umowy lub prawo krajowe przewidują dorozumiane przedłużanie okresu obowiązywania umowy, dostawca łączności elektronicznej dla ludności informuje o tym użytkownika w odpowiednim czasie, tak by użytkownik ten miał co najmniej miesiąc na sprzeciwienie się dorozumianemu przedłużeniu. Jeżeli użytkownik końcowy nie wyrazi sprzeciwu, umowa uznawana jest za umowę zawartą na czas nieokreślony, która może zostać rozwiązana przez użytkownika w dowolnym terminie, za jednomiesięcznym wypowiedzeniem i bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów.

4. Użytkownicy końcowi mają prawo rozwiązania umowy bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów po powiadomieniu przez dostawcę łączności elektronicznej dla ludności o zamiarze wprowadzenia zmian w warunkach umowy, chyba że proponowane zmiany przynoszą użytkownikom końcowym wyłącznie korzyści. Dostawcy powiadamiają użytkowników końcowych o wszelkich takich zmianach z odpowiednim wyprzedzeniem, nie krótszym niż jeden miesiąc, jednocześnie informując ich o przysługującym im prawie do rozwiązania zawartych umów bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów, jeżeli nie akceptują nowych warunków. Ustęp 2 stosuje się odpowiednio.

5. Wszelkie znaczące i nie mające charakteru tymczasowego różnice między faktyczną uzyskiwaną prędkością lub innymi parametrami jakości a parametrami podanymi przez dostawcę łączności elektronicznej dla ludności zgodnie z art. 26 uznawane są za brak zapewnienia określonych parametrów do celów ustalenia środków ochrony prawnej przysługujących użytkownikowi końcowemu zgodnie z prawem krajowym.

6. Zamówienie dodatkowych usług świadczonych przez tego samego dostawcę łączności elektronicznej dla ludności nie powoduje, że początkowy okres obowiązywania umowy biegnie od nowa, chyba że cena dodatkowej usługi/dodatkowych usług znacząco przekracza cenę początkowo zamówionych usług lub też te dodatkowe usługi oferowane są po specjalnej promocyjnej cenie związanej z przedłużeniem obowiązującej umowy.

7. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności stosują warunki i procedury rozwiązania umowy, które nie tworzą barier utrudniających zmianę dostawcy usług ani nie zniechęcają do tego kroku.

Artykuł 29 – Oferty powiązane

Jeżeli pakiet usług oferowanych konsumentom obejmuje co najmniej podłączenie do sieci łączności elektronicznej lub usługę łączności elektronicznej, art. 28 i 30 niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie do wszystkich elementów tego pakietu.

Rozdział V

Ułatwienie zmiany dostawcy

Artykuł 30 – Zmiana dostawcy i przenoszalność numerów

1. Wszyscy użytkownicy końcowy posiadający numery ujęte w krajowym planie numeracji telefonicznej, którzy o to wystąpią, mają prawo zachowania swojego numeru/swoich numerów niezależnie od dostawcy łączności elektronicznej dla ludności świadczącego usługę, zgodnie z częścią C załącznika I do dyrektywy 2002/22/WE, o ile dostawca jest dostawcą łączności elektronicznej w państwie członkowskim, którego dotyczy krajowy plan numeracji, lub jest europejskim dostawcą łączności elektronicznej, który powiadomił właściwy organ regulacyjny państwa członkowskiego siedziby o tym, że świadczy lub zamierza świadczyć takie usługi w państwie członkowskim, którego dotyczy krajowy plan numeracji.

2. Obowiązujące między dostawcami łączności elektronicznej dla ludności ceny związane z zapewnianiem możliwości przenoszenia numerów ustalane są na podstawie faktycznych kosztów, a bezpośrednie opłaty dla użytkowników końcowych, jeśli takie są pobierane, nie mogą zniechęcać ich do zmiany dostawcy.

3. Przenoszenie numerów, a następnie ich aktywacja przeprowadzane są w jak najkrótszym czasie. W przypadku użytkowników końcowych, którzy zawarli umowę o przeniesieniu numeru do nowego dostawcy, numer ten aktywowany jest w przeciągu jednego dnia roboczego od daty zawarcia takiej umowy. W każdym przypadku niemożność korzystania z usługi nie może trwać dłużej niż jeden dzień roboczy.

4. Przejmujący dostawca łączności elektronicznej dla ludności przeprowadza proces zmiany i przenoszenia. Użytkownicy końcowi otrzymują odpowiednie informacje o zmianie przed rozpoczęciem procesu zmiany i w jego trakcie, a także bezpośrednio po jego zakończeniu. Użytkownicy końcowi nie mogą zostać przeniesieni do innego dostawcy wbrew swojej woli.

5. Umowy użytkowników końcowych z dostawcami łączności elektronicznej dla ludności, od których się przenoszą, wygasają automatycznie wraz z zakończeniem zmiany.. Poprzedni

dostawcy łączności elektronicznej dla ludności zwracają konsumentom korzystającym z usług przedpłaconych wszelkie pozostałe na ich koncie środki.

6. Dostawcy łączności elektronicznej dla ludności, którzy opóźniają przeniesienie lub nadużywają tę procedurę, w tym poprzez brak udostępnienia informacji potrzebnych do szybkiego przeniesienia, zobowiązani są do wypłacenia odszkodowania użytkownikom końcowym, którzy padli ofiarą takiego opóźnienia lub nadużyć.

7. W przypadku gdy użytkownik końcowy przenoszący się do nowego dostawcy usług dostępu do internetu ma adres e-mail zapewniany przez dotychczasowego dostawcę, ten ostatni na wniosek użytkownika końcowego bezpłatnie przekazuje na adres e-mail wskazany przez użytkownika końcowego wszystkie wiadomości e-mail otrzymane przez użytkownika końcowego na jego poprzedni adres przez okres 12 miesięcy. Usługa przekazywania wiadomości e-mail obejmuje wysyłanie automatycznej informacji zwrotnej do wszystkich wysyłających wiadomości e-mail na poprzedni adres, zawiadamiającej ich o nowym adresie e-mail użytkownika końcowego. Użytkownik końcowy może poprosić, by nowy adres e-mail nie był podawany w automatycznej wiadomości zwrotnej.

Po upływie początkowego 12-miesięcznego okresu dotychczasowy dostawca łączności elektronicznej dla ludności zapewnia użytkownikowi możliwość przedłużenia okresu przekazywania wiadomości e-mail, w razie potrzeby pobierając za to opłaty. Dotychczasowy dostawca łączności elektronicznej dla ludności nie przydziela początkowego adresu e-mail innemu użytkownikowi końcowemu przed upływem dwóch lat od daty rozwiązania umowy, a w każdym przypadku w okresie, na jaki przedłużono przekazywanie wiadomości e-mail.

8. Właściwe organy krajowe mogą ustanowić ogólny proces zmiany i przenoszenia, obejmujący ustanowienie odpowiednich sankcji dla dostawców i odszkodowań dla użytkowników końcowych. Uwzględniają one potrzebną ochronę dla użytkowników końcowych w trakcie procesu zmiany dostawcy oraz konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzenia tego procesu.

Rozdział VI

Przepisy organizacyjne i końcowe

Artykuł 31 – Sankcje

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia i przyjmują wszystkie środki niezbędne do zapewnienia ich wdrożenia. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach w terminie do dnia 1 lipca 2016 r. i niezwłocznie powiadamiają ją o wszelkich późniejszych zmianach w nich wprowadzonych.

W odniesieniu do europejskich dostawców łączności elektronicznej sankcje nakładane są zgodnie z rozdziałem II dotyczącym odpowiednich kompetencji krajowych organów regulacyjnych w państwach siedziby i państwach przyjmujących.

Artykuł 32 Przekazanie uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 5, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia].

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 5, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 5 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 33 – Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Łączności ustanowiony na mocy art. 22 ust. 1 dyrektywy 2002/21/WE. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 34 – Zmiany w dyrektywie 2002/20/WE

W art. 3 ust. 2 skreśla się akapit drugi.

Artykuł 35 – Zmiany w dyrektywie 2002/21/WE

W dyrektywie 2002/21/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„Niniejsza dyrektywa i dyrektywy szczegółowe interpretowane są i stosowane łącznie z przepisami rozporządzenia nr [XX/2014].”;

2) w art. 7a wprowadza się następujące zmiany:

– a) w ust.1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli projektowany środek, objęty zakresem art. 7 ust. 3, ma na celu nałożenie, zmianę lub wycofanie obowiązku spoczywającego na operatorze na podstawie art. 16 w związku z art. 5 i art. 9–13 dyrektywy 2002/19/WE (dyrektywa o dostępie) oraz na podstawie art. 17 dyrektywy 2002/22/WE (dyrektywa o usłudze powszechnej), Komisja może w terminie jednego miesiąca, o którym mowa w art. 7 ust. 3 niniejszej dyrektywy, powiadomić dany krajowy organ regulacyjny i BEREC o powodach uznania, że projektowany środek stanowiłby przeszkodę dla funkcjonowania jednolitego rynku lub że ma poważne wątpliwości co do zgodności tego środka z prawem Unii, biorąc pod uwagę wszelkie odpowiednie zalecenia przyjęte na mocy art. 19 ust. 1 niniejszej dyrektywy dotyczące zharmonizowanego stosowania szczególnych przepisów niniejszej dyrektywy i dyrektyw szczegółowych. W takim przypadku

projektowany środek nie jest przyjmowany w kolejnych trzech miesiącach następujących po zgłoszeniu dokonany przez Komisję.”;

– b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W okresie trzech miesięcy, o którym mowa w ust. 1, Komisja, BEREC i właściwy krajowy organ regulacyjny ściśle współpracują w celu określenia najwłaściwszego i najskuteczniejszego środka w świetle celów ustanowionych w art. 8, biorąc jednocześnie należycie pod uwagę opinie uczestników rynku i konieczność wypracowania spójnej praktyki regulacyjnej. Jeżeli projektowany środek ma na celu nałożenie, zmianę lub wycofanie obowiązku spoczywającego na europejskim dostawcy łączności elektronicznej w rozumieniu rozporządzenia [XXX/2014] w przyjmującym państwie członkowskim, we współpracy uczestniczyć może także krajowy organ regulacyjny państwa siedziby.”;

– c) w ust. 5 dodaje się lit. aa) w brzmieniu:

„aa) podjąć decyzję o zobowiązaniu danego krajowego organu regulacyjnego do wycofania projektowanego środka, przedstawiając jednocześnie konkretne propozycje wprowadzenia w nim zmian, jeżeli projektowany środek ma na celu nałożenie, zmianę lub wycofanie obowiązku spoczywającego na europejskim dostawcy usług łączności elektronicznej w rozumieniu rozporządzenia [XXX/2014].”;

– d) w ust. 6 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Artykuł 7 ust. 6 ma zastosowanie w przypadkach, w których Komisja podejmuje decyzję zgodnie z ust. 5 lit. aa)”;

3) w art. 15 wprowadza się następujące zmiany:

– a) między pierwszym i drugim akapitem ust. 1 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Oceniając, czy dany rynek ma właściwości mogące uzasadnić nałożenie ex ante obowiązków regulacyjnych i dlatego musi zostać ujęty w zaleceniu, Komisja uwzględnia w szczególności potrzebę spójnych regulacji w całej Unii, potrzebę wspierania skutecznych inwestycji i innowacji w interesie użytkowników końcowych oraz ogólnej konkurencyjności unijnej gospodarki, jak również znaczenie danego rynku, obok innych czynników, takich jak istniejąca konkurencja infrastrukturalna na poziomie detalicznym oraz konkurencja pod względem cen, oferty i jakości produktów oferowanych użytkownikom końcowym. Komisja rozważa wszystkie istotne ograniczenia dla konkurencji, niezależnie od tego, czy sieci, usługi lub aplikacje stanowiące źródło takich ograniczeń uznawane są za sieci łączności elektronicznej, usługi łączności elektronicznej lub inne rodzaje usług lub aplikacji porównywalne z punktu widzenia użytkownika końcowego, w celu ustalenia, czy, w ogólnym ujęciu w Unii lub na znacznej części jej terytorium spełnione są łącznie następujące trzy kryteria:

a) występowanie istotnych, niemających przejściowego charakteru barier strukturalnych, prawnych lub regulacyjnych, utrudniających wejście na rynek;

b) struktura rynku nie sprzyja uzyskaniu skutecznej konkurencji w odpowiednim okresie czasu, uwzględniając stan konkurencji infrastrukturalnej i inne rodzaje konkurencji po pokonaniu barier utrudniających wejście na rynek;

c) samo prawo konkurencji nie wystarczy do odpowiedniego zaradzenia niedoskonałościom rynku.”;

– b) w ust. 3 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Wykonując kompetencje na mocy art. 7, Komisja sprawdza, czy trzy kryteria określone w ust. 1 są łącznie spełnione, oceniając zgodność z prawem Unii projektowanego środka, w którym stwierdzono, że

a) dany rynek, który nie został ujęty w zaleceniu, ma właściwości uzasadniające nałożenie wymogów regulacyjnych, ze względu na szczególne uwarunkowania krajowe; lub

b) rynek ujęty w zaleceniu nie wymaga regulacji ze względu na szczególne uwarunkowania krajowe.”;

4) w art. 19 akapit pierwszy wprowadza się następujące zmiany:

„Bez uszczerbku dla art. 9 niniejszej dyrektywy oraz art. 6 i 8 dyrektywy 2002/20/WE (dyrektywa o zezwoleniach), w przypadku gdy Komisja stwierdzi, że rozbieżności w realizacji przez krajowe organy regulacyjne zadań regulacyjnych określonych w niniejszej dyrektywie i w dyrektywach szczegółowych oraz rozporządzeniu nr [XX/2014] mogą stwarzać przeszkody dla funkcjonowania rynku wewnętrznego, może ona wydać, w jak największym stopniu uwzględniając opinię BEREC zalecenie lub decyzję w sprawie zharmonizowanego stosowania przepisów niniejszej dyrektywy, dyrektyw szczegółowych i rozporządzenia nr [XX/2014], aby wesprzeć realizację celów określonych w art. 8.”.

Artykuł 36 – Zmiany w dyrektywie 2002/22/WE

1. W dyrektywie 2002/22/WE wprowadza się następujące zmiany ze skutkiem od dnia 1 lipca 2016 r.:

1) w art. 1 ust. 3 skreśla się pierwsze zdanie;

2) skreśla się art. 20, 21, 22 i 30.

2. Państwa członkowskie utrzymują w mocy do dnia 1 lipca 2016 r. wszystkie środki służące transpozycji przepisów, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 37 – Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 531/2012

W rozporządzeniu (WE) nr 531/2012 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 1 dodaje się akapit trzeci w brzmieniu:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do usług roamingowych świadczonych w Unii użytkownikom końcowym, których krajowy operator jest dostawcą łączności elektronicznej dla ludności w państwie członkowskim.”;

2) w art. 2 ust. 2 dodaje się literę r) w brzmieniu:

„r) „dwustronna lub wielostronna umowa roamingowa” oznacza jedną umowę handlową lub techniczną lub większą liczbę takich umów zawartych między dostawcami usług roamingu, umożliwiającą wirtualne zwiększenie zasięgu sieci macierzystej oraz stałe świadczenie przez każdego dostawcę usług roamingu detalicznych usług roamingu regulowanego po tej samej cenie jak ich odpowiednich krajowych usług łączności ruchomej.”;

3) w art. 4 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do dostawców usług roamingu, którzy świadczą detaliczne usługi roamingu regulowanego zgodnie z art. 4a .”;

4) dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Artykuł 4a

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie do dostawców usług roamingu, którzy:

a) stosują, domyślnie i we wszystkich odpowiednich pakietach usług detalicznych obejmujących regulowane usługi roamingu, stawki obowiązujące za usługi krajowe zarówno w przypadku usług krajowych, jak i usług roamingu regulowanego w całej Unii, tak jak gdyby usługi roamingu regulowanego konsumowane były w ramach sieci macierzystej; oraz

b) zapewniają, czy to za pośrednictwem swoich własnych sieci, czy też na mocy dwustronnej lub wielostronnej umowy roamingowej z innymi dostawcami usług roamingu, spełnienie wymogów określonych w lit. a) przez co najmniej jednego dostawcę roamingu we wszystkich państwach członkowskich.

2. Ustępy 1, 6 i 7 nie wykluczają możliwości ograniczenia przez dostawcę usług roamingu korzystania z detalicznych usług roamingu regulowanego po obowiązującej stawce za usługi krajowe poprzez odwołanie się do kryterium rozsądnego używania. W każdym przypadku kryterium to jest stosowane w taki sposób, by podczas okresowych podróży po terytorium Unii konsumenci korzystający z różnych krajowych pakietów usług detalicznych dostawcy usług roamingu mogli bez obaw korzystać z nich w sposób, w jaki normalnie korzystają z odpowiednich krajowych pakietów usług detalicznych. Dostawca usług roamingu korzystający z tej możliwości publikuje zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b) rozporządzenia XXX/2014 oraz podaje w swoich umowach, zgodnie z art. 26 ust. 1 lit. b) i c) tego rozporządzenia, szczegółowe informacje ilościowe dotyczące sposobu stosowania kryterium rozsądnego używania, odnosząc się do opłaty głównej, ilości lub innych parametrów danego pakietu usług detalicznych.

Do dnia 31 grudnia 2014 r. BEREC, po konsultacji z zainteresowanymi stronami i w ścisłej współpracy z Komisją, wydaje ogólne wytyczne dotyczące stosowania kryterium rozsądnego używania w umowach detalicznych oferowanych przez dostawców usług roamingu korzystających z niniejszego artykułu.. BEREC opracowuje takie wytyczne pod kątem ogólnego celu określonego w akapicie pierwszym, mając na uwadze w szczególności ewolucję cen i modelu korzystania z usług w państwach członkowskich, stopień zbliżenia cen usług krajowych w Unii, wszelki widoczny wpływ roamingu oferowanego po stawkach krajowych na ewolucję takich stawek oraz hurtowych opłat za roaming w niezbilansowanym ruchu między dostawcami usług roamingu.

Właściwy krajowy organ regulacyjny monitoruje i nadzoruje stosowanie kryterium rozsądnego używania, w możliwie najszerszym stopniu uwzględniając ogólne wytyczne BEREC, po ich przyjęciu, oraz zapobiegając stosowaniu nieuzasadnionych warunków.

3. Indywidualni użytkownicy końcowi korzystający z usług dostawcy usług roamingu korzystającego z niniejszego artykułu mogą, na własny wniosek, świadomie i wyraźnie zrezygnować z korzyści związanych ze stosowaniem do usług roamingu regulowanego właściwej krajowej opłaty za usługę w ramach danego pakietu usług detalicznych w zamian za inne korzyści oferowane przez tego dostawcę. Dostawca usług roamingu przypomina tym użytkownikom końcowym, jakie korzyści związane z roamingiem zostaną w ten sposób utracone. Krajowe organy regulacyjne monitorują w szczególności, czy dostawcy usług roamingu korzystający z niniejszego artykułu stosują praktyki biznesowe służące ominięciu domyślnych uregulowań.

4. Opłaty za detaliczne usługi roamingu regulowanego ustanowione w art. 8, 10 i 13 nie mają zastosowania do usług roamingu oferowanych przez dostawcę korzystającego z niniejszego artykułu, w zakresie, w jakim pobierane za nie opłaty są na tym samym poziomie, co opłaty obowiązujące za usługi krajowe.

Jeżeli dostawca usług roamingu korzystający z niniejszego artykułu stosuje za korzystanie z usług roamingu regulowanego wykraczające poza rozsądne używanie takich usług zgodnie z ust. 2, opłaty różne od tych obowiązujących za usługi krajowe, lub jeżeli indywidualny użytkownik końcowy wyraźnie zrzeka się korzyści wynikających ze stosowania opłat za usługi krajowe w przypadku usług roamingu regulowanego zgodnie z ust. 3, opłaty za te usługi roamingu regulowanego nie przekraczają detalicznych opłat roamingowych ustanowionych w art. 8, 10 i 13.

5. Dostawca usług roamingu pragnący skorzystać z niniejszego artykułu zgłasza Urzędowi BEREC swoje własne oświadczenie oraz wszelkie umowy dwustronne lub wielostronne, na mocy których wypełnia warunki ust. 1 oraz wszelkie zmiany w tych umowach. Zgłaszając te dokumenty, dostawca usług roamingu przedstawia również dowód na wyrażenie przez wszelkich partnerów zgłoszonych dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych zgody na zgłoszenie tych dokumentów.

6. W okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2016 r. niniejszy artykuł stosuje się do dostawców usług roamingu, które nie spełniają warunków określonych w ust. 1, jeżeli spełniają one następujące warunki:

a) dostawca usług roamingu zgłasza swoje własne oświadczenie oraz wszelkie właściwe dwustronne lub wielostronne umowy roamingowe do Urzędu BEREC zgodnie z ust. 5, powołując się wyraźnie na niniejszy ustęp;

b) dostawca usług roamingu zapewni, czy to za pośrednictwem swoich własnych sieci, czy też na mocy dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych z innymi dostawcami usług roamingu, że warunki określone w ust. c), d) i e) zostały spełnione w co najmniej 17 państwach członkowskich, w których zamieszkuje 70 % ludności Unii;

c) dostawca usług roamingu i wszyscy partnerzy umowni w rozumieniu lit. b) zobowiążą się do udostępnienia i aktywnego oferowania, najpóźniej od dnia 1 lipca 2014 r. lub od daty zgłoszenia, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza, co najmniej jednego pakietu usług detalicznych z opcją taryfową, zgodnie z którą stawka opłat pobieranych za usługi krajowe obowiązuje zarówno w przypadku usług krajowych, jak i usług roamingu regulowanego na terytorium całej Unii, tak jak gdyby te usługi roamingu regulowanego konsumowano w ramach sieci macierzystej;

d) dostawca usług roamingu i wszyscy partnerzy umowni w rozumieniu lit. b) zobowiążą się do udostępnienia i aktywnego oferowania, najpóźniej od dnia 1 stycznia 2015 r. lub od daty zgłoszenia, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza, takich opcji taryfowych w pakietach usług detalicznych, które, poczynając od dnia 1 stycznia tego roku, były używane przez co najmniej 50 % klientów poszczególnych stron;

e) dostawca usług roamingu i wszyscy partnerzy umowni w rozumieniu lit. b) zobowiążą się do spełnienia, najpóźniej do dnia 1 lipca 2016 r., wymogów ust. 1 lit. b) we wszystkich swoich pakietach usług detalicznych.

Dostawca usług roamingu korzystający z niniejszego artykułu i wszyscy partnerzy umowni w rozumieniu lit. b) mogą, zamiast podejmowania zobowiązania, o którym mowa w lit. d), zobowiązać się, że od dnia 1 lipca 2015 r. lub od daty zgłoszenia, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza, wszelkie opłaty dodatkowe z tytułu roamingu doliczane do obowiązujących opłat za usługi krajowe w jej różnych pakietach usług detalicznych stanowiąc będą łącznie nie więcej niż 50 % opłat obowiązujących w tych pakietach w dniu 1 stycznia 2015 r., niezależnie od tego, czy takie opłaty dodatkowe naliczane są na podstawie jednostek takich jak minuta rozmowy czy megabajt, okresy takie jak dni czy tygodnie korzystania z roamingu, czy też za pomocą jakichkolwiek innych sposobów lub połączenia wielu sposobów.

Dostawcy usług roamingu powołujący się na niniejszą literę wykazują krajowemu organowi regulacyjnemu zgodność z wymogiem 50 % obniżki oraz dostarczają wszelką niezbędną dokumentację, do której przedstawienia zostaną wezwani przez ten organ.

Jeżeli dostawca usług roamingu korzystający z niniejszego artykułu zgłosi swoje oświadczenie oraz wszelkie właściwe dwustronne lub wielostronne umowy roamingowe do Urzędu BEREC na mocy lit. a) w akapicie pierwszym, a tym samym będą podlegać treści tego akapitu, zgłaszający dostawca usług roamingu oraz wszyscy partnerzy umowni w rozumieniu lit. b) będą zobowiązani do wypełnienia ciężących na nich zobowiązań zgodnie z lit. c), d) i e) w akapicie pierwszym, w tym wszelkich zobowiązań alternatywnych wobec tego przewidzianego w lit. d) tego akapitu, co najmniej do dnia 1 lipca 2018 r.

7. W okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2016 r. niniejszy artykuł stosuje się do dostawców usług roamingu, którzy nie spełniają warunków określonych w ust. 1, jeżeli spełniają oni następujące warunki:

a) dostawca usług roamingu zgłosi swoje własne oświadczenie oraz wszelkie właściwe dwustronne lub wielostronne umowy roamingowe do Urzędu BEREC zgodnie z ust. 5, powołując się wyraźnie na niniejszy ustęp;

b) dostawca usług roamingu zapewni, czy to za pośrednictwem swoich własnych sieci, czy też na mocy dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych z innymi dostawcami usług roamingu, że warunki określone w ust. 1 lit. a) zostaną spełnione w co najmniej 10 państwach członkowskich, w których zamieszkuje 30 % ludności Unii, najpóźniej od dnia 1 lipca 2014 r. lub od daty zgłoszenia, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza;

c) dostawca usług roamingu zapewni, czy to za pośrednictwem swoich własnych sieci, czy też na mocy dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych z innymi dostawcami usług roamingu, że warunki określone w ust. 1 lit. a) zostaną spełnione w co najmniej 14 państwach członkowskich, w których zamieszkuje 50 % ludności Unii, najpóźniej od dnia 1 lipca 2015 r. lub od daty zgłoszenia, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza;

d) dostawca usług roamingu zapewni, czy to za pośrednictwem swoich własnych sieci, czy też na mocy dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych z innymi dostawcami usług roamingu, że warunki określone w ust. 1 lit. a) zostaną spełnione w co najmniej 17 państwach członkowskich, w których zamieszkuje 70 % ludności Unii, najpóźniej od dnia 1 lipca 2016 r.

Jeżeli dostawca usług roamingu korzystający z niniejszego artykułu zgłosi własne oświadczenie oraz wszelkie właściwe dwustronne lub wielostronne umowy roamingowe do Urzędu BEREC na mocy lit. a) w akapicie pierwszym, a tym samym będzie podlegał treści tego akapitu, zgłaszający dostawca usług roamingu i wszyscy partnerzy umowni w rozumieniu lit. b) są zobowiązani do wypełnienia ciężących na nich obowiązków i spełnienia warunków określonych w ust. 1 lit. a) co najmniej do dnia 1 lipca 2018 r.

8. Dostawcy usług roamingu negocjują w dobrej wierze ustalenia zmierzające do zawarcia dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych, na uczciwych i racjonalnych warunkach, mając na uwadze, że takie umowy z innymi dostawcami usług roamingowych powinny umożliwić wirtualne zwiększenie zasięgu sieci macierzystej oraz trwale świadczenie przez każdego dostawcę usług roamingu korzystającego z niniejszego artykułu detalicznych usług roamingu regulowanego po tej samej cenie, co ich odpowiednich krajowych usług łączności ruchomej.

9. Na zasadzie wyjątku od ust. 1, po dniu 1 lipca 2016 r. niniejszy artykuł stosuje się do dostawców usług roamingu korzystających z niniejszego artykułu, którzy wykażą, że w dobrej wierze dążyli do zawarcia lub przedłużenia dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych na uczciwych i racjonalnych warunkach we wszystkich państwach

członkowskich, w których nie spełniają jeszcze wymogów ust. 1, ale nie zdołali zawrzeć żadnej dwustronnej lub wielostronnej umowy roamingowej z dostawcą usług roamingu w jednym państwie członkowskim lub większej ich liczbie, o ile spełniają oni wymóg dotyczący minimalnego zasięgu sieci, o którym mowa w ust. 6 lit. b), oraz pozostają w zgodności z wszystkimi pozostałymi istotnymi przepisami niniejszego artykułu. W takich przypadkach dostawcy usług roamingu korzystający z niniejszego artykułu w dalszym ciągu próbują uzgodnić racjonalne warunki zawarcia umowy roamingowej z dostawcami usług roamingu z wszystkich niereprezentowanych państw członkowskich.

10. Jeżeli alternatywny dostawca usług roamingu przyznał już dostęp klientom dostawcy krajowego na mocy art. 4 ust. 1 i poczynił już inwestycje niezbędne do obsługi tych klientów, art. 4 ust. 7 nie ma zastosowania do takiego dostawcy krajowego w przejściowym okresie trzech lat. Okres przejściowy nie zwalnia z obowiązku dalszego przestrzegania jakichkolwiek okresów umownych uzgodnionych z alternatywnym dostawcą usług roamingu.

11. Niniejszy artykuł obowiązuje bez uszczerbku dla stosowania unijnych reguł konkurencji do dwustronnych lub wielostronnych umów roamingowych.”;

5) w art. 8 ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„2. Ze skutkiem od dnia 1 lipca 2013 r. opłata detaliczna (bez podatku VAT) w ramach eurotaryfy usług głosowych, którą dostawca usług roamingu może pobierać od swojego klienta korzystającego z roamingu za połączenie realizowane w roamingu regulowanym, może być różna dla różnych połączeń w roamingu, lecz nie przekracza 0,24 EUR za minutę każdego wykonanego połączenia lub 0,07 EUR za minutę każdego odebranego połączenia.. Maksymalna opłata detaliczna za połączenie zostanie obniżona do 0,19 EUR w dniu 1 lipca 2014 r. Poczynając od dnia 1 lipca 2014 r., dostawcy usług roamingu nie pobierają od swoich klientów korzystających z roamingu żadnych opłat z tytułu odebranych połączeń, bez uszczerbku dla środków mających zapobiegać użytkowaniu usług w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub noszący znamiona oszustwa. Bez uszczerbku dla art. 19, te maksymalne opłaty detaliczne w ramach eurotaryfy usług głosowych pozostają ważne do dnia 30 czerwca 2017 r.”;

b) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Każdy dostawca usług roamingu pobiera od swoich klientów korzystających z roamingu opłaty z tytułu wszelkich połączeń realizowanych w roamingu regulowanym, do których stosuje się eurotaryfę usług głosowych, w oparciu o naliczanie sekundowe.”;

6) w art. 14 dodaje się ust. 1a w następującym brzmieniu:

„1a. Jeżeli korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego po stawce obowiązującej w przypadku usług krajowych podlega ograniczeniu wynikającego z kryterium rozsądnego używania zgodnie z art. 4a ust. 2, dostawcy usług roamingu ostrzegają klientów korzystających z roamingu, że korzystanie z połączeń roamingowych i wiadomości SMS osiągnęło limit rozsądnego używania, przekazując im równocześnie podstawowe zindywidualizowane informacje o opłatach za usługi roamingu obowiązujących za wykonywanie połączeń lub wysyłanie wiadomości SMS przekraczające opłaty za usługi krajowe lub usługi wykraczające poza pakiet usług krajowych, zgodnie z akapitem drugim, czwartym i piątym ust. 1 niniejszego artykułu.”;

7) w art. 15 dodaje się ust. 2a w następującym brzmieniu:

„2a. Jeżeli korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego po stawce obowiązującej w przypadku usług krajowych podlega ograniczeniu wynikającemu z kryterium rozsądnego

używania zgodnie z art. 4a ust. 2, dostawcy usług roamingu ostrzegają klientów korzystających z roamingu, że korzystanie z usług transmisji danych w roamingu osiągnęło limit rozsądnego używania, przekazując im równocześnie podstawowe zindywidualizowane informacje o opłatach za usługi roamingu obowiązujących za korzystanie z usług transmisji danych przekraczających opłaty za usługi krajowe lub usługi wykraczające poza pakiet usług krajowych, zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. Ustęp 3 niniejszego artykułu ma zastosowanie do opłat z tytułu usług transmisji danych w roamingu przekraczających opłaty obowiązujące za usługi krajowe lub usług wykraczających poza pakiety, o których mowa w art. 4a ust. 2.”;

8) w art. 19 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

(i) pierwsze zdanie otrzymuje brzmienie:

„Komisja dokonuje przeglądu funkcjonowania niniejszego rozporządzenia i, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w tej sprawie w terminie do dnia 31 grudnia 2016 r.”;

(ii) litera g) otrzymuje brzmienie:

„g) stopnia, w jakim wdrożenie rozwiązań strukturalnych przewidzianych w art. 3 i 4 oraz alternatywnego systemu przewidzianego w art. 4a przyczyniło się do rozwoju konkurencji na rynku wewnętrznym usług roamingu w takim stopniu, że nie ma faktycznie różnicy między taryfami roamingowymi i taryfami krajowymi;”;

(iii) dodaje się lit. i) w brzmieniu:

„i) zakresu zaobserwowanych zmian krajowych cen detalicznych, na które wpływ miało stosowanie przez dostawców usług roamingu stawek za usługi krajowe zarówno do usług krajowych, jak i usług roamingu regulowanego w całej Unii (jeśli takie zmiany zaobserwowano).

b) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) pierwsze zdanie otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli sprawozdanie wykaże, że opcje taryfowe, w których stawki opłat obowiązujące za usługi krajowe stosowane są zarówno w przypadku usług krajowych, jak i usług roamingu regulowanego, nie są oferowane we wszystkich pakietach usług detalicznych z zastrzeżeniem rozsądnego używania przez co najmniej jednego dostawcę usług roamingu w każdym państwie członkowskim, lub że oferta alternatywnych dostawców usług roamingu nie pozwoliła konsumentom w całej Unii uzyskać łatwego dostępu do zasadniczo porównywalnych taryf za usługi roamingu, Komisja w tym samym terminie przedstawia odpowiedniej projekty Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w celu zaradzenia tej sytuacji oraz dopilnowania, by taryfy za usługi krajowe i roamingowe były identyczne na rynku wewnętrznym.”;

(ii) litera d) otrzymuje brzmienie:

„d) w celu zmiany okresu stosowania lub obniżenia maksymalnych opłat hurtowych przewidzianych w art. 7, 9 i 12, aby zapewnić wszystkim dostawcom usług roamingu większe możliwości udostępnienia w ich pakietach usług detalicznych opcji taryfowych z zastrzeżeniem rozsądnego używania, w których stawki opłat obowiązujące za usługi krajowe stosowane są zarówno w przypadku usług krajowych, jak i usług roamingu regulowanego, tak jak gdyby z tych drugich korzystano w ramach sieci macierzystej.”.

Artykuł 38 – Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 1211/2009

W rozporządzeniu (WE) nr 1211/2009 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. BEREK działa w zakresie stosowania dyrektywy 2002/21/WE (dyrektywa ramowa) oraz dyrektyw 2002/19/WE, 2002/20/WE, 2002/22/WE i 2002/58/WE (dyrektywy szczegółowe), a także rozporządzeń (WE) nr 531/2012 i nr XX/2014”;

2) w art. 4 skreśla się ust. 4 i 5;

3) dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Artykuł 4a – Wyznaczenie i zadania przewodniczącego

1. Rada Organów Regulacyjnych reprezentowana jest przez przewodniczącego, będącego niezależnym specjalistą zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu.

Przewodniczący jest zatrudniany w Urzędzie jako pracownik zatrudniony na czas określony, na mocy art. 2 lit. a) warunków zatrudnienia innych pracowników.

Przewodniczący odpowiada za przygotowanie prac Rady Organów Regulacyjnych oraz przewodniczy, bez prawa głosu, posiedzeniom Rady Organów Regulacyjnych i komitetu zarządzającego.

Bez uszczerbku dla funkcji Rady Organów Regulacyjnych w odniesieniu do zadań przewodniczącego, przewodniczący nie zwraca się o instrukcje do jakiegokolwiek rządu ani krajowego organu regulacyjnego, do Komisji ani do żadnego innego podmiotu publicznego lub prywatnego, ani nie przyjmuje takich instrukcji.

2. Przewodniczący jest powoływany przez Radę Organów Regulacyjnych w trybie otwartej procedury wyboru na podstawie kryteriów dotyczących posiadanych kwalifikacji, umiejętności, wiedzy na temat uczestników rynku łączności elektronicznej oraz na temat tych rynków, a także na podstawie doświadczenia w zakresie nadzoru i regulacji.

Przed powołaniem kandydat wybrany przez Radę Organów Regulacyjnych może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i udzielenia odpowiedzi na pytania jej członków.

Powołanie przewodniczącego jest skuteczne jedynie po zatwierdzeniu przez komitet zarządzający.

Rada Organów Regulacyjnych wybiera także, z grona swoich członków, wiceprzewodniczącego, który wykonuje zadania przewodniczącego podczas jego nieobecności.

3. Kadencja przewodniczącego trwa trzy lata i może zostać jednokrotnie przedłużona.

4. W trakcie ostatnich dziewięciu miesięcy przed zakończeniem trzyletniej kadencji przewodniczącego Rada Organów Regulacyjnych ocenia:

a) wyniki osiągnięte podczas pierwszej kadencji i sposób ich osiągnięcia;

b) obowiązki i wymogi ciążące na Radzie Organów Regulacyjnych w nadchodzących latach.

Jeśli Rada Organów Regulacyjnych zamierza przedłużyć kadencję przewodniczącego, informuje o tym Parlament Europejski. W ciągu jednego miesiąca przed takim przedłużeniem przewodniczący może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i udzielenia odpowiedzi na pytania jej członków.

5. Przewodniczący może zostać odwołany ze stanowiska jedynie decyzją Rady Organów Regulacyjnych stanowiącą na wniosek Komisji i po zatwierdzeniu ze strony komitetu zarządzającego.

Przewodniczący nie może powstrzymywać Rady Organów Regulacyjnych i komitetu zarządzającego od omawiania kwestii związanych z przewodniczącym, w szczególności konieczności odwołania go ze stanowiska, i nie uczestniczy w obradach dotyczących tej sprawy.”;

4) w art. 6 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ust. 2 tiret czwarte;

b) w ust. 3 wprowadza się następujące zmiany:

„3. W skład Urzędu wchodzi:

a) przewodniczący Rady Organów Regulacyjnych;

b) komitet zarządzający;

c) dyrektor zarządzający;

5) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

„2. Komitet zarządzający powołuje dyrektora zarządzającego i, w odpowiednich przypadkach, przedłuża jego kadencję lub odwołuje go ze stanowiska, zgodnie z art. 8. Wyznaczony dyrektor zarządzający nie bierze udziału w przygotowaniu takiej decyzji ani w głosowaniu nad nią.”;

b) skreśla się ust. 4;

6) skreśla się artykuł 8 ust. 2, 3 i 4 i zastępuje się je następującymi ustępami:

„2. Dyrektor zarządzający jest zatrudniany w Urzędzie jako pracownik zatrudniony na czas określony, na mocy art. 2 lit. a) warunków zatrudnienia innych pracowników.

3. Dyrektor zarządzający jest powoływany przez komitet zarządzający z listy kandydatów zaproponowanych przez Komisję, po przeprowadzeniu otwartej i przejrzystej procedury wyboru.

Do celów zawarcia umowy z dyrektorem zarządzającym Urząd reprezentowany jest przez przewodniczącego komitetu zarządzającego.

Przed powołaniem kandydat wybrany przez komitet zarządzający może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i udzielenia odpowiedzi na pytania jej członków.

4. Kadencja dyrektora zarządzającego trwa pięć lat. Przed końcem tego okresu Komisja przeprowadza ocenę uwzględniającą ocenę wyników uzyskiwanych przez dyrektora zarządzającego oraz przyszłe zadania Urzędu i stojące przed nim wyzwania.

5. Podejmując decyzję na wniosek Komisji uwzględniający wyniki oceny, o której mowa w ust. 4, Komitet zarządzający może jednokrotnie przedłużyć kadencję dyrektora zarządzającego, na okres nie dłuższy niż pięć lat.

6. Komitet zarządzający informuje Parlament Europejski o zamiarze przedłużenia kadencji dyrektora zarządzającego. W ciągu jednego miesiąca przed takim przedłużeniem dyrektor zarządzający może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i udzielenia odpowiedzi na pytania jej członków.

7. Dyrektor zarządzający, którego kadencja została przedłużona, nie może uczestniczyć w następnej procedurze wyboru na to samo stanowisko po zakończeniu łącznego okresu.

8. Dyrektor zarządzający może zostać odwołany ze stanowiska decyzją komitetu zarządzającego stanowiącego na wniosek Komisji.

9. Komitet zarządzający podejmuje decyzje w sprawie powołania, przedłużenia kadencji lub odwołania ze stanowiska dyrektora zarządzającego większością dwóch trzecich członków mających prawo głosu.”;

7) w art. 9 ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

„2. Dyrektor zarządzający wspiera przewodniczącego Rady Organów Regulacyjnych w przygotowaniu programu prac Rady Organów Regulacyjnych, komitetu zarządzającego i eksperckich grup roboczych. Dyrektor zarządzający uczestniczy, bez prawa głosu, w pracach Rady Organów Regulacyjnych i komitetu zarządzającego.”;

8) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

„1. Do personelu Urzędu, w tym do przewodniczącego Rady Organów Regulacyjnych i dyrektora zarządzającego stosuje się regulamin pracowniczy oraz warunki zatrudniania innych pracowników oraz przepisy przyjęte w drodze porozumienia między instytucjami Unii w celu wdrożenia tego regulaminu pracowniczego oraz warunków zatrudnienia innych pracowników .

2. Komitet zarządzający przyjmuje odpowiednie przepisy wykonawcze w celu wdrożenia regulaminu pracowniczego oraz warunków zatrudnienia innych pracowników, zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego.

3. Komitet zarządzający zgodnie z ust. 4 wykonuje, w odniesieniu do personelu Urzędu, kompetencje nadane w regulaminie pracowniczym organowi powołującemu, a w warunkach zatrudnienia innych pracowników organowi uprawnionemu do zawierania umów o pracę („uprawnienia organów powołujących”).

4. Komitet zarządzający przyjmuje, zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego, decyzję opartą na art. 2 ust. 1 regulaminu pracowniczego oraz art. 6 warunków zatrudnienia innych pracowników, delegującą odpowiednie uprawnienia organów powołujących na dyrektora zarządzającego i określającą warunki, w jakich ta delegacja uprawnień może zostać zawieszona. Komitet zarządzający jest upoważniony do dalszej delegacji tych uprawnień.

Jeśli wymagają tego nadzwyczajne okoliczności, komitet zarządzający może swoją decyzją tymczasowo zawiesić delegowanie uprawnień organów delegujących na dyrektora zarządzającego i tych oddelegowanych przez niego dalej oraz wykonywać je bezpośrednio lub oddelegować je jednemu ze swoich członków lub pracowników, z wyjątkiem dyrektora zarządzającego.”;

9) dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Artykuł 10a – Oddelegowani eksperci krajowi i inni pracownicy

1. Urząd może korzystać z oddelegowanych ekspertów krajowych lub innych pracowników niezatrudnionych przez Urząd.

2. Komitet zarządzający przyjmuje decyzję ustanawiającą przepisy w sprawie oddelegowywania ekspertów krajowych do Urzędu.”.

Artykuł 39 – Klauzula przeglądowa

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania na temat oceny i przeglądu niniejszego rozporządzenia w regularnych odstępach czasu. Pierwsze sprawozdanie składane jest najpóźniej w dniu 1 lipca 2018 r. Kolejne sprawozdania są przedkładane co cztery lata. Jeśli jest to konieczne, Komisja przedkłada odpowiednie projekty w celu zmiany niniejszego rozporządzenia oraz dostosowania innych instrumentów prawnych, w szczególności biorąc pod uwagę rozwój technologii informacyjnych oraz postęp zachodzący w społeczeństwie informacyjnym. Sprawozdania są podawane do wiadomości publicznej.

Artykuł 40 – Wejście w życie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2. Niniejsze rozporządzenia stosuje się od dnia 1 lipca 2014 r.

Jednakże art.21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 i 30 stosuje się od dnia 1 lipca 2016 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK I

MINIMALNE ELEMENTY OFERT DOTYCZĄCYCH EUROPEJSKICH PRODUKTÓW WIRTUALNEGO DOSTĘPU SZEROKOPASMOWEGO

1. OFERTA 1 – Produkt hurtowego dostępu do stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej oferowany w sieci nowej generacji na poziomie warstwy 2 siedmiowarstwowego modelu OSI (modelu ISO OSI RM) (warstwa łączy danych), oferujący podobne możliwości co fizyczne uwolnienie pętli, przy punktach dostępu do usługi na poziomie bliższym siedzibie klienta niż poziom krajowy czy regionalny.

1.1 Elementy sieci i powiązane informacje:

- a) opis dostępu do sieci, jaki ma zostać zapewniony, w tym właściwości technicznych (obejmujących informacje o konfiguracji sieci, jeśli jest to konieczne do faktycznego korzystania z dostępu do sieci);
- b) lokalizacje, w których zapewniony zostanie dostęp do sieci;
- c) wszelkie normy techniczne dostępu do sieci, w tym ograniczenia użytkowania oraz inne kwestie bezpieczeństwa;
- d) specyfikacja techniczna interfejsu w punktach dostępu do usługi oraz urządzeniach końcowych sieci (siedziba klienta);
- e) specyfikacja sprzętu, który ma być wykorzystywany w sieci; oraz
- f) szczegółowe informacje na temat testów interoperacyjności.

1.2 Funkcje sieci:

- a) elastyczna alokacja sieci VLAN w oparciu o wspólną specyfikację techniczną;
- b) łączność niezależna od rodzaju usługi (ang. *service-agnostic*), umożliwiająca kontrolowanie szybkości pobierania i wysyłania;
- c) funkcje bezpieczeństwa;
- d) elastyczny wybór urządzeń w siedzibie klienta (o ile tylko jest to technicznie możliwe);
- e) zdalny dostęp do urządzeń w siedzibie klienta; oraz
- f) funkcja multicast, jeżeli istnieje zapotrzebowanie na taką funkcję i jest ona niezbędna do zagwarantowania możliwości technicznego powielenia konkurencyjnych ofert detalicznych.

1.3 Proces operacyjny i biznesowy:

- a) procesy sprawdzania wymogów kwalifikowalności z zakresu zamówień i dostaw;
- b) informacje o rozliczeniach;
- c) procedury migracji, przeniesień i zaprzestania oraz
- d) szczegółowe terminy naprawy i prac służących utrzymaniu.

1.4 Dodatkowe usługi i systemy informatyczne:

- a) informacje i warunki dotyczące świadczenia usług kolokacji i dosyłu (ang. *backhaul*);
- b) specyfikacja uzyskiwania dostępu do dodatkowych systemów informatycznych i korzystania z nich w przypadku systemów wsparcia operacyjnego, systemów informatycznych i baz danych na potrzeby wstępnych zamówień, dostaw, zamówień, zamawiania i rozliczania prac służących utrzymaniu i napraw, w tym ograniczenia zakresu użytkowania i procedury dostępu do tych usług.

2. OFERTA 2: Hurtowy produkt zapewniający dostęp w sieci stacjonarnej oferowany na poziomie warstwy 3 siedmiowarstwowego modelu OSI (modelu ISO OSI RM) (warstwa sieciowa), na poziomie IP dostępu do strumienia bitów z punktem dostępu do usługi oferującym wyższy stopień agregacji zasobów, np. na poziomie krajowym lub regionalnym.

2.1 Elementy sieci i powiązane informacje:

- a) właściwości łącza w punktach dostępu do usługi (szybkość, jakość usług itd.);
- b) opis sieci szerokopasmowej łączącej siedzibę klienta z punktami dostępu do usługi, jeżeli chodzi o architekturę sieci dosyłu (ang. *backhaul*) i dostępu;
- c) lokalizacja punktu(-ów) dostępu do usługi; oraz
- d) specyfikacja techniczna interfejsów w punktach dostępu do usługi.

2.2 Funkcje sieci:

Możliwość obsługi różnych poziomów jakości usług (np. poziom 1, 2 i 3) w odniesieniu do:

- (i) opóźnienia;
- (ii) odchylenie sygnału (ang. *jitter*);
- (iii) utraty pakietów; oraz
- (iv) współczynnika współdzielenia łącza (ang. *contention ratio*).

2.3 Proces operacyjny i biznesowy:

- a) procesy sprawdzania wymogów kwalifikowalności w zakresie zamówień i dostaw;
- b) informacje o rozliczeniach;
- c) procedury migracji, przeniesień i zaprzestania świadczenia usługi oraz
- d) szczegółowe terminy naprawy i prac służących utrzymaniu.

2.4 Dodatkowe systemy informatyczne:

specyfikacja uzyskiwania dostępu do dodatkowych systemów informatycznych i korzystania z nich w przypadku systemów wsparcia operacyjnego, systemów informatycznych i baz danych na potrzeby wstępnych zamówień, dostaw, zamówień, utrzymywania i żądania naprawy oraz rozliczania prac, w tym ograniczenia zakresu użytkowania i procedury dostępu do tych usług.

3. OFERTA 3: Hurtowa dzierżawa odcinków zakończeń łączy z rozbudowanym interfejsem do wyłącznego wykorzystania przez podmiot ubiegający się o dostęp, zapewniająca stałą symetryczną przepustowość bez ograniczeń w zakresie użytkowania, wraz z gwarantowanym poziomem usług, przy użyciu połączenia typu punkt-punkt i z interfejsami sieciowymi warstwy 2 siedmiowarstwowego modelu OSI (modelu ISO OSI RM) („warstwa transmisji danych”).

3.1 Elementy sieci i powiązane informacje:

- a) opis dostępu do sieci, jaki ma zostać zapewniony, w tym właściwości technicznych (obejmujących informacje o konfiguracji sieci, jeśli jest to konieczne do faktycznego korzystania z dostępu do sieci);
- b) lokalizacje, w których zapewniony zostanie dostęp do sieci;
- c) różne oferowane szybkości i maksymalna długość;

- d) wszelkie właściwe normy techniczne dostępu do sieci, w tym ograniczenia użytkowania oraz inne kwestie bezpieczeństwa;
- e) szczegółowe informacje na temat testów interoperacyjności;
- f) specyfikacja sprzętu, który może zostać włączony do sieci;
- g) dostępny interfejs network-to-network (NNI);
- h) maksymalny dopuszczalny rozmiar ramki, w bajtach.

3.2 Funkcje sieci i produktu:

- a) niewspółdzielony i symetryczny dedykowany dostęp;
- b) łączność niezależna od rodzaju usługi, umożliwiająca kontrolowanie szybkości pobierania i wysyłania;
- c) przejrzystość protokołu, elastyczna alokacja sieci VLAN w oparciu o wspólną specyfikację techniczną;
- d) parametry dotyczące jakości usług (opóźnienie, odchylenie sygnału, utrata pakietów) umożliwiające zachowanie funkcji krytycznych dla prowadzonej działalności.

3.3 Proces operacyjny i biznesowy:

- a) procesy sprawdzania wymogów kwalifikowalności w zakresie zamówień i dostaw;
- b) procedury migracji, przeniesień i zaprzestania świadczenia usługi;
- c) szczegółowe terminy naprawy i prac służących utrzymaniu;
- d) zmiany w systemach informatycznych (w zakresie, w jakim wpływają one na alternatywnych operatorów); oraz
- e) właściwe opłaty, warunki płatności i rozliczenia.

3.4 Umowy o gwarantowanym poziomie usług

- a) kwota odszkodowania należnego od jednej strony dla drugiej strony z tytułu niewypełnienia zobowiązań umownych, w tym dotyczących dostaw i czasu naprawy, jak również warunki uzyskania prawa do odszkodowania;
- b) definicja i ograniczenie odpowiedzialności i odszkodowania;
- c) procedury w przypadku proponowanych zmian w ofercie usług, np. uruchomienia nowych usług, zmiany istniejących usług lub zmiany cen;
- d) szczegółowe informacje na temat wszelkich właściwych praw własności intelektualnej;
- e) informacje o okresie obowiązywania i renegotjacji umów.

3.5 Dodatkowe systemy informatyczne:

specyfikacja uzyskiwania dostępu do dodatkowych systemów informatycznych i korzystania z nich w przypadku systemów wsparcia operacyjnego, systemów informatycznych i baz danych na potrzeby wstępnych zamówień, dostaw, zamówień, utrzymania i żądania naprawy oraz rozliczania prac, w tym ograniczenia zakresu użytkowania i procedury dostępu do tych usług.

ZAŁĄCZNIK II

MINIMALNE PARAMETRY EUROPEJSKICH PRODUKTÓW ŁACZNOŚCI O ZAPEWNIONEJ JAKOŚCI USŁUG (ASQ)

Elementy sieci i powiązane informacje.

- Opis produktu łączności, który ma być oferowany za pośrednictwem sieci stacjonarnej, w tym charakterystyka techniczna i wszelkie przyjęte właściwe normy.

Funkcje sieci:

- umowa o łączność gwarantująca jakość usług od początku do końca sieci (ang. end-to-end) w oparciu o wspólne określone parametry umożliwiające co najmniej następujące kategorie usług:

- połączenia głosowe i wideo;
- transmisję treści audiowizualnych; oraz
- aplikacje krytyczne z punktu widzenia danych.